DOING BUSINESS IN HUNGARY 2017

RSM Hungary Adótanácsadó és Pénzügyi Szolgáltató Zrt.

RSM

ELŐSZÓ

Minden kedves olvasónknak hasznos időtöltést kíván az RSM Hungary csoport és a Szűcs & Partnerei · ügyvédi társulás szerzőgárdája. Bízunk abban, hogy kiadványunkkal érdemi támogatást tudunk nyújtani a befektetési döntésekkel kapcsolatos elsődleges tájékozódáshoz.

Kalocsai Zsolt

Elnök-vezérigazgató, Partner

RSM Hungary Zrt.

dr. Szűcs Bálint

Ügyvéd Partner, Adótanácsadó,

Szűcs & Partnerei · ügyvédi társulás

Az idén hetedik kiadásban megjelenő Doing Business in Hungary 2017 célja, hogy a Magyarországon üzleti befektetésre készülő döntéshozók számára a gazdasági vállalkozások létrehozására és azok működtetésére vonatkozó szabályozói és gazdasági környezetről komplex áttekintést adjon, és ezzel segítsen eligazodni a legfontosabb magyarországi adózási, gazdasági és jogi előírások között. A kiadvány kiindulópontként szolgál a külföldi befektetők számára, segítségével egyértelműen megfogalmazódnak az üzleti preferenciákra vonatkozó és az adott iparághoz kapcsolódó konkrét kérdések, amelyek pontos elemzésében és megválaszolásában felkészült szakértőink segítséget nyújthatnak.

Magyarországon a gazdasági növekedést ösztönző lehetőségek között a 2017-es évben fontos szerepet kapnak a gazdaság versenyképességének javítását elősegítő változások. A foglalkoztatásra rakódó munkáltatói terhek számottevően mérséklődtek, a társasági adókulcs 9 százalékra csökkent. Ugyanakkor a foglalkoztatási ráta folyamatos növekedése nagy nyomást helyez a bérekre, és a munkapiacra bevonhatók köre szűkül. A gazdaság szereplőire fókuszáló, 2020-ig tartó uniós fejlesztési ciklus keretein belül a kis- és középvállalkozások (KKV-k) az Európai Uniós támogatások kiemelt kedvezményezettjei lehetnek. A magyar gazdaság befektetői kategóriába történt felminősítése is pozitív változást hozott az elmúlt év végén. Emellett a banki vállalatfinanszírozási hajlandóság és a hitelkihelyezési aktivitás is erősödött a korábbi évekhez képest.

A nemzetközi multinacionális vállalatok közül, a számviteli szabályok változása alapján, egyes társaságok számára kötelezővé vált, mások számára pedig megnyílt lehetősége annak, hogy a magyar számviteli szabályok helyett az IFRS-szabályok alapján készítsék el egyedi beszámolójukat.

A 2016. elején életbe léptetett lakáspolitikai intézkedések – a lakásértékesítés áfakulcsának 27-ről 5 százalékra csökkentése és a lakásépítések adóvisszatérítési támogatása, valamint a családok otthonteremtési kedvezménye (CSOK) – élénkítették a magyarországi ingatlanpiacot. Ez a lendület várhatóan ebben az évben is fennmarad, jótékony hatást gyakorolva az építőiparra és az új beruházásokra. A magyar ingatlanpiac fellendülését pedig a befektetői célú ingatlanfejlesztések is erősítik.

Magyarország vonzó befektetési célpontja lehet a külföldi működő tőkének, régióbeli elhelyezkedése ideális, ugyanakkor a magas minőséget képviselő, szakképzettséggel és nyelvtudással rendelkező munkavállalók elérése a növekvő foglalkoztatási ráta mellett kihívás elé állíthatja a munkáltatókat.

Ebben a fejlődő és kihívásokkal teli gazdasági közegben folytatják kiválóan szervezett számviteli, adótanácsadói, könyvvizsgálói és jogi tevékenységüket az RSM Hungary cégcsoport tagvállalatai, széleskörű nemzetközi háttértámogatással, az RSM International kizárólagos magyarországi tagjaként. Az RSM International hálózat a világ 120 országában, közel 800 irodájában 41 ezer munkatársa kínálja a legmagasabb szintű szolgáltatásokat és szakértelmet a pénzügyi tanácsadói területen. A hálózat tagjaként az RSM Hungary minőségorientált szakértői támogatásával járul hozzá mind a külföldi befektetők magyarországi, mind pedig magyar vállalkozók külföldi üzleti sikereinek megvalósításához.

Bízunk abban, hogy az RSM Hungary és a Szűcs & Partnerei ügyvédi társulás szerzőgárdája ezzel a kiadvánnyal érdemi támogatást tud nyújtani a befektetési döntésekkel kapcsolatos elsődleges tájékozódáshoz.

TARTALOMJEGYZÉK

1 Általános tudnivalók ... 9

1.1 Áttekintő bemutatás ... 10
1.2 Földrajz és éghajlat ... 11
1.3 Népesség ... 11
1.4 Történelem ... 11
1.5 Politikai és jogi környezet ... 12
1.6 Oktatás és kultúra ... 12
1.7 Gazdasági információk ... 12
1.8 Aktuális gazdasági kép ... 13
1.9 Tőkepiac: a Budapesti Értéktőzsde ... 18
1.10 Vízumok, munkavállalási és tartózkodási engedélyek ... 18
1.11 Egyéb hasznos információk ... 18

2 Néhány, a gazdasági társaságokat érintő lényeges jogszabály ... 21

2.1 A polgári jog szabályozása ... 22
2.1.1 A Polgári Törvénykönyv tartalma ... 22
2.1.2 A Ptk. egyes rendelkezéseinek hatályba lépése ... 22
2.2 A Ptk. szerződésekre vonatkozó lényegesebb általános szabályai ... 22
2.2.1 A szerződéses szabadság és a jognyilatkozatok alakja ... 22
2.2.2 Képviselet ... 22
2.2.3 Együttműködési és tájékoztatási kötelezettség ... 23
2.2.4 A szerződés létrejötte ... 23
2.2.5 Általános szerződési feltételek ... 23
2.2.6 A szerződések érvénytelensége ... 24
2.2.7 A szerződések teljesítése ... 24
2.2.8 Szerződésszegés ... 24
2.2.9 A szerződések módosítása és megszüntetése ... 24
2.3 A Ptk. társasági jogi szabályai ... 24
2.3.1 A gazdasági társaságokra vonatkozó szabályok hatályba lépése ... 25
2.3.2 A gazdasági társaságokra alkalmazandó általános szabályok ... 25
2.3.3 A gazdasági társaságok típusai ... 26
2.3.4 A gazdasági társaság alapítása ... 26
2.3.5 A gazdasági társaságok legfőbb szerve ... 27
2.3.6 A gazdasági társaság ügyvezetése ... 28
2.3.7 A gazdasági társaság tulajdonosi ellenőrzése, felügyelőbizottság ... 29
2.3.8 Könyvvizsgáló ... 29
2.3.9 Kisebbségvédelem ... 30
2.3.10 Helytállás a jogi személy tartozásaiért ... 30
2.3.11 Minősített többség, többségi befolyás ... 30
2.3.12 A saját tőke védelme ... 30
2.3.13 A gazdasági társaságok megszűnése ... 31
2.3.14 A gazdasági társaság átalakulása ... 31
2.3.15 Korlátolt felelősségű társaság ... 32
2.3.16 Részvénytársaság ... 33
2.4 Külföldi gazdasági társaságok fióktelepei és kereskedelmi képviseletei ... 35
2.4.1 Fióktelepek ... 35
2.4.2 Kereskedelmi képviselet ... 36
2.5 Általános munkajogi szabályok ... 36
2.5.1 A munkajog szabályozása ... 36
2.6 Külföldiek foglalkoztatására vonatkozó szabályok ... 38

3 Adózás ... 41

3.1 Bevezetés ... 42
3.2 Jövedelemadók ... 46
3.2.1 Vállalkozások jövedelemadózása ... 46
Társasági adó ... 46
Jövedelemminimum ... 47
Ellenőrzött külföldi társaság (EKT) ... 47
Alultőkésítés ... 47
Osztalék ... 47
Kapott jogdíj ... 48
Kutatás és fejlesztés ... 48
Adókedvezmények ... 48
Forrásadó ... 50
Egyszerűsített vállalkozói adó (EVA) ... 50
Kisadózó vállalkozások tételes adója (KATA) ... 50
Kisvállalati adó (KIVA) ... 51

3.2.2 Magánszemélyek jövedelemadózása ... 51
Egyéni vállalkozó adózása ... 51
Személyi jövedelemadó ... 52
Összevont adóalap ... 53
Külön adózó jövedelmek ... 53
Családi adóalap-kedvezmény ... 53
Első házasok kedvezménye ... 54
Egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás (EKHO) ... 53
3.3 Fogyasztáshoz kapcsolódó adók ... 53
3.3.1 Általános forgalmi adó ... 53
3.3.2 Jövedéki adó ... 56
3.3.3 Környezetvédelmi termékdíj ... 58
3.3.4 Vám ... 59
3.4 Foglalkoztatással összefüggő közterhek ... 60
3.4.1 Munkavállalót, biztosítottat terhelő nyugdíjbiztosítási, valamint egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék ... 61
3.4.2 Munkáltatót, foglalkoztatót terhelő közterhek ... 61
Szociális hozzájárulási adó ... 61
Szakképzési hozzájárulás ... 62
Rehabilitációs hozzájárulás ... 62
3.5 Önkormányzati adók ... 62
3.5.1 Települési adó ... 62
3.5.2 Helyi iparűzési adó ... 63
3.5.3 Építményadó ... 63
3.5.4 Telekadó ... 63
3.5.5 Magánszemély kommunális adója ... 64
3.5.6 Idegenforgalmi adó ... 64
3.6 Különadók ... 64
3.6.1 Tranzakciós illeték ... 64
3.6.2 Népegészségügyi termékadó ... 65
3.6.3 Energiaellátók jövedelemadója (Robin Hood-adó) ... 65
3.6.4 Távközlési adó ... 66
3.6.4 Reklámadó ... 66
3.6.6 Pénzügyi szervezetek, a forgalmazó és a befektetési alap, hitelintézetek különadója ... 67
Pénzügyi szervezetek, a forgalmazó és a befektetési alap különadója ... 67
Hitelintézetek különadója ... 67
3.6.7 Közműadó ... 68
3.6.8 Bányajáradék ... 68
3.7 Egyéb adók, illeték ... 68
3.7.1 Egészségügyi hozzájárulás (EHO) ... 68
3.7.2 Gépjárműadó ... 69
3.7.3 Cégautóadó ... 70
3.7.4 Regisztrációs adó ... 70
3.7.5 Biztosítási adó ... 70
3.7.6 Illetékek ... 71
Visszterhes vagyonátruházási illeték ... 71
Öröklési és ajándékozási illeték ... 71
Eljárási illeték ... 72
3.8 Kettős adóztatást elkerülő egyezmények ... 72
3.9 A transzferárakkal kapcsolatos szabályozás ... 72
4 Könyvelés és könyvvizsgálat ... 75
4.1 Információk ... 76
4.2 Főbb könyvviteli szabályok ... 76
4.3 Beszámolóval kapcsolatos előírások ... 77
4.4 A beszámoló közzététele ... 79
4.5 Könyvvizsgálati kötelezettség ... 80
4.5.1 Könyvvizsgálati kötelezettség ... 80
4.5.2 Könyvvizsgálati Standardok ... 80
4.5.3 Könyvvizsgáló személye és minősítése ... 80
4.5.4 Külső minőség-ellenőrzési rendszer ... 80
4.6 8-as EU-direktíva ... 81
5 FÜGGELÉK ... 83
6 KAPCSOLAT ... 89

1

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

1.1 Áttekintő bemutatás

Terület: 93 036 km²

Főváros: Budapest

Hivatalos nyelv: magyar

Pénznem: magyar forint, Ft, HUF – aktuális irányadó kamat és árfolyamok: http://english.mnb.hu/

Államforma: köztársaság

Népesség: 9 830 485 fő

Nemzetközi repülőtér: Budapest Ferihegy, BUD

OECD tagság kezdete: 1996

Csatlakozás az Európai Unióhoz: 2004. május 1.

Magyarország image-filmek:

http://www.youtube.com/watch?v=Hmz8Ni9zO4M&feature=related

http://www.youtube.com/watch?v=e0wkokaybWA

https://www.youtube.com/watch?v=qzi3Upxcfq8

1.2 Földrajz és éghajlat

Magyarország Közép-Európában a 44. és 48. északi szélességi és a 16. és 22. keleti hosszúsági körök között terül el, 93 036 km² területen. Északon Szlovákiával, keleten Ukrajnával és Romániával, délen Szerbiával, Horvátországgal és Szlovéniával, nyugaton Ausztriával határos.

Az ország területének jelentős része alföld és középhegység, a legmagasabb hegycsúcs, a Kékes is csak 1 014 méter magas. Két nagy folyója, a Duna és a Tisza hajózható. Magyarországon található Közép-Európa legnagyobb tava, a Balaton. Az ország természeti kincsei között a termőföldet és a vizeket tartják számon, ez utóbbiba a folyóvizek és tavak mellett a kiváló minőségű artézi és rendkívül változatos összetételű termálvizek is beletartoznak.

Magyarország éghajlata kontinentális, de az országot elérik nyugatról az óceáni, délről pedig a mediterrán éghajlat hatásai is. A nyár általában 25–30 °C közötti hőmérséklettel meleg, napos, néhány hét kánikulával, amikor akár a 35–38 °C fokot is meghaladhatja a nappali hőmérséklet. A telek hidegek, –10–0 °C fok közötti hőmérséklettel. A tavasz és az ősz gyakran rövid, és általában csapadékos.

1.3 Népesség

Magyarország lakossága 2001 óta folyamatosan csökken. 2017. január 1-jei adatok szerint Magyarország teljes népessége 9 830 485 fő volt. A népességcsökkenés megállítása kiemelt kormányzati cél. A korfa öregedő demográfiai képet mutat.

Az ország lakosságának közel 20 százaléka Budapesten és vonzáskörzetében él. Ennek oka többek között a főváros kiemelt szerepe az ország felsőoktatási, közigazgatási és gazdasági életében, illetve a közlekedési infrastruktúra. Az erős budapesti centralizáció mellett az ország nagy és közepes településein élők száma is jelentős, jellemző a kis településekről való elvándorlás.

Etnikai összetételét tekintve a lakosság túlnyomó része magyar, de a szomszédos országokból és a történelem során betelepült népek közül több erős kisebbségi képviselettel rendelkezik. Ezek jelentőségük sorrendjében: cigányok, németek, horvátok, szlovákok, románok, ukránok, szerbek és szlovének.

1.4 Történelem

A magyar törzsek hosszú vándorlás után a 9. században telepedtek le a Kárpát-medencében. A törzsek egységes vezetés alá vonása a 10. században nagyrészt lezajlott. Az itt élők keresztény vallásra való áttérítése I. (Szent) István király nevéhez fűződik, és több évtizedet vett igénybe. Magyarország megalapításának időpontját Istvánnak a római pápától származó koronával való királlyá koronázásától számítják.

A középkorban a királyság központosítását és az állam megszilárdulását a tatárjárás pusztításai ellenére is sikerült elérni. A magyar Árpád-házat először az Anjou-királyok követték a trónon, akik az országot európai nagyhatalommá emelték. Az őket követő királyok a politikai és gazdasági szerepek mellett Magyarország kulturális életének jelentőségét is növelték, az ország a reneszánsz korszakban virágzott, ennek az oszmán hódoltság vetett véget.

Az újkor elejére az ország politikai ereje is csökkent, majd az oszmán betöréssel 1541-ben három részre szakadt. Az ország az oszmánoktól való visszafoglalásáért folytatott harcok következtében szinte teljesen pusztává vált, a középső országrész és a korábban oszmán hűbéres Erdély felett könnyen szerzett erős befolyást a nyugati országrészt uraló Habsburg Birodalom. A 18. század elejétől az I. világháborúig Magyarország a Habsburg birodalom része volt.

Az I. világháborút követően Magyarország köztársaságként vált függetlenné. Az ország új határai a trianoni békeszerződésben 1920. június 4-én kerültek rögzítésre, amivel az ország végleg elveszítette háború előtti területének és lakosságának kétharmadát. A békeszerződés és a II. világháború közötti években Magyarország államformáját tekintve ismét királyság volt, de az országot kormányzó vezette.

A II. világháborúban Magyarország az elvesztett területek visszacsatolásának reményében Németország oldalán lépett hadba 1941-ben. 1944-ben német megszállás alá került az ország. A németek legyőzésével a szovjet csapatok szállták meg a jelentős emberveszteséget és anyagi károkat elszenvedett országot.

A párizsi békeszerződés megerősítette a Trianonban rögzített határokat. A háborút követő csaknem négy évig tartó parlamenti demokrácia időszaka 1949 augusztusában a szovjetek által támogatott kommunista párt hatalomátvételével és az egypártrendszer bevezetésével ért véget. Az ország az 50-es évek első felében a sztálini totalitarizmus mintájára épült, amivel szemben 1956-ban a munkásság és az ifjúság vezetésével kirobbant a forradalom. A forradalom szovjet csapatok általi leverését követően a kommunista hatalom ismét megerősödött, de a Szovjetunió által irányított szocialista tömb többi országához képest a diktatúra viszonylag enyhe maradt (gulyáskommunizmus).

A 80-as évek közepétől lazuló szovjet befolyás készítette elő az 1989-es rendszerváltást, ami a Magyar Köztársaság 1989. október 23-ai kikiáltásával politikai értelemben megtörtént. 1990-ben zajlottak le az első demokratikus országgyűlési és önkormányzati választások. A teljes demokratikus átalakulás és az új intézményi rendszer megszilárdulása a gazdasági élet gyökeres átalakulása mellett párhuzamosan történt.

Magyarország 1990-től az euroatlanti ntegrációra törekedett. 1999 óta tagja a NATO-nak, 2004. május 1-től az Európai Uniónak, és 2007 decemberében csatlakozott a Schengeni Övezethez.

1.5 Politikai és jogi környezet

A Magyar Köztársaság politikai berendezkedése 1990 óta parlamentáris demokrácia. A népképviselet legfőbb szerve az Országgyűlés. Az országgyűlési képviselőket, közvetlen választás, során négyévente szavazzák meg a választók. Az Országgyűlés választja a köztársasági elnök javaslatára a miniszterelnököt, aki megalakítja a kormányt. A kormány tagjait, a miniszterelnök javaslatára, a köztársasági elnök nevezi ki. A köztársasági elnököt az Országgyűlés választja meg öt éves időtartamra.

A köztársasági elnök elsősorban diplomáciai feladatokat lát el, de ő jelöli ki a választások időpontját, és a köztársasági elnök jóváhagyása szükséges az Országgyűlés által elfogadott jogszabályok hatályba lépéséhez.

A 15 tagú Alkotmánybíróság az a független fórum, ahol a jogszabályok alkotmányosságának vizsgálata lehetséges. Az 1949-ben készült, a rendszerváltás kapcsán 1989-ben módosított alkotmány helyébe 2012. január 1-jével új alaptörvény lépett, amely tükrözi az európai és az általános nemzetközi irányelveket.

Magyarország közigazgatási szempontból 19 megyére és az önálló régiót képviselő fővárosra osztható, fejlesztési, valamint statisztikai szempontból pedig 7 régióra.

1.6 Oktatás és kultúra

A magyar oktatási rendszer alap-, közép- és felsőoktatási szintekre tagozódik, ezen belül különböző rendszerű intézmények választhatók mind állami, mind magánüzemeltetésben. Magyarország 1999-ben csatlakozott a bolognai folyamathoz.

1.7 Gazdasági információk

A magyar gazdaság ágazati szerkezete nagy vonalakban megfelel a hasonló fejlettségű országokénak.

A szolgáltató ágazat a GDP szűk kétharmadát képviseli. A szolgáltató ágazatokon belül az úgynevezett magánszolgáltatások (kereskedelem, idegenforgalom, pénzügyi és egyéb gazdasági szolgáltatások) fejlettsége magas szintű. Magyarország kivitelében a szolgáltatások viszonylag jelentős súlyt képviselnek, különösen a gazdasági szolgáltatások területén. A közlekedési ágazatban (részben magán, részben állami) kedvező földrajzi elhelyezkedésünk optimális feltételeket kínál a tranzitforgalomnak. Az állami szolgáltató ágazatok (egészségügy, oktatás, közigazgatási szolgáltatások) nem fejlődtek a többi szolgáltatási ághoz hasonló mértékben, ezek fundamentális átalakítása aktuális kérdés.

Az agrárium, amely terén Magyarország különösen kedvező éghajlati adottságokkal rendelkezik, a GDP körülbelül 4 százalékát reprezentálja. Az ipar – a nemzetközi trendeknek megfelelően – a GDP termelésének mintegy egynegyedét képviseli. Az elmúlt években azok az iparágak tudtak növekedni, amelyek elsősorban exportra termeltek. Az iparági eltolódások ezért a kivitelben kiemelkedő szerepet játszó gépjárműipar, híradás- és számítástechnikai ipar előretöréséről tanúskodnak, miközben az élelmiszeripar és a könnyűipar jelentősen vesztett pozíciójából, az építőipar pedig a válság hatásai miatt továbbra is nehéz helyzetben marad. Az élelmiszeripar esetében a lemaradás részben az uniós csatlakozás kedvezőtlen feltételeivel magyarázható. A korábban komoly hagyományokkal rendelkező könnyűipar ma már csak nyomokban létezik – a fejlett országok közé tartozó Magyarország is vesztett pozícióiból a dél-kelet-ázsiai exporttal szemben.

1.8 Aktuális gazdasági kép

2017-ben a globális növekedés üteme csak minimálisan – 2,9 százalékról 3,1 százalékra – gyorsulhat. Az Egyesült Államokban folytatódik a mérsékelt ütemű növekedés, amit a javuló foglalkoztatás, az emelkedő bérek, s az emiatt élénk magánfogyasztás, valamint a Fed korábban tervezettnél fokozatosabb kamatemelési pályája támogat. Lassítja a növekedést a továbbra is erős dollár, és a beruházások – a politikai bizonytalanság és a még mindig alacsony olajárak miatt – visszafogott növekedése. Az eurózóna növekedési kilátásaiban a legnagyobb a kockázatot a Brexit-tárgyalások esetleges negatív kimenetele jelenti, amely kedvezőtlenül hathat az üzleti és a fogyasztói bizalomra, a pénzpiacokra, az egyébként is gondokkal küzdő bankrendszerre, s ezen keresztül a GDP alakulására. Kedvezően hat a növekedésre a tovább javuló munkaerőpiac, az expanzív monetáris politika és a többnyire jó egyensúlyi helyzet. Németországban a munkaerőpiaci helyzet folyamatos javulása és az alacsony olajárak következtében továbbra is nő a belföldi fogyasztás, az alacsony kamatkörnyezet és a menekülteknek elindított lakásépítési program pedig fellendíti a beruházásokat.

A feltörekvő országok 2017-ben is számos problémával küzdenek, ezért nem dinamizálják a világgazdaságot, bár kissé gyorsabban növekedhetnek. Kínában a gazdaságpolitikai intézkedések javították a rövid távú kilátásokat: erősödött a hitelezés, nőttek az infrastruktúra-kiadások, úrrá lettek a pénzpiaci zavarokon, mégis az ideinél némileg alacsonyabb növekedéssel számolunk. Oroszországban az emelkedő olaj- és nyersanyagárak véget vethetnek a gazdasági visszaesésnek, és minimális növekedés is mutatkozhat. Hasonló lehet a helyzet Brazíliában is. A feltörekvő csoport legdinamikusabb tagja, India jövőre is 7 százalékot meghaladó ütemben növekedhet. Inflációs veszélyt 2017-ben sem látunk. A fejlett országokban némileg gyorsulhat az áremelkedés üteme, elsősorban a növekedés gyorsulása, az európai likviditásbővítés és az emelkedő olajárak miatt. A feltörekvő országokban minimálisan csökken az inflációs ráta. Az olajárak 2017-ben 15 százalékkal nőhetnek, a Brent, a WTI és a Dubai hordónkénti átlagára 50-52 dollár körül lehet. A geopolitikai kockázatok azonban továbbra is megmaradnak és esetenként jelentős áringadozásokat okozhatnak

A GDP-növekedés alakulása

2017-ben erősödik a GDP dinamikája, amiben a választások előtti „kiengedő" költségvetési és jövedelempolitika, valamint a laza monetáris politika mellett a foglalkoztatás államilag is támogatott bővülése, a feszes munkaerőpiacokon kikényszerülő béremelések és a nagyobb uniós forrásbevonás generálta jelentős beruházásdinamika is szerepet játszik. A magasabb növekedést alapvetően a belső fogyasztás és felhalmozás emelkedése határozza meg, ezért a belföldi felhasználás üteme lényegesen meghaladja a GDP termelését. Az exportét meghaladó importdinamika miatt a nettó export mérsékli a növekedést. Termelési oldalról a növekedést az ipar húzza, de az építőipar kijön már a recesszióból, ugyanakkor a szolgáltatások dinamikája kissé mérséklődik. Mindezek alapján 2017-re 3 százalékos növekedést és 37 400 milliárd forint körüli nominális GDP-t prognosztizálunk.

A növekedés forrásai

Beruházások

2016-ban a beruházások visszaesését döntően az uniós források kiesése okozta. Bár ez a közép-kelet-európai versenytársainkra is hatott, a magyar dinamika hozzájuk képest is nagymértékben zuhant, ami a versenyképesség további romlását vetíti előre. A feldolgozóiparban egyéves visszaesés után csak a második negyedévben indultak meg a befektetések, és alapvetően a járműiparra koncentrálódtak.

A mély bázison 2017-ben magas beruházási dinamika alakul ki. A kormány mindent elkövet, hogy az uniós források gyorsított becsatornázásával fordulatot mutasson fel a választások előtti évben. A költségvetési törvényben a konszolidált felhalmozási kiadások 91 százalékkal meghaladják a 2016-ra előirányzottat, ebből 37 százalékos a beruházások növekménye. A vállalati fejlesztéseket támogató költségvetési források összege megközelíti a korábbi évek kiemelkedő értékeit. A kabinet főként a közlekedést, az infokommunikációt, a kiemelt turisztikai célokat és a foglalkoztatást bővítő beruházásokat kívánja preferálni, a CSOK pedig a lakásépítéseket dinamizálja. A vállalati beruházások is lendületet vesznek, tekintettel a kedvező konjunktúrára és kamatkörnyezetre, a bankok hitelezési képességének és készségének javulására, valamint a dráguló és hiányzó munkaerő helyettesítésének kényszerére. A nemzetgazdaság egészében így 10 százalékkal is nőhetnek a beruházások.

Keresetek

Erőteljes béremelést vetített előre 2017-re a növekvő munkaerőhiány és a közelgő választási időszak. A kormány és a versenyszféra képviselőinek megállapodása alapján eldőlt a 2017. évi minimálbér és garantált bérminimum összege. 2016-hoz viszonyítva előbbi összege mintegy 15, utóbbi 25 százalékkal emelkedett.

2017. január 1-től a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló részére a megállapított alapbér kötelező legkisebb összege – minimálbér – havibér alkalmazása esetén bruttó 127 500 forint lesz. A legalább középfokú iskolai végzettséget, illetve középfokú szakképzettséget igénylő munkakörben, teljes munkaidőben foglalkoztatottak esetében a megállapított garantált bérminimum bruttó 161 ezer forintra emelkedik.

2017-ben várhatóan tovább bővül a foglalkoztatás, bár az üteme mérséklődhet – főként azért, mert a fokozódó munkaerőhiány miatt a vállalkozások egyre nehezebben találnak megfelelő munkavállalót. A munkaerőpiac kezd telítődni, elfogy a tartalék. A közfoglalkoztatás szintje jövőre várhatóan nem változik. Éves átlagban a foglalkoztatottak számát 4,4 millió főben, a munkanélküliek számát 200 ezer főre becsüljük, és így a munkanélküliségi ráta 4,4 százalékra süllyed.

Külkereskedelem

2016-ban – jelentős cserearány-javulás és euróban számolva csökkenő export/import dinamika mellett – kivitelünk 3 százalékkal, behozatalunk 1,5 százalékkal emelkedhet, a külkereskedelmi mérleg többlete 10,1 milliárd euró lehet. A kivitelt az idén is a járműipar dinamizálja, fennmarad tehát a hazai export erős koncentrációja és kiszolgáltatottsága az autóipari konjunktúrának. Az Európai Unió részaránya a több éve tartó növekedés eredményeként kivitelünkben ismét meghaladja a 80 százalékot. 2017-ben várakozásaink szerint kivitelünk és behozatalunk euróban számolt növekedése is gyorsul, előbbi 6, utóbbi 7 százalékot tehet ki. Fordulat történik tehát a kivitel és a behozatal egymáshoz viszonyított dinamikájában. Az import javára elnyíló olló következtében külkereskedelmi mérlegünk aktívuma kissé visszaesik, de így is megközelíti a 9,9 milliárd eurót. Kivitelünk koncentrációja rendkívül magas marad, amit a várható járműipari beruházások tovább erősítenek.

Fizetési mérleg

2016 első félévében a reálgazdasági tranzakciókban a korábbiaknál is masszívabb többlet jött létre, miközben a kamatkiadások visszaesése csökkentette a jövedelemkiáramlást. A folyó fizetési mérleg többlete így meghaladta az előző év első félévi aktívumát. Az új költségvetési ciklus beindulása miatt mérséklődő uniós transzferek azonban kissé visszavetették a külső finanszírozási képességet. Az idei év egészében a kedvező exportlehetőségek, a javuló cserearány, valamint a lanyhább beruházások miatt visszaeső importdinamika mellett kiemelkedő (11 milliárd euró) lehet a reálgazdasági tranzakciók többlete. A csökkenő jövedelemkiáramlás miatt a folyó fizetési mérleg többlete rekordszintre, 6,5 milliárd euróra, a GDP 5,8 százalékára nőhet. Az uniós transzferek átmeneti visszaesése miatt azonban az ország külső finanszírozási képessége mérséklődik, de így is elérheti a GDP 7,5 százalékát.

Államháztartás egyenlege

Az államháztartási hiány 3 százalék alatt tartása és az adósságráta csökkentése várhatóan 2017-ben sem okoz gondot. A KSH szeptember végi felülvizsgálata során megemelt nominális GDP hatására 2015-ben, előrejelzésünk bázisévében az államháztartás hiánya a GDP százalékában 0,4 százalékponttal (1,6 százalékra) mérséklődött, és az államadósság aránya is 0,6 százalékponttal, 74,7 százalékra csökkent.

A statisztikai korrekció miatt a konvergenciaprogramban és a 2017-es költségvetésben kitűzött államháztartási hiány-, illetve adósságcélok elérhetőnek látszanak, sőt a kormányzati kiadások növelésére is van tér. Noha a növekedési dinamika mérséklődése és a céltól elmaradó infláció 2016 első félévében nem kedvezett a tervek megvalósulásának, a fiskális célok elérését segíti az élénkülő belső kereslet, továbbá az, hogy az ország befektetési kategóriába való visszasorolása erősíti a forintot, és mérsékli a finanszírozás költségét. Az utóbbit az MNB likviditásbővítő, laza monetáris kondíciókat eredményező politikája is támogatja.

A 2017. évi államháztartási hiány ESA 2010 szemléletben elérheti a GDP 2,6 százalékát, ami meghaladja a jövő évi költségvetésben kitűzött 2,4 százalékos hiánycélt. Az eltérést az általunk prognosztizált alacsonyabb reálpálya magyarázza, noha továbbra is érvényesülnek az adóalapokat (bérek, fogyasztás, vállalati nyereség) bővítő kedvező hatások. Ugyanakkor a tervezettnél kisebb uniós pénzfelhasználást tartunk megvalósíthatónak. Amennyiben az Országvédelmi tartalékot megtakarítja a kormány, a kitűzött hiánycél teljesülhet. A kormány mozgásterét növelheti, ha idén kedvezőbben alakul a növekedés, illetve szigorú kontroll alatt marad a költségvetési költekezés.

Államadósság

Az adósságráta 2017 végére 73,1 százalékra csökkenhet. Az általunk előre jelzett adósságráta-pálya kissé magasabb, mint a konvergenciaprogramé, amit a kormányénál mérsékeltebb növekedési előrejelzésünk magyaráz. Ugyanakkor, a forint erősödése, vagy az adósságra számított reálkamatok mérséklődése előrejelzésünknél alacsonyabb adósságrátához vezethet.

A fogyasztói árak alakulása

2017-ben az olaj- és nyersanyagár-emelkedés következtében már megjelenik az importált infláció hatása. Az előző évről áthúzódó hatás, valamint az áremelések keresleti korlátjának oldódása és a fajlagos bérköltség-növekedésből adódó nyomás ismét inflációt generál a magyar gazdaságban, de mértéke nem éri el az MNB inflációs célját. Éves átlagban 2,1 százalékos, decemberre 2,3 százalékos fogyasztói árdrágulást prognosztizálunk.

A kamatok alakulása

A 2017-ben fokozódó költségvetési lazítás, az infláció erősödése és a Fed kamatemelése miatt az év második felében némileg szigorodhat a magyar jegybank politikája, ám ezt várhatóan nem az alapkamat emelésével, hanem a betéti eszköz korlátozásának enyhítésével megy végbe. Emiatt az alapkamat változatlan szintje mellett is emelkedhetnek kissé a bankközi kamatok és az állampapírhozamok. Az erősödő infláció miatt a befektetési instrumentumokon mind érzékelhetőbb negatív reálhozamok alakulnak ki, a bankhitelek csökkenő reálkamata pedig mind a vállalati, mind a lakossági hitelkeresletet erősíti. Az idén megfelezett és jövőre tovább apadó bankadó, továbbá a kockázati költségek csökkenése mérsékli ugyan a hitelkamatokba beépülő költségeket, de ezt a hatást részben kompenzálja, hogy a kisbanki és brókerbukások miatt megemelkedik a betét- és befektetővédelmi alapokhoz való banki hozzájárulás mértéke. Az újból elérhető uniós források és a kiterjesztett CSOK erősítheti a hitelkeresletet, ami az infláció felpörgésével együtt a nominális hitelkamatokat is megnöveli.

Az árfolyamok alakulása

A Fed kamatemelése nyomán 2017-ben a forint kamatfelára csökken a dollárhoz képest. Ez mérsékelheti a rövidlejáratú forinteszközök vonzerejét, bár a hosszabb lejáratú állampapírokon várhatóan továbbra is elegendő hozamkülönbség alakul ki ahhoz, hogy érdemben ne gyengítse a magyar valutát. Az idei év végi erejéhez képest azonban kissé visszagyengülhet a forint. Feltételezzük, hogy az euró éves átlagban 307, az év végén is 308 forintot ér majd. A dollár árfolyama átlagosan 302, az év végére 308 forintra erősödhet.

A főbb ágazatok teljesítménye

Ipar

2017-ben várakozásaink szerint az Unió országainak és legjelentősebb kereskedelmi partnereinknek növekedése némileg erősödik. Így a kivitel – az alacsony bázis miatt is – gyorsabban bővülhet, a belföldi eladásokat pedig a beruházások és a lakossági fogyasztás emelkedése is ösztönzi. Ezért jövőre az iparban az ideinél magasabb, 5 százalék körüli dinamikára számítunk.

Építőipar

A 2016-os kisiklás után, az alacsony bázison, 2017-ben dinamizálódhat az építőipar. A 10 százalékra tehető növekedés fő forrása az uniós támogatások felhasználásának gyorsulása és az épületek, főként a lakások építése, ami a mélypontról kimozdulva megduplázódhat.

Agrárgazdaság

2017-ben a megvalósult fejlesztések és a Vidékfejlesztési Program uniós támogatással segített új beruházásai jóvoltából várhatóan nő a mezőgazdasági termelés, annak ellenére, hogy az állattenyésztésben a jövedelmezőség, és emiatt a beruházási kedv csökken. Két folyamat figyelhető meg. Az egyik az állattartás megtorpanása, a másik a gabonatermelés (elsősorban a búzatermelés) stratégiájának megváltozása: az intenzív fajtákra és a precíziós termelésre való áttérés gyorsulása. A növények termelése volumenben 2-3 százalékkal emelkedik, a vágóállat-termelés stagnál, a tejtermelés 1-2 százalékkal nőni fog. Így a teljes mezőgazdasági termelés 2 százalék körül fog bővülni.

A mezőgazdasági jövedelem bővülése akkor haladhatja meg ezt a szintet, ha az árak várható emelkedése valóban bekövetkezik. A létrejött mezőgazdasági kapacitások stabilitása középtávon igényelné a magyarországi feldolgozóipar megújulását.

A hazai élelmiszerfogyasztás 2017-ben csak szerény, kb. 1-2 százalékos mértékben bővülhet, amit 2-3 százalékponttal haladhat meg az import növekedése. Az export ennél lassabban, 2 százalékkal nőhet, de az agrárágazat teljes külkereskedelmi szaldója így is meghaladhatja a 3 milliárd eurót. A mezőgazdasági beruházások az uniós pályázati lehetőségek bővülésével növekednek, 10 százalékkal meghaladhatják a 2016. évi szintet.

Összegzés és következtetések

Az idei évet ellentmondásos folyamatok jellemzik. A beruházások drámai visszaesését részben ellentételezi a fogyasztás kormányzati eszközökkel is ösztökélt bővülése, így az idén is 2 százalékot meghaladó növekedés várható.

A reálkeresetek dinamikus emelkedése, az adósmentő csomag hatására mérséklődő lakossági törlesztőrészletek, a banki különadó csökkentése nyomán beindult hitelezés, valamint az alacsony kamatkörnyezet kedvez a fogyasztásnak, ám ennek növekedést generáló hatása kevésbé tartós, mint a beruházásoké lenne. A lanyhább növekedéshez jó (vagy legalábbis annak látszó) egyensúlyi mutatók társulnak: rekordszintre emelkednek a külkereskedelmi és fizetésimérleg-többletek, csökken a költségvetés hiánymutatója, mérséklődik az államadósság-ráta, alacsony marad az infláció.

Eközben (bár még mindig főként a közmunkaprogram hatására) emelkedik a foglalkoztatás, jelentősen csökken a munkanélküliség. Az ország befektetői kategóriába történt felminősítése, ha kismértékben is, de növeli a pénzügyi befektetések vonzerejét, erősíti a forintot, és kedvezőbbé teszi az államadósság és a magáncégek finanszírozását. A makrogazdasági és egyensúlyi mutatók javulása mögött azonban kedvezőtlen folyamatok is meghúzódnak.

A növekedés továbbra is extenzív maradt: a foglalkoztatás bővülését romló termelékenység kíséri. Az apadó uniós transzferek ellenére a nagyarányú külső finanszírozási többlet a magánberuházások elmaradását is tükrözi. A vállalatok továbbra is nettó megtakarítók, ahelyett, hogy a tevékenységük bővítését szolgáló hitelfelvételeikkel a gazdasági növekedést táplálnák. A nagyon alacsony infláció sem érdem, hiszen ez a külső deflációs hatásokon túl a laza fiskális és monetáris politika ellenére gyenge belső keresletet, vagyis a növekedési motorok elégtelenségét tükrözi. 2017-ben némileg oldódnak ugyan ezek az ellentmondások, ám a tartós növekedést akadályozó szerkezeti problémák fennmaradnak.

Az uniós pénzforrások megnyílásával élénkülnek a beruházások, a foglalkoztatás is bővül, a munkanélküliségi ráta 5 százalék alá süllyed. Ha az ideinél szerényebb mértékben is, de bővül a fogyasztás, részben a választások előtti „kiengedő" költségvetési és jövedelempolitika, részben a feszes munkaerőpiacokon kikényszerült béremelések hatására. A külpiaci infláció erősödése és a belső kereslet élénkülése miatt az infláció is kissé megemelkedik, de az év végéig sem éri el a célként kitűzött mértéket. A magánszektor autonóm beruházásai azonban továbbra is elmaradnak a felzárkózáshoz szükséges szinttől, annak ellenére, hogy a külső konjunktúra kissé élénkül, a világban fennmarad a pénzbőség, és a hazai költségvetési és monetáris politika is ösztönző lesz. A fejlesztéseket egyre inkább nehezíti a fokozódó munkaerőhiány.

A bankszektor javuló állapota növeli ugyan a hitelkínálatot, a lakáspiac élénkülése és a háztartások jobb jövedelmi helyzete pedig a hitelkeresletet is erősíti, ám a vállalatok megtakarítói pozíciója a kedvezőbb hitelkondíciók ellenére is fennmarad. A magyar gazdaság továbbra is masszív külső finanszírozási többletén túl ez is segíti az államháztartási hiánycél elérését és az államadósság további mérséklését, bár a költségvetési konszolidáció tartósságát leginkább a növekedési potenciál megerősödése biztosítaná. A jelen ellentmondásos folyamatai elsősorban a jövőre nézve jelentenek veszélyt.

A foglalkoztatásra építő, extenzív növekedésnek gátat szabnak a munkaerőpiac éleződő strukturális feszültségei, a megfelelő képzettségű munkaerő mind több területen jelentkező hiánya, ami a kivándorlással, valamint a központosított és „lebutított", termelésközpontú oktatással tovább nő. Ezen a közmunkaprogram sem segít, mivel az ennek keretében foglalkoztatottak többsége nem jut be az elsődleges munkaerőpiacra.

Az olcsóbb finanszírozásból adódó növekvő mozgásterét kihasználva, a kormány várhatóan lazább költségvetési és jövedelempolitikájával is élénkíteni próbálja a gazdaságot, ám ennek hatékonyságát két tényező is rontja. A beruházni kívánó vállalatokat és működőtőke-befektetőket továbbra is elriasztja a központosítási törekvések fennmaradása, a versenykorlátozó bánásmód és az ellehetetlenítéssel kierőszakolt államosítás fenyegetése. A fogyasztás kívánatos bővülését pedig az akadályozza, hogy adózási enyhítéseivel inkább a fogyasztásukban már telített magas jövedelműeknek kedvez a kormány. A munka és a tőke oldaláról jelentkező problémák konzerválják a csekély arányú hozzáadott értéket előállító, kevéssé versenyképes gazdasági struktúrát.

Összefoglaló számszerű előrejelzés

(előző év= 100 százalék)

Megnevezés	2014	2015	2016*	2017*
Világgazdaság				
GDP termelés	103,4	103,1	102,9	103,1
Ebből – Eurózóna	100,9	101,7	101,7	101,7
– Németország	101,6	101,5	101,7	101,7
Infláció a fejlett országokban (százalék)	1,4	0,3	0,5	1,5
Áruk- és szolgáltatások a világkereskedelemben	103,7	102,6	102,0	103,0
Magyar gazdaság				
GDP termelés	104,0	103,1	102,2	103,0
Bruttó állóeszköz-felhalmozás a GDP-ben	111,2	101,9	90,0	110,0
Háztartások fogyasztása	102,1	103,1	104,3	103,1
Háztartások nettó megtakarítása	5,8	8,0	3,7	3,7
Vállalatok nettó megtakarítása	0,4	4,6	0,3	0,3
Reálkereset	103,2	104,2	107,7	103,5
Foglalkoztatottak száma – munkaerő-felmérés szerint, évi átlag (ezer fő)	4 101	4 210	4 320	4 400
Munkanélküliség rátája, évi átlag	7,7	7,0	5,3	4,4
Kivitel (folyó áron, euróban)	104,2	107,1	103,0	106,0
Behozatal (folyó áron, euróban)	104,7	104,6	101,5	107,0
Külkereskedelmi mérleg egyenlege, millió euró	6 402	8 595	10 080	9 854
Folyó fizetési mérleg egyenlege, millió euró	2 181	3 713	6 500	6 100
Külső finanszírozási képesség a GDP százalék-ában	5,8	7,9	7,5	7,5
Államháztartás egyenlege a GDP százalék-ában (ESA '95)	-2,1	-1,6	-1,8	-2,6
Államadósság a GDP százalékában	75,7	74,7	74,0	73,1
Infláció, évi átlag (százalék)	-0,2	-0,1	0,3	2,1
Infláció, év végén (százalék)	-0,9	0,9	1,2	2,3
Jegybanki irányadó kamat, év végén (százalék)	2,10	1,35	0,9	0,9
3 hónapos állampapír hozama, év végén (százalék)	1,4	0,8	0,8	0,9
forint/euró árfolyama, év végén	314,9	313,1	306	308
forint/dollár árfolyama, év végén	259,1	286,6	291	308
Ipari termelés	107,7	107,5	102,5	105,0
Építőipari termelés	116,9	103,0	90,0	110,0
Mezőgazdasági termelés	111,9	97,0	105,5	102,0
Nominális GDP, milliárd forint	32 400,1	33 999	35 359	37 400

* Pénzügykutató Zrt. prognózis
Forrás: http://penzugykutato.hu/sites/default/files/Penzugykutato_Prognozis_2016%20okt_Sajtotaj.pdf

1.9 Tőkepiac: a Budapesti Értéktőzsde

A Budapesti Értéktőzsdén (BÉT) zajlik a Magyarországon bejegyzett nyilvános részvénytársaságok részvények, a cégek és a magyar állam által kibocsátott kötvények, egyéb értékpapírok kereskedelme. A Budapest Értéktőzsdén négy szekcióban folyik kereskedelem: részvénypiac, kötvénypiac, derivatívak és tőzsdei áruk. Bővebb információk a BÉT-ről és vezető indexéről (BUX) a tőzsde honlapján:

http://www.bse.hu/topmenu/marketsandproducts/indices/bux.

A Budapesti Értéktőzsde több nemzetközi szakmai szövetség és szervezet teljes jogú tagja:

- Európai Értékpapírforgalmazó Tőzsdék Szövetsége (Federation of European Securities Exchanges, FESE: http://www.fese.eu/en/),
- Nemzetközi Tőzsdeszövetség (World Federation of Exchanges, WFE: http://www.world-exchanges.org),
- Pénzügyi Információszolgáltatók Szövetsége (Financial Information Services Division / Information Industry Association, FISD/IIA http://www.siia.net/index.php?option=com_content&view=article&id=138&Itemid=4)
- Határidős Piacok Egyesülete (Association of Futures Markets, AFM: http://www.afmorg.net/)

1.10 Vízumok, munkavállalási és tartózkodási engedélyek

A Magyar Köztársaság vízumokat illető előírásai az Európai Unió és a Schengeni Egyezmény előírásaival és ajánlásaival összhangban vannak. Magyarország 2007 decemberében csatlakozott a schengeni országokhoz.

Magyarország schengeni tagságának következtében lényeges kiemelni, hogy

- bármely más schengeni ország által kibocsátott vízum és tartózkodási engedély a Magyar Köztársaságban is érvényes, és ugyanígy
- a külföldi magyar képviseletek által kibocsátott vízumok, valamint a magyar nemzeti hatóságok által kibocsátott tartózkodási engedélyek is érvényesek a teljes schengeni területen, ahogy a schengeni országokban kibocsátott vízum bélyeg felirata is megerősíti: „érvényes minden schengeni államban".

A schengeni vízum- és belépési előírások csak a 90 napot meg nem haladó tartózkodások tekintetében alkalmazandók. Az ennél hosszabb időszakra vonatkozó vízumeljárási szabályokat a tagországok külön szabályozzák.

További részletes tájékoztatás a belépési és tartózkodási engedélyek feltételeiről és a vonatkozó eljárásokról, valamint azoknak az országoknak a listája, amelyek állampolgárai vízum nélkül utazhatnak be Magyarországra, és az Európai Unión kívül országok állampolgárait érintő külön szabályok a Külügyminisztérium honlapján (http://konzuliszolgalat.kormany.hu/konzuli-szolgalat-kulfoldon) találhatók.

1.11 Egyéb hasznos információk

Magyarország a metrikus mértékegységeket alkalmazza.

A dátumok magyar helyesírás szerinti sorrendje: év/hónap/nap. Az élelmiszerkereskedelemben 2012. január 1-től a magyar helyesírás szabályaitól eltérően, az EU előírásaival összhangban nap/hónap/év sorrendben kerül a szavatossági időrögzítésre.

Írásban a számjegyek közötti vessző a tizedes jegyeket, a pont pedig az ezres elválasztót jelöli.

Időzóna

Magyarország a közép-európai idősávba esik (CET, Central European Time Zone), ami a greenwichi középidőnél egy órával több. Magyarország is alkalmazza a nyári időszámítást, ami a március utolsó hétvégéjétől október utolsó hétvégéjéig tartó időszakban, a szokásos időhöz képes egy órával későbbi időt jelent.

Szokásos üzleti nyitva tartás:

- Irodák, hivatalok: 8:00-16:00, szombat, vasárnap szünnap
- Kiskereskedelem: hétfőtől péntekig 10:00-18:00, szombaton 9:00-13:00
- Bevásárlóközpontok, hipermarketek: hétfőtől vasárnapig 7:00-21:00
- Éttermek: 12:00-22:00

Az itt jelzett nyitvatartási idők nem teljes körű felsorolást tartalmaznak, csak irányadónak tekinthetők, és ezektől lényegesen eltérő nyitvatartási idők is lehetségesek és elterjedtek.

2017. évi ünnepnapok:

- január 1. Újév
- március 15. Nemzeti ünnep, pihenőnap
- április 14. Nagypéntek
- április 17. Húsvét
- május 1. Munka ünnepe
- június 5. Pünkösd
- augusztus 20. Államalapítás ünnepe
- október 23. Az 1956-os forradalom ünnepe
- november 1. Mindenszentek napja
- december 24. Szenteste
- december 25-26. Karácsony

Budapest és néhány nagyobb európai város távolsága:

- Bécs, Ausztria: 243 km
- Frankfurt am Main, Németország: 964 km
- Róma, Olaszország: 1 225 km
- Párizs, Franciaország: 1 448 km
- Prága, Csehország: 525 km
- Varsó, Lengyelország: 741 km
- Bukarest, Románia: 821 km
- Kijev, Ukrajna: 1 107 km
- Amszterdam, Hollandia: 1 395 km

2

NÉHÁNY, A GAZDASÁGI TÁRSASÁGOKAT ÉRINTŐ LÉNYEGES JOGSZABÁLY

2.1 A polgári jog szabályozása

2.1.1 A Polgári Törvénykönyv tartalma

2014. március 15-től hatályos a 2013. év V. törvény, az új Polgári Törvénykönyv (a továbbiakban Ptk.), amely egységes rendszerbe foglalja és átalakítja a magánjogi viszonyokra vonatkozó teljes általános szabályrendszert. A Ptk. a következő magánjogi kérdések kódex jellegű szabályozását tartalmazza:

- A polgári jog alapelvei
- Természetes személyekre vonatkozó szabályozás
- Jogi személyek szabályozása (ideértve a gazdasági társaságok részletes szabályait)
- Családjog
- Dologi jog és ingatlan-nyilvántartás
- Kötelmi jog, egyes szerződéstípusok és károkért való felelősség
- Öröklés

2.1.2 A Ptk. egyes rendelkezéseinek hatályba lépése

A Ptk. általánosságban 2014. március 15-én lépett hatályba, és a vonatkozó hatálybaléptető törvény eltérő rendelkezése szerint az ezt követően keletkezett tényekre és jogviszonyokra, valamint az ezt követően megtett jognyilatkozatokra kell alkalmazni.

A szerződések (kötelmek) tekintetében az általános szabály, hogy a Ptk. hatálybalépésekor fennálló kötelmekkel kapcsolatos, a Ptk. hatálybalépését követően keletkezett tényekre, megtett jognyilatkozatokra a hatálybalépése előtt hatályos jogszabályok rendelkezéseit – azaz a korábbi Ptk. szabályozását – kell alkalmazni. Mindemellett a felek megállapodhatnak abban, hogy a 2014. március 15-e előtt kötött szerződésüket teljes egészében a Ptk. hatálya alá helyezik.

A szerződésen kívül okozott károkért való felelősségre vonatkozó rendelkezéseket a hatálybalépést követően tanúsított károkozó magatartás esetén kell alkalmazni, azonban folyamatos károkozás esetén, amennyiben az a hatálybalépést megelőzően megkezdődött, a korábbi szabályok alkalmazandóak.

A Ptk. hatálybalépéséről és átmeneti rendelkezéseiről szóló törvény emellett a Ptk. egyes könyveihez kapcsolódóan további részletszabályokat tartalmaz a hatálybalépést és alkalmazást illetően. A gazdasági társaságokra vonatkozó szabályok hatálybalépéséről részletesen lásd a 2.3.1 pontot.

2.2 A Ptk. szerződésekre vonatkozó lényegesebb általános szabályai

2.2.1 A szerződéses szabadság és a jognyilatkozatok alakja

A szerződéses szabadság elve alapján a felek szabadon köthetnek szerződést, szabadon választják meg a másik felet és a szerződés tartalmát szabadon állapítják meg, azaz a Ptk. szabályaitól eltérhetnek, amennyiben azt a jogszabály nem tiltja. A szerződés egyes feltételeit a szerződés egészével összhangban kell értelmezni.

A szerződéses jognyilatkozatokat a felek szóban, írásban és ráutaló magatartással is megtehetik. Jogszabály vagy a felek megállapodása szerződéses és egyéb jognyilatkozatokra meghatározott alakot rendelhet, ez esetben a jognyilatkozat ebben a formában érvényes. A felek kifejezett rendelkezése alapján a hallgatás is jognyilatkozatnak minősülhet. Olyan személy esetén, aki nem érti azt a nyelvet, amelyen az írásbeli nyilatkozatot tartalmazó okirat készült, a jognyilatkozat akkor érvényes, ha az okiratból kitűnik, hogy annak tartalmát valamelyik tanú vagy a hitelesítő személy az aláírónak elmagyarázta.

2.2.2 Képviselet

A Ptk.-tól eltérő rendelkezés hiányában jognyilatkozatot képviselő útján is lehet tenni. Ügyleti képviseleti jogot meghatalmazással lehet létrehozni. Az ügyek egyedileg nem meghatározott körére vonatkozó általános meghatalmazást teljes bizonyító erejű magánokiratba vagy közokiratba kell foglalni.

2.2.3 Együttműködési és tájékoztatási kötelezettség

A felek kötelesek nem csak a szerződés fennállása, hanem a szerződéskötési tárgyalások alatt, a szerződés megkötésénél és megszüntetése során is együttműködni és tájékoztatni egymást a szerződést érintő lényeges körülményekről. Ha a tárgyalások alapján a szerződés létrejön, az ezen kötelezettségét megszegő fél köteles a másik fél ebből eredő kárát a szerződésszegésből eredő károkra vonatkozó szabályok szerint megtéríteni. Magáért a szerződés létrejöttének elmaradásáért a feleket kártérítési kötelezettség nem terheli, de ettől függetlenül az együttműködési és tájékoztatási kötelezettség megsértéséért a jogsértő fél kártérítési kötelezettséggel tartozik a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint.

2.2.4 A szerződés létrejötte

A szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre, ahhoz a feleknek a lényeges és a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. A fél által lényegesnek minősített kérdést, illetve azt, hogy abban való egyezség híján a fél nem kíván szerződést kötni, egyértelműen kifejezésre kell juttatni.

Amennyiben a felek eltérően nem állapodnak meg, a szerződés tartalmává válik a feleknek a korábbi üzleti kapcsolatukban megállapodott szokás és kialakított gyakorlat. Emellett eltérő rendelkezés hiányában az adott üzletágban hasonló jellegű szerződés kapcsán széles körben ismert és rendszeresen alkalmazott szokás is a szerződés részévé válik, kivéve, ha ez a felek között indokolatlan volna.

A szerződési szándék és a lényeges kérdésekre kiterjedő ajánlat köti az ajánlattevőt, de kötöttségének határidejét meghatározhatja. Nem vonható vissza az ajánlat, ha tartalmazza, hogy visszavonhatatlan, illetve ha az elfogadásra határidőt rögzít, akkor ezen határidő letelte előtt. Az ajánlattól eltérő tartalmú elfogadás új ajánlatnak tekintendő, kivéve, ha lényeges kérdésnek nem minősülő kiegészítő vagy eltérő feltételt tartalmaz. Ilyen feltétel nem válik a szerződés részévé, ha az ajánlat kizárta az ilyen feltételt, vagy az ellen a másik fél haladéktalanul tiltakozik.

A bíróság hozza létre a szerződést, ha jogszabály által előírt szerződéskötési kötelezettség ellenére a felek nem kötik meg a szerződést, illetve akkor is, ha valamely fél gazdasági erőfölényével visszaélve indokolatlanul elzárkózik a szerződés létrehozásától vagy fenntartásától. Amennyiben a felek a lényeges feltételek rögzítésével jövőbeli szerződéskötésben állapodnak meg (előszerződés), úgy a szerződés elmaradása esetén a bíróság bármelyik fél kérelmére létrehozza a szerződést.

Ha az ajánlatkérő több személytől kér be ajánlatot azzal, hogy a kedvezőbb ajánlatot benyújtóval köt szerződést (versenyeztetési eljárás), úgy szerződéskötési kötelezettség terheli. A szerződéskötési kötelezettséget az ajánlatban ki lehet zárni, illetve a felhívást az abban megjelölt határidőig vissza lehet vonni.

Elektronikus úton kötött szerződés esetén az elektronikus utat biztosító fél köteles a szerződéskötésre vonatkozó jognyilatkozatának megtételét megelőzően a másik felet tájékoztatni a szerződéskötés technikai lépéseiről; arról, hogy a szerződés írásbeli szerződés-e és később hozzáférhető-e, a hibák kijavításának eszközeiről, a szerződés nyelvéről és az esetleges magatartási kódexről és annak elérhetőségéről. Az elektronikus úton tett szerződési jognyilatkozat akkor válik hatályossá, amikor az a másik fél számára hozzáférhetővé válik.

2.2.5 Általános szerződési feltételek

Általános szerződési feltétel az olyan szerződési feltétel, amelyet az alkalmazója több szerződés megkötése céljából egyoldalúan határozott meg, és amelyet a felek egyedileg nem tárgyaltak meg. Az alkalmazót terheli annak a bizonyítási terhe, hogy az adott feltételt egyedileg megtárgyalták.

Az általános szerződési feltétel akkor válik a szerződés részévé, ha annak megismerését a szerződéskötést megelőzően lehetővé tette az alkalmazó és a másik fél azt elfogadta. Amennyiben egy feltétel lényegesen eltér a jogszabályoktól vagy a szokásos szerződési gyakorlattól, illetve a felek között korábban alkalmazott feltételtől, úgy erről külön tájékoztatást kell adni, és az ilyen feltétel csak ezen külön tájékoztatás alapján történt elfogadás esetén válik a szerződés részévé.

2.2.6 A szerződések érvénytelensége

Az érvénytelen szerződés lehet semmis vagy megtámadható. A semmis szerződés a megkötés időpontjától érvénytelen, a semmisséget a bíróság hivatalból vizsgálja. A semmisségre az hivatkozhat és ezzel kapcsolatban eljárást az indíthat, akinek ehhez jogi érdeke fűződik, vagy akit erre jogszabály feljogosít.

A megtámadható szerződés az eredményes megtámadás eredményeként a megkötésének időpontjától érvénytelenné válik. A megtámadásra a sérelmet szenvedett fél és az jogosult, akinek a megtámadáshoz jogi érdeke fűződik. A megtámadás a szerződés megkötésétől számított egy éven belül gyakorolható, de kifogás útján ezt követően is érvényesíthető a másik féllel szemben.

Semmis a szerződés, ha a jogszabályba ütközik vagy jogszabály megkerülésével kötötték, ha kötelező alakiság megsértésével kötötték, ha jó erkölcsbe ütközik, ha fogyasztói jogot csorbít, vagy ha lehetetlen szolgáltatásra irányul. Ugyancsak semmis az olyan

szerződés, amelyben a másik fél helyzetének kihasználásával feltűnően aránytalan előnyt kötöttek ki (uzsorás szerződés), és bizonyos kivételekkel semmis az olyan kikötés, amely pénzkövetelés biztosítékául tulajdonjog vagy más dologi jog átruházására irányul.

Megtámadható a szerződés lényeges körülmény kapcsán fennálló tévedés, közös téves feltevés, megtévesztés, jogellenes fenyegetés, feltűnő értékaránytalanság, tisztességtelen általános feltétel esetén.

2.2.7 A szerződések teljesítése

A teljesítéssel a kárveszély a Ptk. eltérő rendelkezése hiányában a másik félre száll át. A szerződés szerinti szolgáltatásnak alkalmasnak kell lennie a rendeltetése szerinti célra, így különösen a meghatározott, illetve olyan célra, amelyre más azonos rendeltetésű szolgáltatást használnak, rendelkeznie kell a megfelelő – megegyezett, elvárható, nyilvános közlésben rögzített vagy jogszabályban meghatározott – minőséggel és tulajdonságokkal. A jogosult köteles megvizsgálni a teljesítés minőségi és mennyiségi megfelelőségét, ennek költségei a jogosultat terhelik.

2.2.8 Szerződésszegés

A szerződés megszegését jelenti bármely kötelezettség szerződésszerű teljesítésének elmaradása. Szerződésszegés különösen a késedelem, a hibás teljesítés, a teljesítés megtagadása vagy lehetetlenné válása.

A szerződésszegéstől függetlenül a jogosult követelheti a teljesítést, illetve visszatarthatja a saját esedékes szolgáltatása arányos részét a másik fél teljesítéséig, illetve megfelelő biztosíték adásáig. A visszatartásra jogosult fél elállhat a szerződéstől vagy azt felmondhatja, ha a szerződésszegést a másik fél megfelelő határidő kitűzése ellenére nem szüntette meg vagy nem nyújtott alkalmas biztosítékot.

A jogosult elállhat a szerződéstől (az eredeti állapot helyreállításával) illetve azt a jövőre nézve felmondhatja, ha a teljesítéshez fűződő érdeke megszűnt. A megszüntető jognyilatkozat érvényességéhez meg kell jelölni abban az elállás, illetve felmondás okát.

Aki a szerződésszegéssel a másik félnek kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Akkor mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a szerződésszegést ellenőrzési körén kívül eső, a szerződéskötés időpontjában előre nem látható körülmény okozta, és nem volt elvárható, hogy a körülményt elkerülje, vagy a kárt elhárítsa. A kártérítés mértéke a szolgáltatás tárgyában keletkezett kár, valamint – ha a jogosult bizonyítja, hogy ezek előre láthatóak voltak a szerződés megkötésekor – az egyéb károk és az elmaradt vagyoni előny. Szándékos szerződésszegés esetén teljes kártérítési kötelezettség áll fenn.

A kár bizonyítása, mértékének meghatározása a károsult kötelezettsége, ami számos esetben jelent nehézséget. A felek írásban kötbért köthetnek ki a szerződésben olyan szerződésszegésre, amelyért a kötelezett felelős. A kötbérigény attól függetlenül érvényesíthető, hogy a szerződésszegésből a jogosultnak ténylegesen kára származott-e, azonban a bíróság a túlzott mértékű kötbért a kötelezett kérelmére mérsékelheti.

A szerződésszegésért való felelősséget a felek megállapodása korlátozhatja vagy kizárhatja azzal, hogy nem lehet kizárni vagy korlátozni a felelősséget szándékos vagy az emberi életet, testi épséget vagy egészséget megkárosító szerződésszegésért.

2.2.9 A szerződések módosítása és megszüntetése

A felek a szerződésüket közös megegyezéssel módosíthatják. Ezen túlmenően bármelyik fél kérheti a bíróságtól a szerződés módosítását, amennyiben a felek közötti tartós jogviszonyban a szerződés megkötését követően olyan körülmény állt be, amely által a változatlan feltételekkel történő teljesítése a fél lényeges jogi érdekét sértené. Ennek a feltétele, hogy a körülmények megváltozásának lehetősége nem volt előre látható a szerződéskötéskor, azt nem a fél okozta és az nem tartozik a rendes üzleti kockázat körébe.

Egyoldalú jognyilatkozattal a szerződéselállás a megkötés időpontjára visszamenő (ex tunc) hatállyal, vagy felmondás útján a jövőre nézve (ex nunc) szüntethető meg azon fél által, aki ezen jogokkal szerződés vagy jogszabály alapján bír. A szerződést a felek közös megegyezéssel is megszüntethetik vagy a szerződés megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal felbonthatják. A szerződést ezen feltételek mellett bíróság is megszüntetheti.

2.3 A Ptk. társasági jogi szabályai

A magyar gazdasági társaságokra vonatkozó általános szabályozás a Ptk. jogi személyeket szabályozó harmadik könyvében található. A Ptk. ennek megfelelően a korábbi külön törvény, a Gazdasági társaságokról szóló 2006. évi VI. törvény (Gt.) helyébe lépett.

A Ptk. harmadik könyv harmadik részében található fő társasági formák azonosak az EU országaiban szabályozottakkal, de az EU jogalkotása alapján más társasági formák is léteznek, mint például a Tanács 2137/85/EGK rendeletén alapuló 2003. évi XLIX. törvényben szabályozott európai gazdasági egyesülés (EGE), valamint az európai részvénytársaság (latin nevén Societas Europea), amelynek szabályozása a Tanács 2157/2001/EGK rendeletén alapul.

A magyar társaságok alapítására, a változások átvezetésére és a végelszámolásra vonatkozó eljárási szabályokat elsősorban a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Cégtörvény) tartalmazza.

A Ptk. a gazdasági társaságok jogának megközelítésében az eltérést engedő (ún. diszpozitív) szabályozást érvényesít, amely alapján a társaságok tagjai (részvényesei) eltérhetnek a Ptk. szabályaitól az egymás közötti, a társasághoz fűződő viszonyuk és a társaság szervezetének és működésének szabályozása tekintetében is. Az ilyen eltérés kapcsán a jogszabály általános korlátokat rögzít, ami alapján az eltérés akkor megengedett, ha a Ptk. az eltérést nem tiltja, illetve az eltérés a hitelezők, a munkavállalók vagy a tagok kisebbségi jogait nyilvánvalóan nem sértheti, a törvényes működés feletti felügyelet érvényesülését nem akadályozhatja. A joggyakorlat folyamatosan alakítja ki azon esetek körét, amelyek irányadóak annak meghatározása kapcsán, hogy mely rendelkezések esnek a fenti korlátozás alá, amelyektől a társaságok nem térhetnek el.

2.3.1 A gazdasági társaságokra vonatkozó szabályok hatályba lépése

A társasági jogot 2014. március 15-e előtt szabályozó korábbi külön törvény, a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) helyébe lépő Ptk. rendelkezéseit a gazdasági társaságoknak az alábbi szabályok szerint kell figyelembe venniük:

- azon társaságoknak, amelyek 2014. március 15-én a cégjegyzékben már szerepeltek, a Gt. szabályainak kell megfelelniük,
- ezt követően a már bejegyzett társaságok kötelesek a hatálybalépést követő első létesítő okirat módosítással egyidejűleg a Ptk. rendelkezéseivel összhangban álló továbbműködésről dönteni és ezt a döntést a cégbírósághoz benyújtani.

Egyes gazdasági társaságoknak a Ptk. szabályainak megfelelő továbbműködésről történő döntést, amennyiben eddig az időpontig nem történt egyébként létesítő okirat-módosítás, legkésőbb az alábbiak szerint kellett meghozniuk:

- közkereseti társaság és betéti társaság 2015. március 15-ig,
- részvénytársaság és egyesülés, valamint azok a korlátolt felelősségű társaságok, amelyek rendelkeznek a Ptk. szerint előírt minimum 3 millió forint jegyzett tőkével 2016. március 15-ig.
- Mindemellett azok korlátolt felelősségű társaságok, amelyek nem rendelkeznek a Ptk. szerint előírt minimum 3 millió forint jegyzett tőkével, egy esetleges létesítő okirat-módosítás esetén is határozhatnak úgy, hogy a tőkeemelést nem hajtják végre és nem döntenek a Ptk. szabályai szerinti továbbműködésről, hanem – legfeljebb 2017. március 15-ig – a korábbi Gt. szerint működnek.

A létesítő okiratot nem kell módosítani a Ptk.-val összefüggésben, ha arra csak a korábbi szabályozást tartalmazó Gt.-re történő utalások miatt lenne szükség. Amennyiben a szükséges módosításra kizárólag a Ptk. rendelkezéseihez történő igazítás, illetve a Ptk. eltérést engedő szabályainak alkalmazása miatt kerül sor, úgy a cégeljárás illeték és közzétételi díj megfizetése nélkül folytatható le.

2.3.2 A gazdasági társaságokra alkalmazandó általános szabályok

A gazdasági társaságok üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatására, a tagok vagyoni hozzájárulásával létrehozott, jogi személyiséggel rendelkező vállalkozások, amelyekben a tagok a nyereségből közösen részesednek, és a veszteséget közösen viselik.

Bár a Ptk. nem utal arra, hogy gazdasági társaságot kik alapíthatnak, a gyakorlatban gazdasági társaságot külföldi és belföldi természetes és jogi személyek hozhatnak létre. A jogi személyek körét a magyar törvények nem sorolják fel tételesen, de a Ptk. Harmadik könyve alapján jogi személy az egyesület, az egyes gazdasági társaságok, a szövetkezet, az egyesülés és az alapítvány, továbbá az állam a polgári jogi jogviszonyokban jogi személyként vesz részt.

A jogi személy minden olyan tevékenységet folytathat, amelyet jogszabály nem tilt vagy korlátoz. Ha jogszabály valamely gazdasági tevékenység gyakorlását hatósági

engedélyhez köti – mint például a biztosítási, pénzügyi szolgáltatási vagy tőkepiaci tevékenységek esetében, amely tevékenységek megkezdése a Magyar Nemzeti Bank (MNB) mint pénzügyi felügyeleti szerv engedélyéhez kötött – a társaság e tevékenységet a jogerős hatósági engedély alapján kezdheti meg. Jogszabály által képesítéshez kötött tevékenységet a gazdasági társaság csak akkor végezhet, ha az e tevékenységben személyes közreműködést vállaló tagja(i) vagy a társasággal munkavégzésre irányuló polgári jogi vagy munkajogi jogviszonyban álló legalább egy személy a képesítési követelményeknek megfelel.

2.3.3 A gazdasági társaságok típusai

Gazdasági társaság az alábbi társasági formákban alapítható:

- Közkereseti társaság (kkt.): A kkt. olyan társaság, ahol a tagok arra vállalnak kötelezettséget, hogy a társaság gazdasági tevékenységének céljára a társaság részére vagyoni hozzájárulást teljesítenek, és a társaságnak a társasági vagyon által nem fedezett kötelezettségeiért korlátlanul és egyetemlegesen helytállnak.
- Betéti társaság (Bt.): A bt. olyan társaság, ahol a tagok arra vállalnak kötelezettséget, hogy a társaság gazdasági tevékenységének céljára a társaság részére vagyoni hozzájárulást teljesítenek, továbbá legalább egy tag (a beltag) vállalja, hogy a társaságnak a társasági vagyon által nem fedezett kötelezettségeiért – amennyiben van, a többi beltaggal egyetemlegesen – köteles helytállni, míg a többi, de legalább egy tag (a kültag) a társasági kötelezettségekért – ha az új Ptk. eltérően nem rendelkezik – nem tartozik helytállási kötelezettséggel.
- Korlátolt felelősségű társaság (kft.): A kft. olyan gazdasági társaság, amely előre meghatározott összegű törzsbetétekből álló törzstőkével alakul, és amelynél a tag kötelezettsége a társasággal szemben törzsbetétének szolgáltatására és a társasági szerződésben esetleg megállapított egyéb vagyoni értékű szolgáltatásra terjed ki. A társaság kötelezettségeiért – ha az új Ptk. eltérően nem rendelkezik – a tag nem köteles helytállni.
- Részvénytársaság (rt.): Az rt. olyan gazdasági társaság, amely előre meghatározott számú és névértékű részvényekből álló alaptőkével működik és a részvényes kötelezettsége a részvénytársasággal szemben a részvény névértékének vagy kibocsátási értékének szolgáltatására terjed ki. A részvénytársaság kötelezettségeiért a részvényes – ha az új Ptk. eltérően nem rendelkezik – nem köteles helytállni.
  - Az a részvénytársaság, amelynek részvényei nincsenek bevezetve a tőzsdére, zártkörűen működő részvénytársaságnak (zrt.), míg az a részvénytársaság, amelynek részvényeit a tőzsdére bevezették, nyilvánosan működő részvénytársaságnak (nyrt.) minősül. Azok a Gt. alapján létesített – a Ptk. hatálybalépésekor a cégnyilvántartásba már bejegyzett vagy akkor bejegyzés alatt álló és azóta bejegyzett – nyilvánosan működő részvénytársaságok, amelyek részvényei nem voltak bevezetve a tőzsdére, részvényeiket 2016. március 15-ig kötelesek voltak a tőzsdére bevezetni vagy működési formájuk megváltoztatásáról, illetve átalakulásukról határozni.

A fenti négy gazdasági társasági alapforma mellett a gazdasági társaságok közös szabályait megfelelően kell alkalmazni az egyesülésekre is. Az egyesülés a tagok által gazdálkodásuk eredményességének előmozdítására és gazdasági tevékenységük összehangolására, valamint szakmai érdekeik képviseletére alapított jogi személyiséggel rendelkező kooperációs társaság. Az egyesülés saját nyereségre nem törekszik; vagyonát meghaladó tartozásaiért a tagok korlátlanul és egyetemlegesen kötelesek helytállni.

2.3.4 A gazdasági társaság alapítása

A társaság alapítása a társasági szerződés (részvénytársaság esetében alapszabály, egyszemélyes korlátolt felelősségű társaság esetében alapító okirat) valamennyi alapító tag általi aláírásával történik, amit közjegyzői okiratba vagy ügyvéd, illetve valamelyik alapító jogtanácsosa által ellenjegyzett magánokiratba kell foglalni.

Gazdasági társaság alapítását a létesítő okirat közjegyzői okiratba foglalásától vagy ügyvédi vagy jogtanácsosi ellenjegyzésétől számított 30 napon belül be kell jelenteni a nyilvántartó bíróságnak. Ha a gazdasági társaság alapítása hatósági engedélyhez kötött, a bejelentést a jogerős engedély kézhezvételétől számított 15 napon belül kell teljesíteni.

Közkereseti, betéti, korlátolt felelősségű társaság, zártkörűen működő részvénytársaság, vagy egyéni cég egyszerűsített eljárás keretében miniszteri rendeletbe foglalt szerződésminta alapján készült társasági szerződéssel is alapítható. A közjegyzői okiratba foglalás vagy ellenjegyzés azonban ebben az esetben is kötelező. Az egyszerűsített eljárás esetén a társaságot az adószámáról történt adóhatósági értesítéstől számított egy munkanapon belül bejegyzik. Az állami adóhatóság az adószámot az adóregisztrációs eljárásban egy munkanapon belül állapítja meg, ha azonban a cégbíróság által közölt adóazonosító szám(ok) alapján lefolytatott vizsgálat eredményeképpen valószínűsíthető, hogy az adószám megállapításának törvényben meghatározott akadálya van, úgy az adóhatóság az adószám megállapítása vagy megtagadása tárgyában 8 munkanapon belül dönt. Az adószám megállapításának jogerős megtagadása esetén a cégbíróság a cégbejegyzési kérelmet elutasítja.

A társasági szerződés minimális tartalma – a jogi személy létesítésére irányuló akarat kifejezésén túl – minden gazdasági társaság esetében:

- a gazdasági társaság neve,
- a gazdasági társaság székhelye,
- a gazdasági társaság fő tevékenysége,
- a gazdasági társaságot létesítő személy vagy személyek neve, valamint azok lakóhelye vagy székhelye,
- a gazdasági társaság részére teljesítendő vagyoni hozzájárulások, azok értéke, továbbá a vagyon rendelkezésre bocsátásának módja és ideje,
- a gazdasági társaság első vezető tisztségviselője.

A tagok (részvényesek) által a gazdasági társaság rendelkezésére bocsátott vagyon pénzbeli és nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásból állhat. Nem pénzbeli hozzájárulásként a tagok (részvényesek) dolog tulajdonjogát vagy vagyoni értékű jogot ruházhatnak át a gazdasági társaságra. Nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásként követelés is szolgáltatható, ha azt az adós elismerte, vagy az jogerős bírósági határozaton alapul. Ha a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás átruházáskor fennálló értéke nem éri el a létesítő okiratban megjelölt értéket, a különbözet megfizetését a gazdasági társaság az átruházástól számított 5 éven belül követelheti a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást szolgáltató személytől.

Kézbesítési megbízott

A Cégtörvény előírásai szerint, kézbesítési megbízott kijelölésére köteles a cégjegyzékben – jellemzően tulajdonosként – feltüntetett külföldi jogi személy vagy jogi személyiségű szervezet valamint az a külföldi természetes személy, amely belföldi lakóhellyel nem rendelkezik. Kézbesítési megbízott bármely magyarországi lakóhellyel, székhellyel rendelkező szervezet, illetve természetes személy lehet azzal, hogy a társaság tagjai, vezető tisztségviselői, illetve felügyelő bizottsági tagjai nem tölthetik be ezt a funkciót. A kézbesítési megbízott feladata, hogy a bíróságok és hatóságok által a cég működésével összefüggésben a külföldi személy részére kézbesítendő iratokat átvegye, és azokat továbbítsa. A kézbesítési megbízott általi átvétellel vélelmezni kell, hogy az iratot a képviselt személy megkapta.

Előtársasági időszak

A gazdasági társaság a társasági szerződés ügyvédi vagy jogtanácsosi ellenjegyzésétől vagy közjegyzői okiratba foglalásától a létrehozni kívánt gazdasági társaság előtársaságaként működhet. Az előtársaság jogokat és kötelezettségeket szerezhet, de üzletszerű gazdasági tevékenységet csak a cégbejegyzési kérelem benyújtását követően folytathat. Bizonyos korlátozásokkal (pl.: részvény/üzletrész nem ruházható át az előtársaságra) ugyanazok a szabályok vonatkoznak rá, mint a bejegyzett társaságra. Az előtársasági időszak a társaság bejegyzésével ér véget és az előtársasági létszakaszban kötött jogügyletek a gazdasági társaság jogügyleteinek minősülnek. A hatályos számviteli szabályok értelmében az előtársasági időszakra vonatkozóan külön beszámolót és adóbevallást kell benyújtani.

2.3.5 A gazdasági társaságok legfőbb szerve

A gazdasági társaság tagjainak döntéshozó szerve, a legfőbb szerv a legtöbb esetben a taggyűlés, amely az egyes gazdasági társasági formák esetében ettől eltérő elnevezéssel bír (pl.: tagok gyűlése, közgyűlés). Egyszemélyes társaság esetén a legfőbb szerv hatáskörében az egyedüli tag jár el. A gazdasági társaság legfőbb szervének feladata a társaság alapvető üzleti és személyi kérdéseiben való döntéshozatal. A gazdasági társaságok legfőbb szervének hatáskörébe tartozik különösen, de nem kizárólagosan a Számviteli törvény szerinti beszámoló jóváhagyása és a nyereség felosztásáról való döntés, továbbá a taggal, a vezető tisztségviselővel, a felügyelőbizottsági taggal, a társasági könyvvizsgálóval szembeni kártérítési igény érvényesítéséről való döntés.

A tagok (részvényesek) a legtöbb esetben személyesen jelennek meg a legfőbb szerv ülésén, de lehetőség van képviselő megbízására is. A létesítő okirat lehetővé teheti a tag számára a legfőbb szerv ülésén tagsági jogainak személyes részvétel helyett elektronikus hírközlő eszközök igénybevételével való gyakorlását (pl. videokonferencia), vagy az ülés tartása nélküli határozathozatalt is. Az ülés tartása nélküli határozathozatalt az ügyvezetés a határozat

tervezetének a tagok részére történő megküldésével kezdeményezi. Az írásbeli határozathozatal rugalmasságot biztosít külföldi tulajdonosoknak a jogaik gyakorlása során.

2.3.6 A gazdasági társaság ügyvezetése

A vezető tisztségviselők

A gazdasági társaság irányításával kapcsolatos olyan döntések meghozatalára, amelyek nem tartoznak a tagok hatáskörébe – a gazdasági társaságok egyes formáira vonatkozó rendelkezések szerint –, egy vagy több vezető tisztségviselő vagy a vezető tisztségviselőkből álló testület jogosult.

Kkt. és bt. esetében az ügyvezetést a tagok közül kijelölt vagy megválasztott egy vagy több ügyvezető látja el, a kkt.-k esetében kijelölés vagy választás hiányában valamennyi tag ügyvezető, de a betéti társaságok kültagja csak a létesítő okirat kifejezett rendelkezése esetén lehet a társaság vezető tisztségviselője. Az ügyvezetés a kft. esetében az ügyvezető(k), részvénytársaság esetében (zrt., nyrt.) egy testületi szerv, az igazgatóság vagy az igazgatótanács feladata (kivéve, ha a zártkörűen működő részvénytársaság ügyvezetését egy személy, a vezérigazgató látja el) feladata. Mindemellett a Ptk. eltérést engedő szabályozása alapján a társaságoknál a vezető testületi formák rugalmasan alakíthatóak ki.

Vezető tisztségviselő az a nagykorú személy lehet, akinek cselekvőképességét a tevékenység ellátásához szükséges körben nem korlátozták. Ha a vezető tisztségviselő jogi személy, a jogi személy köteles kijelölni azt a természetes személyt, aki a vezető tisztségviselői feladatokat nevében ellátja.

A vezető tisztségviselő ügyvezetési feladatait személyesen köteles ellátni, képviseletnek nincs helye. A társaság ügyvezetését a vezető tisztségviselő megbízási jogviszonyban vagy munkaviszonyban láthatja el.

A vezető tisztségviselő a társaság ügyvezetését a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján önállóan látja el. E minőségében a jogszabályoknak, a társasági szerződésnek, valamint a társaság legfőbb szerve határozatainak van alávetve, és – az egyszemélyes gazdasági társaságok kivételével – a gazdasági társaság tagjai által nem utasítható. A társaság legfőbb szerve a vezető tisztségviselő hatáskörét főszabály szerint nem vonhatja el.

A vezető tisztségviselők, ha velük szemben kizáró ok nem áll fenn, határozatlan időre vagy határozott időre felső időbeli korlátozás nélkül jelölhetők ki és bármikor indokolás nélkül visszahívhatók. Nem lehet vezető tisztségviselő,

- aki kiskorú vagy cselekvőképtelen,
- akit bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen szabadságvesztésre ítéltek, amíg a büntetett előélethez fűződő hátrányos következmények alól nem mentesült,
- akit e foglalkozástól jogerősen eltiltottak, vagy akit valamely foglalkozástól jogerős bírói ítélettel eltiltottak, az eltiltás hatálya alatt az ítéletben megjelölt tevékenységet folytató jogi személynél,
- akit a vezető tisztségviselői tevékenységtől eltiltottak, az eltiltást kimondó határozatban megszabott időtartamig.

Emellett új társaság alapításakor, tulajdonosváltáskor, illetve vezető tisztségviselői tisztség változásakor a vezető tisztségviselő, többségi tulajdonos kapcsán lényegében kizáró okot jelent, ha jelentős, tartós adótartozása van, vagy olyan más gazdasági társaság jelenlegi vagy korábbi vezető tisztségviselője vagy tagja, amely társaság jelentős, tartós adótartozást halmozott fel, vagy nem egyenlített ki, illetve amely társaság adószámát törölték. Ilyen esetben ugyanis az adóhatóság a cég adószámának megállapítását megtagadja, így a gazdasági tevékenység ilyen tag, tisztségviselő részvételével nem kezdhető meg, illetve nem folytatható.

A vezető tisztségviselők kötelezettsége elsősorban az alábbiakra terjed ki:

- az alapítás, a gazdasági társaság jogszabályban előírt adatainak bejelentése a nyilvántartó bíróságnak és az éves beszámoló benyújtása;
- a tagok részére a gazdasági társaságra vonatkozóan felvilágosítás adása, számukra a gazdasági társaságra vonatkozó iratokba és nyilvántartásokba való betekintés biztosítása;
- a gazdasági társaság törvényes képviselete.

A vezető tisztségviselők felelőssége

A vezető tisztségviselők a társaság felé a szerződésszegéssel okozott károk szabályai szerint felelnek. Ennek keretében a vezető tisztségviselő abban az esetben mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a szerződésszegést ellenőrzési körén kívül eső, a szerződéskötés időpontjában előre nem látható körülmény okozta, és nem volt elvárható, hogy a körülményt elkerülje vagy a kárt elhárítsa. A vezető tisztségviselők ezen felelősségének mértéke az általánosnál szűkebb körű, tekintettel arra, hogy az a szolgáltatás tárgyában bekövetkező károkra terjed ki, az egyéb károkat és az elmaradt hasznot csak olyan mértékben kell megtéríteni, amennyiben a társaság bizonyítja, hogy a kár mint a szerződésszegés lehetséges következménye a szerződés megkötésének időpontjában előre látható volt.

A társaság legfőbb szerve a vezető tisztségviselő kérésére az éves beszámoló elfogadásával egyidejűleg az előző üzleti évben kifejtett ügyvezetési tevékenység megfelelőségét megállapító felmentvényt adhat. Ez esetben a társaság a vezető tisztségviselő ellen akkor léphet fel az ügyvezetési kötelezettségek megsértésére alapozott kártérítési igénnyel, ha a felmentvény megadásának alapjául szolgáló tények vagy adatok valótlanok vagy hiányosak voltak.

Ha a vezető tisztségviselő e jogviszonyával összefüggésben harmadik személynek kárt okoz, a károsulttal szemben a társasággal (a jogi személlyel) egyetemlegesen felel.

Ha a gazdasági társaság jogutód nélkül megszűnik, a hitelezők kielégítetlen követelésük erejéig kártérítési igényt érvényesíthetnek a társaság vezető tisztségviselőivel szemben a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint, ha a vezető tisztségviselő a társaság fizetésképtelenségével fenyegető helyzet beállta után a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe. Amennyiben a társaság végelszámolás során szűnt meg, amelynek keretében a hitelezők kielégítése meghatározott rendben történik, ez a rendelkezés nem alkalmazható.

Cégvezetők, képviseleti joggal rendelkező munkavállalók

A társaság legfőbb szerve a vezető tisztségviselők mellett, munkájuk segítése érdekében a társaság munkavállalóit cégvezetőnek nevezheti ki. Az ügyvezetés a cégvezető számára általános képviseleti jogot is biztosíthat.

Emellett az ügyvezetés a társaság munkavállalóit írásbeli nyilatkozattal az ügyek meghatározott csoportjára nézve a társaság képviseletének jogával ruházhatja fel. Fő szabály szerint a képviseleti jogot a munkavállaló az ügyvezetés írásbeli nyilatkozatában meghatározott, képviseleti joggal rendelkező más személlyel együttesen gyakorolhatja, azonban ettől a rendelkezéstől el lehet térni.

2.3.7 A gazdasági társaság tulajdonosi ellenőrzése, felügyelőbizottság

A tagok, illetve az alapító a társasági szerződésben felügyelőbizottság létrehozását rendelhetik el azzal a feladattal, hogy az ügyvezetést a jogi személy érdekeinek megóvása céljából ellenőrizze. A felügyelőbizottság három tagból áll. Létrehozatala egyes esetekben lehetőség, más esetekben kötelezettség. Az első felügyelőbizottság tagjait a társasági szerződésben kell kijelölni, ezt követően a legfőbb szerv választja a felügyelőbizottsági tagokat. A felügyelőbizottsági tagsági jogviszony az elfogadással jön létre. Ha a gazdasági társaságnál felügyelőbizottság működik, az éves beszámolóról a gazdasági társaság legfőbb szerve csak a felügyelőbizottság írásbeli jelentésének birtokában határozhat.

A Ptk. alapján felügyelőbizottság létrehozatala az alábbi esetekben kötelező:

- ha a társaság teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalóinak száma éves átlagban a 200 főt meghaladja és az üzemi tanács nem mondott le a felügyelőbizottságban való munkavállalói részvételről, amely esetben a felügyelőbizottság egyharmada a munkavállalói küldöttekből áll (munkavállalói részvétel);
- zártkörűen működő részvénytársaságnál, ha a szavazati jogok legalább 5 százalékával együttesen rendelkező részvényesek ezt kérik;
- nyilvánosan működő részvénytársaságnál, akkor is, ha a részvénytársaság nem az egységes irányítási rendszerben működik.

2.3.8 Könyvvizsgáló

A könyvvizsgáló feladata, hogy a könyvvizsgálatot szabályszerűen elvégezze, és ennek alapján független könyvvizsgálói jelentésben foglaljon állást arról, hogy a gazdasági társaság beszámolója megfelel-e a jogszabályoknak és megbízható, valós képet ad-e a társaság vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről, működésének gazdasági eredményéről.

Kötelező a könyvvizsgáló választása minden kettős könyvvitelt vezető vállalkozás számára, kivéve a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben (Számviteli törvény) és más jogszabályokban meghatározott eseteket. A Számviteli törvény értelmében nem kötelező a könyvvizsgáló választása, ha az alábbi két feltétel együttesen teljesül:

- az üzleti évet megelőző két üzleti év átlagában a vállalkozó éves (éves szintre átszámított) nettó árbevétele nem haladta meg a 300 millió forintot, és
- az üzleti évet megelőző két üzleti év átlagában a vállalkozó által átlagosan foglalkoztatottak száma nem haladta meg az 50 főt.

Azonban a fenti határérték alapján történő mentesség nem vonatkozik azon társaságokra, melyek könyvvizsgálatát jogszabály írja elő (például: hitelintézetek), takarékszövetkezetek, konszolidálásba bevont vállalkozások, külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepe, valamint azon társaságok, melyek a Számviteli törvényből eredő lehetőséggel élve, a megbízható, valós és hű kép érdekében eltérnek a Számviteli törvény előírásaitól.

Amennyiben a könyvvizsgáló megválasztására jogszabályi kötelezettség nincs, a gazdasági társaság bármikor választhat könyvvizsgálót. Ha a társaság könyvvizsgálót választ, a társaság legfőbb szervének feladata, hogy a könyvvizsgálóval kötendő szerződés lényeges tartalmát meghatározza. Az első könyvvizsgálót kötelező feltüntetni a társasági szerződésben. Ezt követően a könyvvizsgáló nevét a társasági szerződésnek nem kell tartalmaznia, azonban a nyilvántartó bíróságon be kell jelenteni a változást. A könyvvizsgáló nem alakíthat ki olyan kapcsolatot a társaság ügyvezetésével, ami a könyvvizsgálat pártatlanságát veszélyeztetné.

2.3.9 Kisebbségvédelem

A gazdasági társaság azon tagja vagy tagjai, akik együttesen a szavazati jogok legalább 5 százalékával rendelkeznek, bizonyos kisebbségi jogokkal bírnak. A kisebbségi jogok magukban foglalják, hogy ezek a tagok (részvényesek) bármikor kérhetik az ügyvezetéstől a társaság legfőbb szervének összehívását vagy ülés tartása nélküli döntéshozatalát, illetve a nyilvántartó bíróságtól, hogy rendelje el az utolsó éves beszámoló vagy az utolsó két évben az ügyvezetés tevékenységével kapcsolatos valamely gazdasági esemény vagy kötelezettségvállalás könyvvizsgálatát, ha azt a társaság legfőbb szerve elutasította vagy a határozathozatalt mellőzte.

Ha a gazdasági társaság legfőbb szerve elvetette vagy nem bocsátotta határozathozatalra azt az indítványt, hogy a társaságnak valamely tag, vezető tisztségviselő vagy felügyelőbizottsági tag, illetve a könyvvizsgáló ellen támasztható követelését érvényesítsék, a követelést a kisebbségi jogokkal rendelkező tagok a gazdasági társaság képviseletében a társaság javára maguk is érvényesíthetik.

2.3.10 Helytállás a jogi személy tartozásaiért

Egy meghatározott körben a Ptk. áttöri a tagok (részvényesek) korlátolt felelősségét. Ha a jogi személy tagja, alapítója korlátolt felelősségével visszaélt, és emiatt a jogi személy jogutód nélküli megszűnésekor kielégítetlen hitelezői követelések maradtak fenn, e tartozásokért a tag, illetve az alapító korlátlanul köteles helytállni.

2.3.11 Minősített többség, többségi befolyás

Ha korlátolt felelősségű társaság vagy zártkörűen működő részvénytársaság tagja (közvetlenül vagy közvetve) a szavazatok legalább háromnegyedével rendelkezik, ezen minősített többség megszerzésétől számított 15 napon belül köteles ezt a nyilvántartó bíróságnak bejelenteni. A minősített többség megszerzésének közzétételétől számított 60 napos jogvesztő határidőn belül a társaság bármely tagja (részvényese) kérheti, hogy a minősített többséggel rendelkező tag társasági részesedését piaci értékén vegye meg, azonban legalább a gazdasági társaság saját tőkéjéből a felajánlott részesedésre jutó résznek megfelelő értéken.

A szavazati jogok több mint 50 százalékának, a vállalkozás vezető tisztségviselői többségének kijelölésére vagy visszahívására való jog, vagy a másik vállalkozás döntéseinek meghatározó befolyásolására való jogosultság, vagy arra való tényleges képesség (közvetlen irányítás) egyesülés vagy felvásárlás útján történő megszerzése esetén a vállalkozás a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (Versenytörvény) hatálya alá tartozik, az ilyen fúzióhoz bizonyos esetekben a versenyhivatal engedélye szükséges.

2.3.12 A saját tőke védelme

A saját tőke és a hitelezők védelme érdekében, ha egymást követő két üzleti évben a társaság saját tőkéje nem éri el az adott társasági formára kötelezően előírt jegyzett tőkét, és a tagok a második év beszámolójának elfogadásától számított 3 hónapon belül a szükséges saját tőke biztosításáról nem gondoskodnak, e határidő lejártát követő 60 napon belül a gazdasági társaság köteles elhatározni átalakulását, vagy jogutód nélküli megszűnését, illetve más társasággal történő egyesülését.

Továbbá, ha a) a társaság saját tőkéje veszteség folytán a jegyzett tőke felére (részvénytársaságok esetében kétharmadára) csökkent; b) a társaság saját tőkéje a jegyzett tőketörvényben meghatározott minimális összege alá csökkent; c) a társaságot fizetésképtelenség fenyegeti vagy fizetéseit megszüntette; vagy d) ha vagyona tartozásait nem fedezi, úgy a tagoknak határozniuk kell pótbefizetés előírásáról, a törzstőke mértékét elérő saját tőke más módon való biztosításáról vagy a törzstőke leszállításáról. Mindezek hiányában a társaság átalakulását, egyesülését, szétválását vagy jogutód nélküli megszüntetését kell elhatározni.

2.3.13 A gazdasági társaságok megszűnése

A gazdasági társaságok jogutóddal és jogutód nélkül is megszűnhetnek. A jogutód nélküli megszűnés esetei a következők:

- a társaság határozott időre jött létre és a meghatározott időtartam eltelt,
- a társaság megszűnése meghatározott feltétel bekövetkezéséhez kötött, és a feltétel bekövetkezett,
- a tagok vagy alapítók kimondják a társaság megszűnését,
- az arra jogosult szerv megszünteti a társaságot,

feltéve mindegyik esetben, hogy a társaság vagyoni viszonyainak lezárására megfelelő eljárás lefolytatását követően a bíróság a társaságot a nyilvántartásból törli.

Amennyiben a társaság felszámolással szűnik meg, az eljárásra a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény rendelkezései az irányadóak.

2.3.14 A gazdasági társaság átalakulása

Jogi személy más típusú jogi személlyé történő átalakulása esetén az átalakuló jogi személy megszűnik, jogai és kötelezettségei az átalakulással keletkező jogi személyre mint általános jogutódra szállnak át.

A jogi személy más jogi személyekkel összeolvadás vagy beolvadás útján egyesülhet. Összeolvadásnál az összeolvadó jogi személyek megszűnnek, és új jogi személy jön létre általános jogutódlás mellett. Beolvadásnál a beolvadó jogi személy szűnik meg, általános jogutódja az egyesülésben részt vevő másik jogi személy.

A jogi személy különválás vagy kiválás útján több jogi személlyé szétválhat. Különválás esetén a jogi személy megszűnik, és vagyona a különválással létrejövő több jogi személyre mint jogutódra száll át. Kiválás esetén a jogi személy fennmarad, és vagyonának egy része a kiválással létrejövő jogi személyre mint jogutódra száll át.

Továbbá gazdasági társaság más társasági formába tartozó gazdasági társasággá, egyesüléssé és szövetkezetté is átalakulhat.

Az átalakulás általános szabályait a Ptk., míg részletes szabályait a szintén 2014. március 15-től hatályos, az egyes jogi személyek átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról 2013. évi CLXXVI. törvény, illetve a Számviteli törvény tartalmazza. Az átalakulással létrejövő társaságnak nincs előtársasági létszakasza, a jogutód gazdasági társaság a cégbírósági bejegyzést követően kezdheti meg tevékenységét. A változások átvezetéséig a jogelőd társaság változatlan formában folytatja a tevékenységét.

Az átalakulással létrejövő gazdasági társaság az átalakult gazdasági társaság általános jogutódja. A jogutód gazdasági társaságot illetik meg a jogelőd gazdasági társaság jogai és terhelik a jogelőd gazdasági társaság kötelezettségei. Szétválás esetén az átalakuló társaság jogait és kötelezettségeit meg kell osztani a szétválási szerződésben, de a jogutód társaságok korlátlanul és egyetemlegesen felelősek maradnak azokért a kötelezettségekért, amelyek nem kerültek megosztásra.

Átalakulás esetén vagyonmérleg-tervezetet és vagyonleltár-tervezetet kell készíteni az átalakuló és a jogutód társaság számára is. A vagyonmérleg-tervezeteket és a vagyonleltár-tervezeteket független könyvvizsgálóval ellenőriztetni kell, aki nem lehet az átalakuló gazdasági társaság könyvvizsgálója.

Egyesülés esetén a Versenytörvény rendelkezéseire is figyelemmel kell lenni, ennek megfelelően bizonyos esetekben kérni kell a hatáskörrel rendelkező versenyhatóság, illetőleg esetlegesen az Európai Unió bizottságának engedélyét is.

A tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesüléséről szóló 2007. évi CXL. törvény alapján a korlátolt felelősségű társaságok és a részvénytársaságok határozhatnak az Európai Unióban alapított társasággal történő határokon átnyúló egyesüléséről. A határokon átnyúló egyesülésről szóló törvény a 2005/56/EK irányelvnek való megfelelést szolgálja és lehetővé teszi az EU-n belüli társaságok rugalmas egyesülését és lehetőséget ad a pénzügyi és adótervezésre.

2.3.15 Korlátolt felelősségű társaság

A korlátolt felelősségű társaság (kft.) – a korlátolt felelősségből és az egyszerű formai követelményekből adódóan – a legelterjedtebb gazdasági társasági forma Magyarországon.

Törzsbetétek és más szolgáltatások teljesítése

A törzsbetét a tag vagyoni hozzájárulása, míg az egyes törzsbetétek összege a törzstőke, ami nem lehet kevesebb 3 millió forintnál (nagyságrendileg 10 ezer euro).

A tagok törzsbetétei különböző mértékűek lehetnek, az egyes törzsbetétek mértéke azonban nem lehet kevesebb 100 ezer forintnál. Egy tagnak, létesítő okirat kifejezett rendelkezése alapján, akár több törzsbetéte is lehet és a tagok úgy is rendelkezhetnek, hogy egy törzsbetétnek több tulajdonosa van, a közös tulajdon szabályai szerint.

A tag erre irányuló külön jogviszony hiányában személyesen is közreműködhet a társaság tevékenységében (mellékszolgáltatás). A tag az általa tagi minőségében a társaság javára nyújtott személyes szolgáltatásért akkor igényelhet ellenszolgáltatást, illetve a társaság akkor érvényesíthet igényt a taggal szemben a személyes közreműködés elmulasztása miatt, ha azt a társasági szerződés lehetővé teszi, arról rendelkezik.

A társasági szerződés feljogosíthatja a taggyűlést arra, hogy a veszteségek fedezésére pótbefizetési kötelezettséget írjon elő a tagok számára. A társasági szerződésben meg kell határozni azt a legmagasabb összeget, amelynek befizetésére a tag kötelezhető, továbbá a pótbefizetés elrendelhetőségének gyakoriságát. A pótbefizetés teljesítésének módját, ütemezését és teljesítésének határidejét a pótbefizetés elrendeléséről szóló taggyűlési (alapítói) határozatban kell meghatározni. A pótbefizetés összege a tag törzsbetétjét nem növeli, a társaság könyveiben lekötött tartalékként kell kimutatni. A pótbefizetés a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásokkal szemben érvényesülő vagyoni követelményeknek megfelelő nem pénzbeli szolgáltatás útján is teljesíthető. A veszteség pótlásához nem szükséges pótbefizetéseket a visszafizetés időpontjában a tagjegyzékben szereplő tagok részére vissza kell fizetni.

Az üzletrész és az üzletrész átruházása

Az üzletrész a törzsbetéthez kapcsolódó tagsági jogok és kötelezettségek összessége. Az üzletrész a társaság nyilvántartásba vételével keletkezik. Az üzletrész mértéke a tagok törzsbetétjéhez igazodik. Azonos mértékű üzletrészhez azonos tagsági jogok fűződnek, azonban a tagok rendelkezhetnek úgy is, hogy egyes üzletrészeket a többiekétől eltérő tagsági jogokkal ruháznak fel. Ennek megfelelően például az eltérő jogokkal felruházott üzletrészek kedvezőbb osztalékra vagy szavazati jogra vonatkozó jogokat is biztosíthatnak.

Az üzletrész írásbeli szerződéssel átruházható, de kívülálló személyre csak akkor lehet átruházni, ha a tag a törzsbetétét teljes mértékben szolgáltatta, kivéve, ha az átruházásra azért kerül sor, mert a vagyoni hozzájárulás, illetve a pótbefizetés teljesítésének elmulasztása vagy kizárás miatt a tag tagsági viszonya megszűnt. A pénzszolgáltatás ellenében átruházni kívánt üzletrész megszerzésére a többi tag, a társaság vagy a taggyűlés által kijelölt személy – ebben a sorrendben – az elővásárlási jogra vonatkozó rendelkezések megfelelő alkalmazásával másokat megelőzően jogosult, de a társaság tagjai eltérhetnek ettől a szabálytól is. Mindazonáltal az üzletrész másokat megelőző megszerzésére irányuló jog átruházása semmis.

A társasági szerződés az üzletrész kívülálló személyre történő átruházását a társaság beleegyezéséhez kötheti, a beleegyezés megadásáról a taggyűlés dönt. Az üzletrész fő szabály szerint öröklés, ajándékozás útján is átszállhat, de az üzletrész pénzszolgáltatás ellenében, kívülálló személyre történő átruházása érvényesen nem zárható ki.

A társaság által teljesített kifizetések

A társaság saját tőkéjéből a tagok javára, azok tagsági jogviszonyára figyelemmel kifizetést a Ptk.-nak megfelelően és – a törzstőke leszállításának esetét kivéve – az előző üzleti évi adózott eredménnyel kiegészített szabad eredménytartalékból teljesíthet. Nem kerülhet sor kifizetésre, ha a társaság helyesbített saját tőkéje nem éri el – vagy a kifizetés következtében nem érné el – a társaság törzstőkéjét, továbbá, ha a kifizetés veszélyeztetné a társaság fizetőképességét.

A tagot a társaságnak a tag javára történő kifizetések céljából felosztható és a taggyűlés által felosztani rendelt saját tőkéjéből a törzsbetétek arányában meghatározott összeg (osztalék) illeti meg. A társaság létesítő okirata azonban rendelkezhet úgy, hogy a törzsbetétektől eltérő arányban teljesíti osztalékfizetést.

Az üzleti év közben – a taggyűlés két, egymást követő beszámoló elfogadása közötti időszakban – a taggyűlés osztalékelőleg fizetéséről akkor határozhat, ha

- a közbenső mérleg alapján megállapítható, hogy a társaság rendelkezik az osztalék fizetéséhez szükséges fedezettel,
- a kifizetés nem haladja meg az utolsó beszámoló szerinti üzleti év könyveinek lezárása óta keletkezett eredménynek a megállapított, illetve a szabad eredménytartalékkal kiegészített összegét és
- a társaságnak a helyesbített saját tőkéje a kifizetés folytán nem csökken a törzstőke összege alá.

Ha az osztalékelőleg kifizetését követően elkészülő éves beszámolóból az állapítható meg, hogy osztalék-kifizetésre nincs lehetőség, az osztalékelőleget a tagok kötelesek visszafizetni.

A taggyűlés hatásköre és működése

A korlátolt felelősségű társaság legfőbb szerve a taggyűlés.

A Ptk. nem ad a taggyűlés hatásköréről egy összefoglaló, teljes körű listát, mindazonáltal a taggyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik különösen az éves beszámoló elfogadása és az osztalékfizetésről történő döntés, a vezető tisztségviselők kijelölése, visszahívása, díjazásuk megállapítása, az üzletrész felosztásának jóváhagyása, saját üzletrész megszerzése, az olyan szerződések megkötésének jóváhagyása, amelyet a társaság saját tagjával, felügyelőbizottság tagjával, választott társasági könyvvizsgálójával vagy azok közeli hozzátartozójával köt.

Főszabály szerint az ügyvezető a társaság székhelyére hívja össze a taggyűlést. A taggyűlés elektronikus hírközlő eszköz alkalmazásával is megtartható.

Az egyszemélyes társaság

Korlátolt felelősségű társaságot egy tag is alapíthat, illetve ilyen társaság létrejöhet úgy is, hogy a már működő többszemélyes társaság valamennyi üzletrészét ugyanaz a tag szerzi meg. Egyszemélyes társaságnál a taggyűlés hatáskörét az alapító vagy az egyedüli tag gyakorolja. Fontos formai szabály, hogy az egyszemélyes társaság és annak tagja közötti szerződést közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni. Az egyszemélyes korlátolt felelősségű társaság tagjának felelősségére a minősített többséget biztosító befolyásra vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell.

2.3.16 Részvénytársaság

Részvénytársaság kizárólag zárt körben alapítható. Nyilvánosan működő részvénytársaságot alapítani nem lehet, csak a zártkörűen alapított részvénytársaság válthat működési formát a részvényeinek a tőzsdére való bevezetésével.

Tőkekövetelmények

Az alaptőke minimuma 5 millió forint (hozzávetőlegesen 17 ezer euro) a zártkörűen működő részvénytársaságok és 20 millió forint (hozzávetőlegesen 65 ezer euro) a nyilvánosan működő részvénytársaságok esetében. A részvénytársaság alaptőkéjét új részvények forgalomba hozatalával, az alaptőkén felüli vagyon terhére, dolgozói részvények forgalomba hozatalával és átváltoztatható kötvények részvénnyé alakításával emelheti fel.

Részvény, részvényfajták és részvényosztályok

A részvénytársaság által kibocsátott részvény tagsági jogokat megtestesítő, névre szóló, névértékkel rendelkező, forgalomképes értékpapír. A kapcsolódó szabályozást a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény tartalmazza. Az összes részvény névértékének összege a részvénytársaság alaptőkéje.

A magyar jogszabályok alapján csak névre szóló részvények bocsáthatók ki nyomdai úton vagy dematerializált formában. A zártkörűen működő részvénytársaság részvényei nyomdai úton vagy dematerializált formában állíthatók elő; a nyomdai úton előállított részvény dematerializált részvénnyé, a dematerializált részvény nyomdai úton előállított részvénnyé alakítható át. Nyilvánosan működő részvénytársaság részvényei dematerializált formában állíthatók elő.

Dematerializált részvények esetén a részvényt jelképező adatösszességet egy értékpapírszámlán tartják nyilván. A részvényes részvényesi jogait a részvény birtokában vagy letéti, illetve tulajdonosi igazolás alapján, a részvénykönyvbe történő bejegyzését követően gyakorolhatja.

A Ptk. által szabályozott részvényfajták:

- törzsrészvény,
- elsőbbségi részvény,
- dolgozói részvény,
- kamatozó részvény,
- visszaváltható részvény.

Az elsőbbségi részvényfajtán belül az alapszabály részvényosztályokat határozhat meg, hogy biztosítsa az alábbi jogokat:

- osztalékelsőbbség,
- a részvénytársaság jogutód nélkül történő megszűnése esetén a felosztásra kerülő vagyonból történő részesedés elsőbbsége,
- a szavazati joggal összefüggő elsőbbség,
- vezető tisztségviselő vagy felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbség,
- elővásárlási jog (csak zártkörűen működő részvénytársaság esetén bocsátható ki),
- az előző pontok szerinti elsőbbségi jogosultságok közül egyidejűleg több jog.

Mindazonáltal a részvényesek a fenti részvényfajtákon, elsőbbségi részvényosztályokon kívül a Ptk.-ban nem nevesített más részvényfajtákat, illetve részvényosztályokat is kibocsáthatnak, ha az alapszabályban meghatározzák a kibocsátandó részvények által megtestesített tagsági jogok tartalmát és mértékét.

A részvénytársaság olyan névre szóló kötvényt is kibocsáthat, amelyet az alapszabályban meghatározott feltételek szerint a kötvényes kérésére részvénnyé kell átalakítani (átváltoztatható kötvény) és olyat is, amely utóbb, az alaptőke új részvények forgalomba hozatalával történő felemelésekor a kötvény jogosultjának a részvények átvételére, illetve jegyzésére vonatkozó elsőbbséget biztosít (jegyzési jogot biztosító kötvény).

A részvényesek jogai

A részvényes jogosult a közgyűlésen részt venni, felvilágosítást kérni, észrevételt és indítványt tenni, szavazati joggal rendelkező részvény birtokában szavazni.

A részvényesek osztalékra és osztalékelőlegre jogosultak. Az osztalék kifizetésére vonatkozó korlátozások azonosak a korlátolt felelősségű társaságnál említettekkel.

Közgyűlés

A Ptk. a közgyűlés hatásköréről nem ad összefoglaló, teljes körű listát.

A közgyűlés hatáskörébe tartozik többek között:

- a részvénytársaság cégnevének, székhelyének, telephelyeinek, fióktelepeinek, és a részvénytársaság – főtevékenységnek nem minősülő – tevékenységi körének megváltoztatásáról rendelkező határozat meghozatala,
- Számviteli törvény szerinti beszámoló jóváhagyása,
- osztalékról és osztalékelőlegről szóló döntés meghozatala,
- vezető tisztségviselő, állandó könyvvizsgáló, cégvezető kinevezése,
- vezető tisztségviselő ügyvezetési tevékenységének megfelelőségét megállapító felmentvény megadása,
- felügyelőbizottság ügyrendjének jóváhagyása,
- vezető tisztségviselővel, a felügyelőbizottsági taggal és a könyvvizsgálóval szembeni kártérítési igény érvényesítéséről történő döntés meghozatala,
- az alapszabály módosításáról, a társaság működési formájának megváltoztatásáról, a társaság átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról, jogutód nélküli megszűnéséről, valamint az alaptőke leszállításáról szóló határozat meghozatala,
- az alaptőke felemeléséről vagy igazgatóság részére az alaptőke felemelésére vonatkozó felhatalmazás adására vonatkozó határozathozatal,
- jegyzési jogot biztosító kötvények kibocsátásáról szóló határozathozatal,
- előzetes felhatalmazás adása az igazgatóság részére saját részvény megszerzésére,
- részvénytársaság és részvényes, illetve közeli hozzátartozója, továbbá olyan személy, amelyben a részvényes többségi befolyással rendelkezik közötti szerződés előzetes jóváhagyása,

Zártkörűen működő részvénytársaság esetén:

- részvényes kizárása iránti kereset megindításáról rendelkező határozat meghozatala.

Nyilvánosan működő részvénytársaság esetén:

- a nyilvánosan működő részvénytársaság által kibocsátott részvények megszerzéséhez piaci feltételek mellett, osztalékfizetésre felhasználható vagyona terhére harmadik személynek nyújtandó pénzügyi segítséghez történő hozzájárulás megadása,
- nyilvánosan működő részvénytársaság nyilvántartásba vételétől számított két éven belül előzetes jóváhagyó határozat meghozatala a társaság és a részvényes közötti vagyonátruházási szerződés létrejöttéhez – feltéve, hogy a társaság által teljesítendő ellenszolgáltatás elérné az alaptőke egytizedét,
- vezető tisztségviselők, felügyelőbizottsági tagok, valamint vezető állású munkavállalók hosszú távú díjazása és ösztönzési rendszere irányelveinek meghatározása,
- a részvénytársaság társaságirányítási gyakorlatát bemutató, az adott tőzsde szereplői számára előírt módon elkészített jelentés jóváhagyása.

A nyilvánosan és a zártkörűen működő részvénytársaság esetében is lehetőség van a közgyűlés elektronikus hírközlőeszköz útján történő megtartására.

Igazgatóság

Főszabály szerint a részvénytársaság ügyvezetését az igazgatóság látja el, amely három természetes személy tagból áll és elnökét maga választja tagjai közül. Semmis az alapszabály azon rendelkezése, amely háromnál kevesebb tagú igazgatóság felállítását írja elő. Az igazgatóság független testület, amely ügyrendjét maga állapítja meg.

Zártkörűen működő részvénytársaság alapszabálya úgy is rendelkezhet, hogy az igazgatóság jogait vezető tisztségviselőként vezérigazgató gyakorolja.

Nyilvánosan működő részvénytársaságnál, ha az alapszabály úgy rendelkezik, igazgatóság és felügyelőbizottság helyett egységes irányítási rendszert megvalósító igazgatótanács működhet.

2.4 Külföldi gazdasági társaságok fióktelepei és kereskedelmi képviseletei

2.4.1 Fióktelepek

Külföldi vállalkozók fióktelep alapításával is végezhetnek vállalkozási tevékenységet Magyarországon. A fióktelep a külföldi vállalkozás elkülönült, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezeti egysége, melyet a magyar cégbíróság vesz nyilvántartásba. A külföldi vállalkozás a fióktelepen keresztül jogosult vállalkozási tevékenységet folytatni, ennek során a hatóságokkal és harmadik személyekkel szemben a fióktelep jár el. A fióktelep jogképes, saját cégneve alatt a külföldi vállalkozás javára szerez jogokat és vállal kötelezettségeket.

A fióktelepet be kell jegyeztetni a cégjegyzékbe. A fióktelep képviseletét a fióktelepnél (a) munkaviszonyban foglalkoztatott, illetve oda kirendelt, vagy (b) tartós megbízási jogviszonyban álló, belföldi lakóhellyel rendelkező személyek láthatják el. A fióktelep képviselői és azok közeli hozzátartozói csak akkor köthetnek a fióktelep tevékenységi körébe tartozó ügyleteket, ha a fióktelep létesítéséről szóló okirat vagy a külföldi székhelyű vállalkozás ezt engedélyezi. A külföldi vállalkozás írásbeli engedélye szükséges akkor is, ha a fióktelep képviseletére jogosult személy a fióktelepen azonos tevékenységet folytató más gazdálkodó szervezetben részesedést kíván szerezni, ide nem értve a nyilvánosan működő részvénytársaságban történő részvényszerzést.

A fióktelep vállalkozási tevékenységére, belföldi piaci magatartására a belföldi székhelyű állalkozásokra vonatkozó szabályok irányadók, könyveit a magyar számviteli szabályoknak megfelelően kell vezetnie. A külföldi vállalkozások pénzügyi tevékenységgel foglalkozó fióktelepeire speciális szabályok vonatkoznak. A munkavállalók a külföldi vállalkozással állnak jogviszonyban, a munkáltatói jogokat a külföldi vállalkozás a fióktelepén keresztül gyakorolja.

A külföldi vállalkozás folyamatosan köteles biztosítani a fióktelep működéséhez, a tartozások kiegyenlítéséhez szükséges vagyont. Az EGT-államnak minősülő államban bejegyzett külföldi vállalkozásnak a magyarországi fióktelepe által folytatott vállalkozási tevékenységhez szükséges ingatlan tulajdonának megszerzéséhez nem szükséges engedély. Egyéb esetben engedély szükséges, hacsak nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik vagy viszonosság alapján nem lehetséges az ingatlan megszerzése.

A külföldi székhelyű vállalkozás és a fióktelep egyetemlegesen és korlátlanul felel a fióktelep tevékenysége során keletkezett tartozásokért. A tartozások végrehajtása során a külföldi vállalkozás valamennyi belföldön található vagyonára végrehajtás vezethető. A felszámolási eljárás közvetlenül a fióktelepen is kezdeményezhető, illetve a hitelezők a külföldi vállalkozás ellen megindult felszámolási eljárásban is érvényesíthetik követeléseiket.

A fióktelep a cégnyilvántartásból való törléssel szűnik meg. A fióktelep kérelemre történő törlésének nem feltétele a fióktelep köztartozásmentessége, a megszüntetésről

szóló felhívás közzététele vagy annak bizonyítása, hogy a fióktelepen keresztül folytatott tevékenységgel összefüggésben a külföldi vállalkozás ellen Magyarországon hatósági vagy bírósági eljárás nincs folyamatban, ha a külföldi vállalkozás székhelye (bejegyzése) szerinti államnak Magyarországgal nemzetközi szerződése van a polgári és kereskedelmi ügyekre nézve a bírósági joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról, valamint a köztartozások behajtásáról, vagy ha ezeket a kérdéseket európai közösségi jogi szabályozás rendezi.

2.4.2 Kereskedelmi képviselet

A kereskedelmi képviselet a külföldi vállalkozási jogi személyiséggel nem rendelkező szervezeti egysége, működését a cégbejegyzést követően kezdheti meg. A kereskedelmi képviselet által végezhető tevékenységek köre a szerződések külföldi vállalkozás nevében történő közvetítésére, előkészítésére, valamint tájékoztatási, reklám- és propagandatevékenység végzésére korlátozódik.

A kereskedelmi képviselet saját nevében profit- vagy más bevételszerzéssel járó vállalkozási tevékenységet nem folytathat, de a külföldi vállalkozás nevében és javára megkötheti a képviselet működtetésével összefüggő szerződéseket.

A kereskedelmi képviseletnél történő munkavállalás esetén ugyanazokat a szabályokat kell alkalmazni, mint a fióktelep esetében.

2.5 Általános munkajogi szabályok

2.5.1 A munkajog szabályozása

A munkajogi szabályokat 2012. július 1-től a 2012. vi I. törvény (Munka Törvénykönyve) rendezi, de háttérjogszabályként a Polgári Törvénykönyv egyes rendelkezéseire is tekintettel kell lenni.

2.5.2. Munkaviszony tartalma

A munkaviszony létesítése

A munkaviszonyt létesítő munkaszerződéseket, annak bármiféle módosítását, valamint a munkaviszony megszüntetését írásba kell foglalni. A szerződést magát és a foglalkoztatáshoz kapcsolódó iratokat az adóhatóság, valamint a munkaügyi hivatal bármikor megvizsgálhatja.

A magyar munkajogi szabályozás csak minimális tartalmi követelményeket állapít meg a munkaszerződésre, azonban a munkáltatót számos körülmény tekintetében terheli tájékoztatási kötelezettség a munkavállaló felől.

A munkaszerződések tartama általában határozatlan időre szól. A munkaviszony kezdetén a felek legfeljebb 3, kollektív szerződés esetében 6 hónap időtartamra próbaidőt köthetnek ki. Határozott időre szóló munkaszerződés létrehozása is lehetséges, azonban ennek meghosszabbítására a munkáltató jogos gazdasági érdekének fennállása esetén kerülhet sor, és az időtartama a szerződés meghosszabbításával együtt sem lépheti túl az 5 évet. A határozott idejű munkaviszony megszűnésétől számított 6 hónapon belül ismét határozott idejű munkaviszonyt létesíteni csak munkáltatói jogos érdek fennállása esetén lehetséges. Határozott időre szóló munkaszerződést további határozott időre való meghosszabbítása esetén az illetékes munkaügyi bíróság azt határozatlan időre szólónak nyilváníthatja.

A munkaidő beosztása

A munkavállalók általános teljes napi munkaideje 8 óra, amit az általános szabályok szerint hétfőtől pénteking kerül beosztásra. A törvény szabályozza a munkaközi szünet, napi és heti pihenőidő, valamint a heti pihenőnap fogalmát és a minimálisan járó időtartamok meghatározásával meghatározza azok hosszát is.

A beosztástól eltérő foglakoztatás rendkívüli munkaidőnek minősül, ami után a munkavállaló számára bérpótlék jár, azonban ennek maximális időtartama az arányosan járó bérpótlék megfizetésével sem léphető túl.

Ha előre látható, hogy a munkáltató működéséhez egyenlőtlen munkaidő-beosztásra van szükség, akkor a munkaidőkeret vagy az elszámolási időszak szabályainak alkalmazásával a jogszabály keretein belül a munkaidő rugalmasan is meghatározható.

A munkabér

A munkavállaló fizetése a felek közös megegyezésének eredménye, azonban a vonatkozó jogszabályok meghatározzák a kötelező legkisebb munkabér és a középfokú iskolai végzettséget, illetőleg középfokú szakképzettséget igénylő munkakörben alkalmazott munkavállalók számára biztosított garantált bérminimum összegét. Az alapbéren felül a munkavállalót egyes esetekben, így rendkívüli munka, éjszakai munka, ügyelet vagy készenlét esetén bérpótlék is megilleti. A munkavállaló munkabéréből levonásnak csak bizonyos körülmények fennállása esetén van helye.

Szabadság

Az éves fizetett alapszabadság 20 munkanap, ami a munkavállaló életkorával együtt sávosan növekszik, legfeljebb 30 napig. A várandós illetve a szülő nőket 24 hét szülési szabadság illeti meg. A gyermekgondozási segély fő szabály szerint – azaz egy egészséges gyermek esetén – legfeljebb a gyermek harmadik évének betöltéséig jár. A munkajog védelemben részesíti a szülési szabadságon lévő, valamint a gyermekgondozási segélyben részesülő anyákat a munkaviszony rendes felmondása ellen. Az öregségi teljes nyugdíjra jogosító korhatár 65 év.

Felelősség

A munkaviszony alatt mind a munkavállaló, mind a munkáltató felelősséggel tartozik a másik félnek okozott kárért, azonban a munkavállaló felelőssége gondatlan károkozás esetén négyhavi távolléti díjra korlátozódik.

Általánostól eltérő szabályok

A törvény bizonyos csoportokra eltérő szabályokat állapít meg, így általánosságban elmondható, hogy például a fiatal munkavállalók munkajogi védelme tágabb, míg a vezető állású munkavállalóké szűkebb.

A munkaviszony megszüntetése

A munkaviszony megszüntetése általában a felek közös megegyezésén vagy az egyik fél egyoldalú felmondásán alapul. A munkáltatói felmondást indokolni kell és az indoklásnak valósnak, világosnak és okszerűnek kell lennie. A várandós nők továbbra is felmondási tilalom alá esnek, viszont a keresőképtelenség csak a felmondási idő kezdetét tolja el a keresőképtelenség megszűnéséig, magát a felmondást nem akadályozza. A munkavállaló munkaviszonyát felmondással indokolás nélkül is megszüntetheti. A munkáltató felmondása vagy a munkáltató jogutód nélküli megszűnése esetén a munkavállalónak végkielégítés jár, ha a munkaviszonya legalább a három évet elérte, de a munkavállaló még nem minősül nyugdíjasnak és a felmondás indoka nem a munkavállaló munkaviszonnyal kapcsolatos magatartása vagy nem egészségügyi okkal összefüggő képessége volt. A végkielégítés maximális mértéke hat hónapra járó távolléti díj, de az öregségi nyugdíj előtt álló munkavállalók további kiegészítésre jogosultak.

Felmondás esetén a felmondási idő 30 nap, amely kizárólag a munkáltató által gyakorolt felmondás esetén, a munkáltatótónál munkaviszonyban töltött időtartam hosszától függően, meghosszabbodik. A felmondási idő 20 év munkaviszony után éri el a maximális 90 napot, de a felek az előírtnál hosszabb, legfeljebb 6 havi felmondási időben is megállapodhatnak.

Azonnali hatályú felmondásra csak szigorú feltételek fennállása esetén kerülhet sor, a munkaviszonyból eredő lényeges kötelezettség szándékos vagy súlyosan gondatlan jelentős megszegése esetén, illetve olyan magatartás esetén, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi. Azonnali hatályú felmondás gyakorlása során mind a munkáltatót, mind a munkavállalót terheli az indokolási kötelezettség.

Kiemelendő, hogy a munkavállaló számára 30 napos jogvesztő határidő áll nyitva jogorvoslatra, ha úgy véli, hogy a felmondás vagy az azonnali hatályú felmondás jogellenes.

Munkaügyi kapcsolatok

A Munka Törvénykönyve a munkáltató és a munkavállaló közötti kommunikáció több formáját is szabályozza.

Az üzemi tanács feladata a munkaviszonyra vonatkozó szabályok megtartásának figyelemmel kísérése. Az üzemi tanács a feladatának ellátása érdekében jogosult tájékoztatást kérni és tárgyalást kezdeményezni. Létrehozása nem kötelező, azonban az általános együttműködési és tájékoztatási kötelezettség alapján a munkáltató akkor jár el helyesen, ha a munkavállalókat tájékoztatja az üzemi tanács vagy üzemi megbízott választásának lehetőségéről, ha annak feltételei fennállnak. Az üzemi tanács elnökének munkaviszonyát felmondással csak az üzemi tanács egyetértése esetén lehet megszüntetni. Az üzemi tanács többek között jogosult üzemi megállapodást kötni.

A szakszervezetek szerepe védeni és képviselni a munkavállalók törvényes jogait és érdekeit. A szakszervezet a munkavállalók munkaviszonnyal összefüggő gazdasági és szociális érdekeivel kapcsolatos tájékoztatást kérhet és a munkáltatói intézkedéssel összefüggésben konzultációt kezdeményezhet, illetve legfontosabb jogköre, hogy a munkaviszonnyal kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket szabályzó kollektív szerződést köthet.

A kollektív szerződésben a törvényben meghatározott jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályoktól, akár a munkavállaló hátrányára is, el lehet térni, amelyre más esetben nem volna lehetőség.

A szakszervezeti tisztségviselőket a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén felmondási védelem illeti meg, munkaviszonyuk megszüntetéséhez a közvetlen felsőbb szakszervezeti szerv egyetértése szükséges. Ezek a szervezetek lényegében csak a közszektorban erősek: állami vasút, tömegközlekedési társaságok, egészségügyi dolgozók stb.

Egyéb foglalkoztatási formák

Habár a jog biztosítja a részmunkaidős foglalkoztatást és a távmunkavégzést (otthoni iroda), ezek a módszerek még nem alkalmazottak széles körben. A Munka Törvénykönyve azonban emellett is részletesen szabályozza a munkaerő-kölcsönzés vagy más, a munkavállaló munkaidejének és foglakoztatásának rugalmasabb formáit lehetővé tevő jogviszonyok kereteit.

2.6 Külföldiek foglalkoztatására vonatkozó szabályok

Néhány kivételtől eltekintve a külföldieknek munkavállalási engedélyre van szükségük, amennyiben Magyarországon kívánnak munkát vállalni. A munkavállalási engedéllyel kapcsolatban először azt kell megvizsgálni, hogy a munkavállaló valamely EU-tagállam állampolgára-e vagy harmadik országé.

Harmadik országbeli állampolgárok foglalkoztatása (nem EU-tagállam állampolgárai)

Harmadik országok állampolgárainak foglalkoztatásához – néhány speciális kivétellel – megfelelő engedély, illetve felhatalmazás szükséges. Főszabály szerint keresőtevékenységet az a harmadik országbeli állampolgár folytathat, aki

- szezonális munkavállalás célú tartózkodási engedéllyel,
- humanitárius célból kiadott tartózkodási engedéllyel,
- keresőtevékenység folytatása céljából, jövedelemszerzés vagy munkavállalás céljából, családi együttélés biztosítása céljából, kutatás céljából vagy tanulmányi célból kiadott tartózkodási engedéllyel,
- EU Kék Kártyával vagy
- vállalaton belüli áthelyezés céljából kiadott tartózkodási engedéllyel rendelkezik.

Ha a harmadik országbeli állampolgár munkavállalási célú kérelme Magyarország területén való 180 napon belül 90 napot meghaladó tartózkodásra és meghatározott foglalkoztatóval foglalkoztatási jogviszony létesítésének engedélyezésére irányul, a tartózkodási engedély összevont engedélyezési eljárásban kerül kiadásra. Amennyiben a harmadik országbeli állampolgár nem tartozik az összevont engedély kiadására vonatkozó rendelkezések hatálya alá, Magyarországon munkavállalási engedély alapján foglalkoztatható.

A munkavállalási engedély – bizonyos kivételekkel – 2 évre adható azzal, hogy legfeljebb további 2 évvel meghosszabbítható. Ha a tartózkodási engedélyt összevont engedélyként igénylik, a tartózkodási engedély megadása esetén az érvényességi idő – a jogszabályban meghatározott kivételekkel – legfeljebb a szakhatósági állásfoglalásban szereplő időtartamig terjedhet, amely alkalmanként legfeljebb az új eljárásban adott szakhatósági állásfoglalásban szereplő időpontig meghosszabbítható. Az összevont engedélyt hivatalosan a munkavállaló igényli, de először a munkáltatónak kell igazolnia, hogy megpróbálta a kérdéses beosztást belföldi munkavállalókkal betölteni a munkaügyi központ által. Ezt követően a foglalkoztató az engedély iránt kérelmet nyújt be a munkavállaló személyes adatait és szakképzettségét is tartalmazó hiteles iratokkal. A külföldi munkavállalók tekintetében szigorú bejelentési előírások vonatkoznak a foglalkoztatókra.

Bizonyos esetekben a szabályozás a munkaerőpiaci helyzet vizsgálata nélkül is megengedi harmadik országbeli állampolgároknak az engedély megadását. Ezek az esetek többek között, de nem kizárólagosan a kulcsszemélyzetként történő foglalkoztatás egy Magyarországon alapított külföldi érdekeltségű vállalkozásban, vagy amikor egy többségi külföldi tulajdonban lévő gazdasági társaság külföldi munkavállalóinak létszáma az előző negyedév adatai alapján nem haladja meg a munkajogi állományi létszám 5 százalékát.

Más esetekben lehetséges harmadik országbeli állampolgárok foglalkoztatása csupán formális bejelentéssel és munkavállalási engedély nélkül. Csak egyidejű bejelentéssel lehet munkát végezni például a fióktelepek és külföldi cégek képviseleti irodáinak vezetőjeként, vagy külföldi részesedéssel rendelkező gazdasági társaság vezető tisztségviselőjeként, felügyelő bizottsági tagjaként.

A foglalkoztató felelős a megfelelő bejelentésért és a külföldiek munkavállalási engedély nélkül való foglalkoztatásának feltételeit igazoló pontos dokumentációért.

A 2016. szeptember 30-tól hatályos módosítások értelmében további lehetőségek is megnyíltak azon harmadik országbeli állampolgárok számára, akik munkavállalási céllal kívánnak Magyarországon, illetve bizonyos esetekben az Európai Unió területén tartózkodni. Ilyen lehetőség a vállalaton belüli áthelyezés, az erre a célra kiadható tartózkodási engedély, illetve a hosszútávú mobilitási engedély igénylése. A vállalaton belüli áthelyezési engedély előnye többek között, hogy külön engedély nélkül van lehetőség magyarországi fogadó szervezetnél munkát végezni, ha a munkavállaló a vállalaton belüli áthelyezés céljából az Európai Unió tagállama által kiadott érvényes tartózkodási engedéllyel rendelkezik és az egyéb feltételeknek is megfelel, feltéve, hogy a tartózkodás időtartama 180 napon belül a 90 napot nem haladja meg.

A megfelelő, tartózkodásra jogosító vízum alapján a Magyarországon foglalkoztatott külföldi állampolgárok, amennyiben nem összevont engedélyezési eljárás lefolytatását igénylik, kötelesek tartózkodási engedélyt igényelni a Bevándorlási és Állampolgársági Hivataltól.

Nem EU-állampolgárok tényleges munkájukat Magyarországon csak valamennyi, magyarországi foglalkoztatásukhoz szükséges engedély és dokumentum megszerzése után kezdhetik meg.

EU-tagállamok állampolgárainak foglalkoztatása

Általánosságban 2009. január 1-jétől az EU-állampolgárok és családtagjaik munkavállalási engedély nélkül vállalhatnak munkát Magyarországon. A foglalkoztató az általános szabályok szerint köteles bejelenteni az EU-állampolgárok foglalkoztatási adatait a munkaügyi központnak. A munkaügyi központ statisztikai célokból nyilvántartást vezet a bejelentett adatokról.

A bejelentési kötelezettséget előíró rendelet hatálya azonban nem terjed ki a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek magyarországi foglalkoztatására, ha e személyeket az EGT-államban letelepedett munkáltató szolgáltatásnyújtás keretében, kiküldetés, kirendelés vagy munkaerő-kölcsönzés keretében küldi magyarországi foglalkoztatóhoz.

Nincs szükségük tartózkodási engedélyre azoknak az EU-állampolgároknak, akik munkavállalás céljából 3 hónapnál hosszabb időt kívánnak az országban tölteni, mindazonáltal kötelesek a meghosszabbított tartózkodás adatait bejelenteni a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatalnak, és tartózkodási kártyát igényelni.

3

ADÓZÁS

3.1 Bevezetés

Magyarországon az adózás központi és helyi szintre tagolódik. Míg a központi adók az állami költségvetés bevételeit képezik, addig a helyi adók az önkormányzatokat illetik.

A központi adók rendeltetésük szerint általános és különadókra bonthatók. Általános adóknak tekinthetők a hagyományos adók (társasági adó, általános forgalmi adó, személyi jövedelemadó), különadók alatt pedig az egyes iparágakat/gazdasági szektorokat terhelő adókat értjük (energiaellátók jövedelemadója, pénzügyi szervezetek, hitelintézetek különadója, hitelintézeti járadék, energiaadó, közműadó, távközlési adó, reklámadó, népegészségügyi termékadó).

A helyi adók – melyek közül a legjelentősebbek a helyi iparűzési adó, a telekadó és az építményadó – bevezetése és mértékének megállapítása az egyes önkormányzatok döntési kompetenciájába tartozik.

Magyarországon az adózásban főszabályként az önadózás elve érvényesül. A vállalkozások, magánszemélyek maguk állapítják meg, vallják be és fizetik meg az adójukat. Az önadózás mellett bizonyos esetekben bejelentés alapján a hatóság kivetéssel, kiszabással állapítja meg az adót. Így például a termékimportot terhelő áfa, a regisztrációs adó, a helyi kommunális adó és az építményadó esetében kivetés, a vagyonszerzési illetéknél és az eljárási illetéknél kiszabás érvényesül.

A közteherviselés rendszerében fontos szerepet töltenek be az illetékek és a járulékok is.

A magyarországi adópolitika alapján a központi adók a jövedelemadózás felől a fogyasztási adók felé, illetve az általános adók felől a különadók felé tolódnak.

Magyarország az Európai Unió tagjaként harmonizált hozzáadott értékadó, vám- és jövedéki szabályozással rendelkezik. Adórendszerének működtetése során mindent megtesz annak érdekében, hogy a hazai adóigazgatás az Európai Unió, az OECD és a BEPS elvárásainak megfeleljen.

Az elsőre akár bonyolultnak tűnő adórendszer, a néha túlzott mértékű adminisztráció ellenére megéri Magyarországon vállalkozni adózási szempontból is, hiszen az alacsony társasági adókulcs és az adókedvezmények széles köre (különösen a beruházási, fejlesztési adókedvezmények), a foglalkoztatás adóterhelésének folyamatos csökkentése kedvező adózási környezetet biztosít.

Amennyiben Ön Magyarországon szeretne üzletet indítani, akkor a következő kérdéseket érdemes tisztázni:

Miért vállalkozna Magyarországon?

Első körben azt kell megvizsgálnia, hogy milyen célból kíván Magyarországon tevékenykedni? Csak az Ön által már előállított áruk, szolgáltatások jelennének meg, vagy magyarországi tőkebefektetést szeretne megvalósítani? Meg kell vizsgálnia, hogy a tevékenysége gazdasági célú letelepedéshez kötött-e. Bizonyos tevékenységek esetén Ön döntési szabadsággal rendelkezik, hogy le kíván-e telepedni Magyarországon, ám előfordulhat, hogy tevékenysége alapján mindenképpen magyarországi letelepedettségre és meghatározott vállalkozási formára lesz szüksége. Amennyiben letelepedés mellett dönt, el kell döntenie, hogy gazdasági célú letelepedés keretében önálló céget, vagy fióktelepet akar létrehozni, esetlegesen csak kereskedelmi képviselettel jelenne meg Magyarországon.

Mit jelent a gazdasági célú letelepedettség? Miért fontos ez Önnek?

Önálló, üzletszerű gazdasági tevékenységet folytathat gazdasági célú letelepedés keretében az a külföldi, aki Magyarország területén, rendszeresen, nyereség elérése érdekében, gazdasági kockázatvállalás mellett járó tevékenységet végez – tartós, huzamos jelleggel – és az erre a célra szolgáló létesítmény útján telephelye keletkezik, bizonyos kivételektől eltekintve.

Az adókötelezettségek megállapítása érdekében a társasági adó és az általános forgalmi adó szempontjából egymástól elkülönülten kell megítélni, hogy tevékenysége miatt keletkezik-e telephelye. Előfordulhat, hogy társasági adó szempontjából nem, de általános forgalmi adóban Önnek telephelye keletkezik, ami általános forgalmi adókötelezettségeket von maga után. Telephely keletkezése meghatározásánál kiemelt jelentőséggel bírnak a kettős adóztatás elkerülését szolgáló egyezmények.

Ez azért fontos, mert Önnek eltérő kötelezettségekkel kell számolnia annak függvényében, hogy rendelkezik-e gazdasági letelepedettséggel.

Milyen tevékenységekhez nem szükséges a gazdasági célú letelepedettség?

Ha Ön tevékenységéhez belföldön alkalmazottat nem foglalkoztat, akkor gazdasági célú letelepedettség nélkül is tud végezni nevelési-oktatási intézménynél, szakképzési intézménynél, felsőoktatási intézménynél oktatási, kutatási tevékenységet, előadóművészi tevékenységet, hivatásos sportolói tevékenységet, olyan tevékenységet, amely az Ön által külföldön megszerzett, Magyarországon lévő termék értékesítésére, illetve szolgáltatás nyújtására korlátozódik, ha ez személyes jelenlét nélkül történik. Ugyanígy végezhető letelepedettség nélkül ingatlan és természeti erőforrás térítés ellenében történő hasznosítása.

Az EGT-államban letelepedett, ott jogszerűen szolgáltatási tevékenységet folytató, szabad szolgáltatásnyújtás jogával rendelkező szolgáltató határon átnyúló szolgáltatásnyújtásához főszabályként nincs szükség letelepedésre, engedélyezésre vagy a szolgáltatási tevékenység megkezdésének a bejelentésére, vagy bármilyen tanúsítvány, hatósági bizonyítvány vagy igazolvány meglétére. A szabad szolgáltatásnyújtás jogával rendelkező vállalkozásnak Magyarország területén való, határon átnyúló szolgáltatásnyújtása nem korlátozható, vele szemben követelmények nem alkalmazhatók.

Kik képviselhetik a vállalkozásokat? Mi a pénzügyi képviselet?

A külföldi vállalkozás nevében belföldi gazdasági tevékenységével összefüggésben adózási ügyekben főszabály szerint kizárólag belföldi fióktelepe járhat el, ha a külföldi vállalkozás belföldi fióktelep alapítására köteles, vagy egyébként ilyennel rendelkezik. A fióktelep gyakorolja a külföldi vállalkozás nevében az adózói jogokat, teljesíti az adókötelezettségeket, eljár a hatóságokkal és harmadik személyekkel szemben.

Ha Ön gazdasági tevékenységére tekintettel Magyarországon adókötelezetté válik, az adókötelezettségek teljesítése érdekében meghatalmazottat bízhat meg. Bizonyos esetekben már köteles pénzügyi képviselőt megbízni adózási ügyeinek vitelére. A pénzügyi képviselő megbízása kötelező az EU-n kívül letelepedett, de belföldön adóköteles ügyleteket végző vállalkozások esetében. Az Európai Unió más tagállamában székhellyel rendelkező vállalkozások részére is lehetőség van pénzügyi képviselő megbízására.

Magyarországi gazdasági társaság alapításkor külföldi tulajdonosok, illetve külföldi ügyvezetők esetén kézbesítési megbízott megadása kötelező, ha nem rendelkezik állandó magyarországi lakcímmel. A kézbesítési megbízott feladata, hogy a bíróságnak, illetve más hatóságnak a cég működésével összefüggésben keletkezett, a külföldi személy részére kézbesítendő iratokat átvegye, és azokat a megbízója részére továbbítsa.

A már letelepedett vállalkozások esetében az adóhatóság előtti képviseleti jog alapulhat közvetlenül jogszabály alapján hozott szervezeti döntésen (törvényes képviselet), és a képviseleti jog egyoldalú jognyilatkozat alapján történő átadásával (meghatalmazáson alapuló képviselet). A gazdasági társaságot vezető tisztségviselői és képviseletre feljogosított munkavállalói írásban cégjegyzés útján képviselik. A meghatalmazás történhet közokiratban, vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban.

Milyen vállalkozási formák léteznek? Mi a jellemzőjük?

- Önálló/egyéni vállalkozó,
- gazdasági társaság,
- fióktelep vagy
- kereskedelmi képviselet.

Ki lehet egyéni vállalkozó?

Az Európai Unió tagállamának vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államnak az állampolgára, a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó személy jogosult egyéni vállalkozói tevékenységet indítani Magyarországon.

Az egyéni vállalkozás bejelentése díjmentes. A bejelentéskor meg kell adni a vállalkozás keretében folytatni kívánt tevékenységeket. Az egyéni vállalkozói minőség kizárólag a bejelentett tevékenységre korlátozódik, a bejelentést követő nyilvántartásba vétellel már folytatható a gazdasági tevékenység. Meghatározott tevékenységek folytatásához, mint például ingatlan bérbeadása, nem kell egyéni vállalkozóként bejelentkezni, arra önálló tevékenység formájában is lehetőség van. Az egyéni vállalkozó pénzforgalmi szemléletben köteles gazdasági tevékenységéről nyilvántartást vezetni, ezért javasolt könyvelő megbízása.

Fontos tudni, hogy az egyéni vállalkozó felelőssége korlátlan, azaz teljes vagyonával felel vállalkozása tartozásaiért.

Miért jó a gazdasági társaság? Mennyi idő, adminisztráció, költség a cégalapítás?

Külföldi állampolgár Magyarországon társaságot alapíthat, abban részesedést szerezhet. Amennyiben a magyarországi cégalapítás létrehozatala mellett dönt, akkor egy jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaságot szükséges alapítania. Fontos tudni, hogy társaság alapítása esetén az anyacégnek a felelőssége nem terjed ki az általa alapított társaság tartozásaira, ezzel ellentétben az anyagcég felelősséggel tartozik a fióktelep és kereskedelmi képviselet tartozásaiért.

Az elektronikus ügyintézés lehetőséget biztosít a gyors cégalapításra és az úgynevezett egyablakos rendszeren keresztül Ön a társaság alapításával egyidejűleg az adóhatósághoz történő bejelentkezését és az adószám igénylést is teljesíteni tudja. A cégalapításkor nyilatkozni kell az általános forgalmi adóval összefüggésben, milyen adózási formát kíván választani. A cég könyvelésére, az adókötelezettségek teljesítésére, illetve a társaság éves beszámolójának elkészítésére könyvelési szolgáltatót kell megbízni, vagy könyvelési végezettséggel rendelkező munkavállalót kell foglalkoztatni.

Tudni kell, hogy a kötelező könyvvizsgálat is megjelenik, amennyiben a vállalkozás éves nettó árbevétele meghaladja a 300 millió forintot, vagy a munkavállalók száma az 50 főt.

Mi a fióktelep jogi, adózási státusza?

Külföldi vállalkozók fióktelep alapításával is végezhetnek vállalkozási tevékenységet Magyarországon. A fióktelep a külföldi vállalkozás elkülönült, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezeti egysége, melyet a magyar cégbíróság vesz nyilvántartásba. A külföldi vállalkozás a fióktelepen keresztül jogosult vállalkozási tevékenységet folytatni, ennek során a hatóságokkal és harmadik személyekkel szemben a fióktelep jár el. A fióktelep jogképes, saját cégneve alatt a külföldi vállalkozás javára szerez jogokat és vállal kötelezettségeket.

A fióktelep adózási szempontból önálló jogalanynak minősül.

A cég könyvelésére, az adókötelezettségek teljesítésére, illetve a társaság éves beszámolójának elkészítésére könyvelési szolgáltatót kell megbíznia, vagy könyvelési végezettséggel rendelkező munkavállalót kell foglalkoztatnia.

A fióktelep foglalkoztatottjai a külföldi vállalkozással állnak jogviszonyban, de az adókötelezettségeket a fióktelep útján kell teljesíteni.

Mi a kereskedelmi képviselet jogi, adózási státusza?

A kereskedelmi képviselet a külföldi vállalkozás jogi személyiséggel nem rendelkező szervezeti egysége, működését a cégbejegyzést követően kezdheti meg. A kereskedelmi képviselet által végezhető tevékenységek köre a szerződések külföldi vállalkozás nevében történő közvetítésére, előkészítésére, valamint tájékoztatási, reklám- és propagandatevékenység végzésére korlátozódik.

A kereskedelmi képviselet saját nevében profit- vagy más bevételszerzéssel járó vállalkozási tevékenységet nem folytathat, de a külföldi vállalkozás nevében és javára megkötheti a képviselet működtetésével összefüggő szerződéseket.

A kereskedelmi képviseletnél történő munkavállalás esetén ugyanazokat a szabályokat kell alkalmazni, mint a fióktelep esetében.

Külföldiek tulajdonszerzése Magyarországon (ingatlan, termőföld)

Külföldi jogi vagy külföldi természetes személy termőföld tulajdonjogát nem szerezheti meg. Mező- és erdőgazdasági földnek nem minősülő ingatlan tulajdonjogát pedig az ingatlan fekvése szerint illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal engedélyével szerezheti meg. Nem szükséges kormányhivatali engedély az Európai Unió, az EGT tagállamai, Svájc állampolgárai, jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezeteinek ingatlanszerzéséhez, illetve öröklés esetén.

Milyen kötelezettségei vannak, ha munkavállalókat is alkalmaz a társaság?

A magyar jogszabályok szerint bejegyzésre nem kötelezett külföldi vállalkozásnak (munkáltatónak), aki Magyarországon biztosítási kötelezettséggel járó jogviszony keretében foglalkoztat munkavállalót, illetve Magyarországon kívül foglalkoztat olyan munkavállalót, aki a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló közösségi rendelet alapján a társadalombiztosítás hatálya alá tartozik, bejelentési, járulékfizetési és bevallási kötelezettséget a fióktelep, illetve pénzügyi képviselő útján, ennek hiányában közvetlenül saját magának kell teljesíteni.

Abban az esetben, ha a járulékkötelezettségek teljesítésére nem rendelkezik képviselővel (fióktelep, pénzügyi képviselő), és foglalkoztatóként történő bejelentkezését is elmulasztja, akkor a foglalkoztatott természetes személy teljesíti a bejelentési, járulékfizetési és bevallási kötelezettséget, és viseli a járulékkötelezettségek elmulasztása miatti egyes jogkövetkezményeket.

Magyarországon a foglalkoztatáshoz kapcsolódó munkabér adóterhei mind a munkáltatót, mind a munkavállalót terhelik.

Kik a kapcsolt vállalkozások, milyen kötelezettségek párosulnak ehhez?

Kapcsolt vállalkozásnak minősülnek azok a vállalkozások, amelyek egy tulajdonosi körhöz tartoznak és egymásra többségi befolyást gyakorolnak. Többségi befolyásról beszélünk, ha egy személy egy másik személyben a szavazatok több mint felével, vagy meghatározó befolyással rendelkezik. Magyarországon a cégek közötti ügyvezetés azonossága is megalapozza a kapcsoltsági jogviszonyt.

A kapcsolt vállalkozások egymás közti ügyleteik adóalapjának meghatározásakor figyelemmel kell lenniük a független felek közötti ügyletekben alkalmazott, szokásos piaci árnak tekintendő árakra. A kapcsolt vállalkozások az egymás között alkalmazott transzferár piaci mivoltát bizonyos esetektől eltekintve minden évben nyilvántartással kötelesek alátámasztani. Minden vállalkozásnak a kapcsolt vállalkozásaival kötött első szerződést követően be kell jelentenie a másik kapcsolt vállalkozást, valamint az egymás közötti készpénzfizetést, ha az 1 millió forintot meghaladja.

Miért van jelentősége a kettős adózást elkerülő egyezményeknek, az OECD-modellegyezménynek és a BEPS-akcióterveknek?

Társasági adó szempontjából nem csak a Társasági adótörvény szabályait kell figyelembe venni, hanem a Magyarország által a jövedelemadózást, illetően kötött kettős adózást elkerülő egyezmények rendelkezéseit, az OECD-modellegyezményben, annak Kommentárjában és a Jelentésben foglaltakat.

A kettős adóztatás elkerülése mellett az OECD által kidolgozott BEPS-akcióterv célja olyan belföldi és nemzetközi adózási szabályozás kifejlesztése, amely a kettős „nem-adóztatási" helyzetekben a gazdasági tevékenység adóztatását biztosítja, illetve az ilyen adótervezési stratégiák felismerésére és jelzésére dolgoz ki szabályozást.

A BEPS-tanulmány egy 15 pontból álló akcióterv, amely egy átfogó, nemzetközileg koordinált összefogást sürget a globális agresszív adótervezés visszaszorítása érdekében. A 15 BEPS-akcióterv együtt gyakorlatilag 3 különböző területre terjed ki:

- hazai adójogszabályokra vonatkozó ajánlások és modellek,
- az OECD kettős adóztatási modellegyezmény módosítása és iránymutatás annak implementálására, illetve
- egyéb riportok.

Mi az az adózói minősítés, miért kell róla tudnia?

Magyarországon adózói minősítést alkalmaz az adóhatóság az egyes vállalkozásokra vonatkozóan, mely alapján három kategóriába sorolják a vállalkozásokat: általános-, megbízható- és kockázatos adózók.

Kezdő vállalkozások a működésük első három évében még nem kaphatnak megbízható minősítést. A megbízható minősítés esetén a vállalkozások különböző kedvezményekben részesülnek, mind adókötelezettségek teljesítésekor, mind az adóellenőrzések alatt. Ezzel szemben a kockázatos minősítés szigorúbb adóhatósági felügyeletet, nagyobb adminisztrációt és gyakoribb ellenőrzéseket von maga után.

Mit kell tudni a vállalkozások ellenőrzéseiről, mikor számíthat adóellenőrzésre az adóhatóságtól?

Magyarországon egy-két kivételes esetet leszámítva nincs kötelezően lefolytatandó adóellenőrzés. Legtipikusabb eset, amikor egy vállalkozás szinte biztosan számíthat adóellenőrzésre, ha olyan adóbevallást nyújt be, amelyben adót igényel vissza az államtól. Az adóhatóság kockázatelemzés alapján választja ki az adózókat az ellenőrzésre.

Az ellenőrzés megindításáról az adóhatóság értesíti az adózókat, tájékoztatást adva a vizsgálat alá vont adókról, gazdasági eseményről, adóelszámolási időszakról. Az ellenőrzés lefolytatása jellemzően az iratok bekérésével és azok vizsgálatával kezdődik. Az adóhatóság különféle ellenőrzési/bizonyítási cselekmény elvégzésére – pl. nyilatkozattételre idézhet, tanúkat hallgathat meg, helyszíni

ellenőrzés végezhet, a gazdasági cselekményekkel összefüggésben más adóalanyoknál is vizsgálatot rendelhet el – jogosult. Az ellenőrzés befejezéseként egy jegyzőkönyv készül, amelyre lehetőség van észrevételt tenni. Amennyiben a jegyzőkönyvben valamilyen mulasztás, korábban meg nem fizetett adó szerepel, a jegyzőkönyv alapján az adóhatóság határozatot hoz. A korábban meg nem fizetett adót, valamint az ahhoz kapcsolódó adóbírságot, késedelmi pótlékot, az elmulasztott adókötelezettség esetében mulasztási bírságot az adóhatóság határozatban állapítja meg.

A határozat az adóhatóság felettes szervénél fellebbezéssel megtámadható. Ha az adózó a másodfokú határozattal nem ért egyet, bírósághoz fordulhat jogorvoslatért.

Magyarországon az adókötelezettségek a bevallását követő ötödik év utolsó napjával évülnek el.

3.2 Jövedelemadók

3.2.1 Vállalkozások jövedelemadózása

Társasági adó

A Magyarországon jövedelem- és vagyonszerzésre irányuló, vagy azt eredményező gazdasági tevékenység alapján, az annak során keletkezett jövedelem után a vállalkozásokat társasági adókötelezettség terheli.

Adó alanya, alapja

A Magyarországon belföldi illetőséggel rendelkező adóalanyok adókötelezettsége a belföldről és külföldről származó jövedelmükre egyaránt kiterjed. A belföldi illetőséggel nem rendelkező vállalkozásokra az adókötelezettség csak a belföldi, azaz a magyarországi telephelyen végzett tevékenységből (külföldi vállalkozó), illetve az ingatlannal rendelkező társaságban meglévő részesedés elidegenítéséből, kivonásából származó jövedelmére terjed ki.

Belföldi illetőségűnek minősülnek többek között a következő belföldi személyek:

- gazdasági társaság (ilyennek minősül többek között a nyilvánosan működő részvénytársaság, a zártkörűen működő részvénytársaság, a korlátolt felelősségű társaság, a betéti társaság) ideértve többek között a nonprofit gazdasági társaságot és a szabályozott ingatlanbefektetési társaságot is,
- alapítvány, közalapítvány,
- ingatlannal rendelkező társaság,
- európai részvénytársaság, európai kutatási infrastruktúráért felelős konzorcium (ERIC), európai területi együttműködési csoportosulás,
- bizalmi vagyonkezelési szerződés alapján kezelt vagyon.

Belföldi illetőségű adóalanynak minősül a külföldi személy, ha ingatlannal rendelkező társaságban meglévő részesedés elidegenítése vagy kivonása révén jövedelmet szerez. Ingatlannal rendelkező társaságnak minősül a társaság, amennyiben vagy az adózónak, vagy a belföldi illetőségű adózónak vagy külföldi vállalkozónak minősülő kapcsolt vállalkozásaival együttesen, az egyes beszámolókban kimutatott eszközök mérlegfordulónapi könyv szerinti értékének összegéből a belföldön fekvő ingatlan értéke több, mint 75 százalék. További feltétel, hogy az ingatlannal rendelkező társaság tagjának vagy a csoport valamelyikének tagja az adóév során legalább egy napig olyan államban van illetősége, mellyel a Magyarország nem kötött kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezményt vagy az egyezmény az árfolyamnyereség adóztatását Magyarországon lehetővé teszi.

A fentieken túl belföldi illetőségű adózónak minősül többek között a külföldi személy, ha üzletvezetésének helye belföld, továbbá a bizalmi vagyonkezelési szerződés alapján kezelt vagyon.

Külföldi személyt telephellyel rendelkezőnek kell tekinteni ingatlan vagy természeti erőforrás ellenérték fejében történő hasznosítása vagy értékesítése esetén. A hasznosítás magában foglalja a vagyoni értékű jog térítés ellenében történő átadását és értékesítését is. Ez a szabály nem vonatkozik a valamely EGT-államban alapított külföldi ingatlanbefektetési alapokra, ha alapításuk szerinti államban nem alanyai társasági adónak.

Az adó alapja belföldi és külföldi vállalkozások esetében is az adózás előtti eredmény, módosítva a társasági adóról szóló törvény által nevesített csökkentő, növelő tételekkel.

Fontos tudni, hogy a kapcsolódó feltételek teljesülése esetén a jogdíjként elszámolt bevétel 50 százaléka és a kutatás és fejlesztés felmerült közvetlen költsége csökkenti a társasági adóalapot.

A kapcsolt vállalkozásoknak lehetőségük van arra, hogy szétosszák egymás között a kutatás és fejlesztési tevékenység közvetlen költségeit, amely összeg csökkenti a többi társaság adóalapját.

A társaság által az adóévben kapott osztalékként elszámolt bevétel csökkenti az adóalapot, kivéve, ha az osztalékot ellenőrzött külföldi társaságtól kapta.

Az adózó a korábbi évek elhatárolt veszteségét legfeljebb az – elhatárolt veszteség nélkül számított – adóalap 50 százalékáig jogosult adóalap-csökkentő tételként érvényesíteni. A fel nem használt elhatárolt veszteség a következő 5 adóévre átvihető.

Adó mértéke

2017. január 1-jétől az adó mértéke az adóalap 9 százaléka.

Jövedelemminimum

Ha a vállalkozás adózás előtti eredménye, vagy adóalapja közül a nagyobb nem éri el a jövedelemminimumot, akkor a következő két lehetőség közül választhat:

- nyilatkozatot tesz az adóbevallásában a költségszerkezetéről, vagy
- a jövedelemminimumot tekinti adóalapjának, és az után fizeti meg az adót.

A jövedelemminimum a módosított összes bevétel 2 százaléka.

Az előtársasági időszak adóévében, illetve az azt követő első adóévben nem kell figyelembe venni a jövedelemminimumra vonatkozó szabályokat.

Ellenőrzött külföldi társaság (EKT/CFC)

Ellenőrzött külföldi társaságnak az a külföldi személy minősülhet, amely a társasági adó alapján nem minősül belföldi adózónak, és nem külföldi vállalkozás. Az EU-szabályozással összhangban a külföldi személy akkor válhat ellenőrzött külföldi társasággá, ha

- benne az adózó a szavazati jogok 50 százalékát meghaladó, vagy a jegyzett tőkéből 50 százalékot meghaladó közvetlen vagy közvetett részesedéssel rendelkezik, vagy az adózott nyereségéből 50 százalékot meghaladó részre jogosult, és
- az adóévre külföldön ténylegesen megfizetett társasági adónak megfelelő adó kisebb, mint az anyavállalat társasági adókulcsának a fele (azaz magyar anyavállalat esetében kisebb, mint 4,5 százalék).

Nem minősül CFC-nek a külföldi személy, illetve a külföldi telephely, ha egyértelműen megállapítható, hogy megfelelő személyzettel, felszereltséggel, eszközállománnyal és helyiséggel rendelkezik, melynek révén érdemi gazdasági tevékenységet folytat.

Az CFC-minősítéssel összefüggésben az adózóhoz/magyar anyavállalathoz adóalap-növelő tétel kapcsolódhat. A CFC jövedelméből (adóalapjából) az a rész növeli az adózó adóalapját, amely meghatározott jogcímen – például kamat, jogdíj, részesedés tartásból, kivezetésből, pénzügyilízing tevékenységből, banki, biztosítási tevékenységből – keletkezett. Mindez azonban csak abban az esetben, ha egyrészt az előzőekben említett jövedelmekből keletkezett jövedelem eléri az ellenőrzött külföldi társaság összes jövedelmének (adóalapjának) harmadát, másrészt, ha a külföldi pénzügyi lízing, banki, biztosítási, egyéb pénzügyi tevékenységet folytat, és összes jövedelmének harmada az adózóval vagy kapcsolt vállalkozásaival folytatott ügyletből származik.

Az adózó köteles bizonyítani, hogy a társaság nem minősül ellenőrzött külföldi társaságnak.

Alultőkésítés

Ha a társaság kötelezettsége (kivéve a pénzügyi intézménnyel szemben fennállót, valamint az áruszállításból és szolgáltatásnyújtásból származó kötelezettségek és követelések összegét) meghaladja a saját tőke háromszorosát, akkor az elszámolt kamat arányos részével köteles megnövelni a társasági adóalapját.

Az alultőkésítési ráta számításakor a kapcsolt vállalkozással szemben fennálló kötelezettségek összegét ugyancsak figyelembe kell venni akkor, ha a transzferárszabályok alkalmazása miatt az adózó az adózás előtti eredményét a szokásos piaci kamat összegével csökkentette. Az adóalap-korrekciós tétel számításakor az elszámolt kamatráfordításon túl a szokásos piaci árra való tekintettel elszámolt adóalap-csökkentő tételt is figyelembe kell venni.

A kötelezettségek értéke csökkenthető a követelések megadott hányadával.

Osztalék

Magyarországon az osztalék után a társaságoknak nem kell adót fizetni, forrásadó nem terheli a nem magyar illetőségű vállalkozások részére kifizetett osztalékot. A magyar vállalkozások az adóévben kapott (járó) osztalékként

elszámolt bevételükkel csökkenthetik az adóalapjukat, kivéve, ha az osztalékot ellenőrzött külföldi társaságtól kapták.

Kapott jogdíj

Bizonyos feltételek teljesülése esetén a jogdíjként elszámolt bevétel 50 százaléka csökkenti az adóalapot. Az így elszámolt csökkentő tétel összege nem haladhatja meg az adózás előtti nyereség 50 százalékát.

Kutatás és fejlesztés

Bizonyos feltételek teljesülése esetén a kutatás és fejlesztés felmerült közvetlen költsége csökkenti a társasági adóalapot.

Továbbá bizonyos feltételek fennállása esetén a kapcsolt vállalkozások szétoszthatják egymás között a kutatás és fejlesztési tevékenység közvetlen költségeit, amely összeg csökkenti a többi társaság adóalapját.

Adókedvezmények

Fejlesztési adókedvezmény

A vállalkozás a számított adó 80 százalékáig adókedvezményt vehet igénybe

- a jelenértéken legalább 3 milliárd forint értékű beruházás,
- meghatározott kedvezményezett települési önkormányzat közigazgatási területén üzembe helyezett és üzemeltetett, jelenértéken legalább 1 milliárd forint értékű beruházás,
- jelenértéken legalább 100 millió forint értékű, korábban már használatba vett, állati eredetű élelmiszert előállító létesítmény élelmiszer-higiéniai feltételeinek megteremtését szolgáló beruházás,
- jelenértéken legalább 100 millió forint értékű önálló környezetvédelmi beruházás,
- a jelenértéken legalább 100 millió forint értékű, az alapkutatást, az alkalmazott kutatást vagy a kísérleti fejlesztést szolgáló beruházás,
- jelenértéken legalább 100 millió forint értékű, kizárólag film- és videógyártást szolgáló beruházás,
- munkahelyteremtést szolgáló beruházás,
- jelenértéken legalább 500 millió forint értékű, kis- és középvállalkozás által megvalósított beruházás,
- szabad vállalkozási zóna területén üzembe helyezett és üzemeltetett, jelenértéken legalább 100 millió forint értékű beruházás esetén.

A beruházásnak olyan induló beruházásnak kell lennie, amit kis- és középvállalkozás valósít meg, illetve nagyvállalkozás Közép-Magyarországi régión kívüli régiók valamelyikében, vagy Közép-Magyarországi régió kormányrendeletben meghatározott támogatható településein új gazdasági tevékenység végzésére irányuló beruházásként valósít meg.

Kis- és középvállalkozások adókedvezménye

A kis- és középvállalkozás a megkötött hitelszerződés alapján tárgyi eszköz beszerzéséhez, előállításához, pénzügyi intézménytől igénybe vett hitel kamata után adókedvezményt vehet igénybe. Az adókedvezmény az adóévben fizetett kamat összege.

Látványcsapat-sporttámogatási adókedvezménye

A látványcsapat-sportágak részére visszafizetési kötelezettség nélkül adott támogatás, juttatás értéke után, a kiállított támogatási igazolásban szereplő összegig, de legfeljebb a fizetendő adó 70 százalékáig adókedvezmény vehető igénybe a juttatás adóévében, és az azt követő adóévek adójából, de utoljára a támogatás naptári évét követő 8. naptári évben lezáruló adóév adójából.

Amennyiben az adózó sporttámogatást nyújt, abban az esetben köteles egy úgynevezett kiegészítő sportfejlesztési támogatást is adni, melyet az adóévet követő 90 napon belül kell teljesíteni az országos sportági szakszövetség, illetve a sportköztestület által megnyitott, e célt szolgáló elkülönített fizetési számlára. Azonban a kiegészítő sporttámogatás összegével nem csökkenthető sem a fizetendő adó, sem pedig a társasági adó alapja.

Filmalkotáshoz és előadó-művészeti szervezet támogatásához kapcsolódó adókedvezmények

A vállalkozás a fizetendő adó 70 százalékáig adókedvezményt vehet igénybe az adóévben, és az azt követő adóévek adójából, de utoljára a támogatás naptári évét követő 8. naptári évben lezáruló adóév adójából a szakmai hatóság által előadó-művészeti szervezet támogatásáról, illetve filmalkotások támogatásáról kiadott támogatási igazolások összegéig. Az adókedvezmény igénybevételének feltétele, hogy meghatározott feltételek szerint kiegészítő támogatást is nyújtson előadó-művészeti szervezet támogatása esetén az Emberi Erőforrások Minisztériuma vagy az előadó-művészeti szervezet, illetve filmtámogatás esetén a Magyar Nemzeti Filmalap Közhasznú Nonprofit Zrt. vagy a filmelőállító részére a támogatás juttatásának adóévében.

A támogató a támogatás juttatásáért a támogatott előadó-művészeti szervezet részéről ellenszolgáltatásra nem jogosult.

Energiahatékonysági célokat szolgáló beruházás adókedvezménye

Adókedvezmény érvényesíthető az energiahatékonyság növekedését eredményező eszközberuházások megvalósítása és üzemeltetése esetén.

Az adókedvezményt döntés szerint a beruházás üzembe helyezésének adóévében, vagy az azt követő adóévben, illetve az azt követő 5 adóévben lehet igénybe venni, melynek teljes összege nem haladhatja meg az elszámolható költségek összegének 30 százalékát – kisvállalkozás esetén ez 20, míg középvállalkozás esetén 10 százalékponttal tovább növelhető, – de maximum a 15 millió eurónak megfelelő forintösszeget. A kötelező üzemeltetési időszakot a jogszabály 5 évben állapítja meg.

Elszámolható költségnek minősül az adókedvezmény szempontjából:

- a magasabb energiahatékonysági szint eléréséhez közvetlenül kapcsolódó tárgyi eszköz, immateriális jószág bekerülési értéke, feltéve, hogy a beruházási értéken belül ezek az eszközök külön beruházásként meghatározhatók, vagy
- energiahatékonysági célokat közvetlenül szolgáló tárgyi eszköz, immateriális jószág bekerülési értékének azon része, ami többletköltségként jelenik meg a kevésbé energia-hatékony beruházáshoz viszonyítva, amit az adókedvezmény, illetve más állami támogatás igénybevétele hiányában az érintett adózó megvalósított volna.

Adóvisszatartás formájában érvényesíthető, a fejlesztési adókedvezménnyel csökkentett adó 70 százalékáig.

Élőzene-szolgáltatás adókedvezménye

Az adókedvezmény mértéke az adózó által üzemeltetett vendéglátóhelyen megvalósított élőzenei szolgáltatásra tekintettel az általa költségként, ráfordításként elszámolt ellenérték (díj) áfa nélkül számított összegének legfeljebb 50 százaléka.

Az elszámolt költség, ráfordítás összegének azon része, amellyel az adózó csökkenti a fizetendő adóját, az adóalapnál nem minősül elismert költségnek, azaz növeli a társasági adó alapját. Az élőzene-szolgáltatás adókedvezménye az adóévben igénybe vett, csekély összegű (de minimis) támogatásnak minősül.

Rendelkezés az adóról

Az adózók felajánlhatják adóelőleg-kötelezettségük maximum 50 százalékát, illetve a tárgyévi feltöltési/adófizetési kötelezettségük maximum 80 százalékát a filmalkotások, előadó-művészeti szervezetek illetve látvány-csapatsportok támogatására. A felajánlott összeg után utólagos adójóváírásra jogosult az adózó a felajánlott összeg (de maximum a fizetendő adó 80 százaléka) után. Ennek mértéke adóelőlegből és adóelőleg-kiegészítésből felajánlott juttatás esetén 7,5 százalék, illetve 2,5 százalék, adóból történő felajánláskor. Az adóról történő rendelkezést nem lehet együttesen alkalmazni a filmalkotások, előadó-művészeti szervezetek illetve látvány-csapatsportok támogatásából eredő adókedvezmény igénybevételével.

Növekedési adóhitel

Az a vállalkozás, amely jogvesztő határidőig nyilatkozatot tesz az adóhatóság felé növekedési hitel alkalmazásának szándékáról, és

- a társaság adóalanyisága az adóévet megelőző harmadik adóévben, vagy korábban kezdődött, és
- az adóévben és az adóévet megelőző három adóévben nem vett részt átalakulásban, egyesülésben, szétválásban, és
- az adóévi adózás előtti eredményének a megelőző adóévi adózás előtti eredményét meghaladó része eléri vagy meghaladja az adózó megelőző adóévi adózás előtti eredménye abszolút értékének az ötszörösét,

az adóévi adózás előtti eredményének a megelőző adóév adózás előtti eredményét meghaladó része után (növekedési adóhitel) az adóelőleget/adót a következő 2 adóév során kell megfizetni.

Adóbevallási és adófizetési határidő

A társaságoknak Magyarországon évente (üzleti évente) kell társaságiadó-bevallást benyújtaniuk az adóévet követő év május 31-ig. Attól függően, hogy a társaság előző adóévi adókötelezettsége eléri-e vagy sem az 5 millió forintot, havonta vagy negyedévente köteles társaságiadó-előleget fizetni. Amennyiben a társaság tárgyévet megelőző éves

árbevétele elérte a 100 millió forintot, akkor társaságiadó-feltöltésre és erről bevallás benyújtására lesz köteles. Mindez a társaságiadó-előleg kiegészítését jelenti a tárgyév kalkulált adókötelezettségével megegyező összegre. A feltöltés határideje a tárgyév decemberének 20. napja. A befizetési határidők a bevallási határidőkhöz igazodnak.

Forrásadó

Magyarország nem vet ki forrásadót az osztalék, kamat és jogdíjak után, ha társaság részére történik a kifizetés. Ha magánszemélyek részére történik a kifizetés, akkor erre a kettős adóztatást elkerülő egyezmények alapján, az ott leírtak szerint kerülhet sor.

Egyszerűsített vállalkozói adó (EVA)

Az EVA a 30 millió forintot meg nem haladó éves bevételt elérő vállalkozások számára kínál választási lehetőséget annak érdekében, hogy nyilvántartási kötelezettségeik egyszerűsödjenek, és egyben adóterhelésük is mérséklődjön. Az EVA a következő adókat helyettesíti: *általános forgalmi adó, vállalkozói személyi jövedelemadó, vállalkozói osztalékalap utáni adó, társasági adó, osztalék utáni személyi jövedelemadó.*

Adó alanya, alapja

Az EVA alkalmazását választhatja többek között az egyéni vállalkozó, az egyéni cég, a közkereseti társaság, a betéti társaság, a korlátolt felelősségű társaság. Az EVA választásának feltétele, hogy az általános forgalmi adóval együtt éves szintre átszámított összes bevétel a 30 millió forintot nem éri el, és a megelőző két adóévben bevételt számoljon el a vállalkozás.

Az adó alapja az általános forgalmi adóval növelt bevétel, módosítva néhány növelő, illetve csökkentő tétellel.

Adó mértéke

Az adó mértéke 37 százalék. Amennyiben a bevétel és az összes bevételt növelő összeg együttesen meghaladja a 30 millió forintot, akkor az a feletti rész után az EVA mértéke 50 százalék.

Adóbevallási és adófizetési határidő

A bevallást a Számviteli törvény hatálya alá nem tartozó adóalanyok esetén a tárgyévet követő év február 25. napjáig kell beadni. Ide tartoznak a bevételi nyilvántartást vezetők és az egyéni vállalkozók. Mindenki más a tárgyévet követő év május 31. napjáig köteles a bevallását benyújtani.

A tényleges bevétel alapján az adózónak adóelőleget kell fizetnie a negyedévet követő hónap 12. napjáig. A befizetett előlegeket az adóévre várható adó mértékének megfelelően a tárgyév december 20. napjáig ki kell egészíteni.

Kisadózó vállalkozások tételes adója (KATA)

A KATA kiszámítható, tervezhető és egyszerű adminisztrációval járó alternatív tételes adó. Az adó megfizetésével mentesül a vállalkozás a társasági adó, a személyi jövedelemadó, a szociális hozzájárulási adó, az egészségbiztosítási járulék, a nyugdíjjárulék, a munkaerőpiaci járulék, az egészségügyi hozzájárulás és a szakképzési hozzájárulás megfizetésének kötelezettsége alól.

Adó alanya

KATA alanya lehet választása alapján egyéni vállalkozó, egyéni cég, valamint vállalkozások közül a kizárólag magánszemély taggal rendelkező közkereseti társaság és betéti társaság.

Adó alapja, mértéke

A kisadózó vállalkozás a főállású kisadózóként bejelentett magánszemély után havi 50 ezer (vagy választása szerint, magasabb tb-ellátási alapra való jogosultság igénylése miatt 75 ezer) forint tételes adót fizet. A kisadózó vállalkozás a főállásúnak nem minősülő bejelentett kisadózó után (pl. akinek heti 36 órás vagy azt meghaladó munkaviszonya van, öregségi nyugdíjas, külföldön biztosítottnak minősül, más vállalkozásban nem kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozó) havi 25 ezer forint tételes adót fizet.

A kisadózó vállalkozásnak a tételes adó megfizetése mellett a bevétel 12 millió forint feletti része után 40 százalékos mértékű adót kell fizetnie.

Adóbevallási és adófizetési határidő

A tételes adót havonta, a tárgyhónapot követő hónap 12. napjáig kell megfizetni. A kisadózó vállalkozás 12 millió forint alatti árbevétel esetén nyilatkozatot, 12 millió forintot meghaladó árbevétel esetén bevallást tesz a naptári évben elért bevételéről a naptári évet követő év február 25-éig.

Kisvállalati adó (KIVA)

A KIVA egy pénzforgalmi szemléletű adó, amely módot ad arra, hogy a vállalkozások meghatározott köre a „hagyományos" adózási formákhoz képest kedvezőbb szabályok szerint teljesítse adókötelezettségei jelentős részét. Amennyiben a vállalkozás ezen adónemet választja, az kiváltja a társasági adó, a szociális hozzájárulási adó illetve a szakképzési hozzájárulás megfizetési kötelezettségét.

Adó alanya, alapja

KIVA alanya lehet az egyéni cég és a nyilvánosan működő részvénytársaság kivételével bármely formában működő gazdasági társaság, szövetkezet, külföldi vállalkozó, belföldi üzletvezetési hellyel rendelkező külföldi személy, ha megfelel a következő törvényi előírásoknak:

- az átlagos statisztikai létszám az 50 főt nem haladhatja meg,
- a bevétel az 500 millió forintot nem haladhatja meg,
- a mérlegfőösszeg az 500 millió forintot nem haladhatja meg,
- az adószámát nem törölték vagy függesztették fel az adóévet megelőző két évben,
- a mérleg fordulónapja december 31.,
- a beszámoló forintban van összeállítva,
- nem lehet eltérő üzleti éves.

Fontos, hogy a létszám és a bevétel számításánál a kapcsolt vállalkozások adatait össze kell adni.

A kisvállalati adó alapja a jóváhagyott osztalék és a tőkeműveletek eredménye, valamint egyes további módosítótételek egyenlege, növelve a személyi jellegű kifizetésekkel, de legalább a személyi jellegű kifizetések összege. Főszabályként az adó alapja azonban nem lehet kevesebb, mint a járulékalapot képező személyi jellegű kifizetések összege, tehát az adót minimum a személyi jellegű kifizetések összege után kell megfizetni.

Adó mértéke

Az adó mértéke az adóalap 14 százaléka.

Adóbevallási és adófizetési határidő

Az adóalany a kisvállalati adó alapját és az adót adóévenként köteles megállapítani, és az adóévet követő év május 31-ig bevallani, befizetni. Az adó alanya az adóelőleg-megállapítási, -bevallási és -fizetési kötelezettségét negyedévente köteles teljesíteni, a tárgynegyedévet követő hónap 20. napjáig.

3.2.2 Magánszemélyek jövedelemadózása

Egyéni vállalkozó adózása

Magyarország területén természetes személy üzletszerű – rendszeresen, nyereség- és vagyonszerzés céljából, saját gazdasági kockázatvállalás mellett folytatott – gazdasági tevékenységet egyéni vállalkozóként végezhet.

Adó alanya

Az egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő magánszemély, közjegyző, bírósági végrehajtó, ügyvéd.

Vállalkozói személyi jövedelemadó alapja, vállalkozói osztalékalap

Az egyéni vállalkozó az adófizetési kötelezettségeinek megállapításkor először a vállalkozói személyi jövedelemadó alapot és annak adóját köteles megállapítani és megfizetni. A vállalkozói személyi jövedelemadó-alapot az egyéni vállalkozó a teljes bevételéből a költségek levonásával, és a törvényben meghatározott tételekkel korrigálva határozza meg. Az egyéni vállalkozó a társaságokhoz hasonlóan számolja el a veszteségelhatárolását, illetve a köteles jövedelemnyereség-minimum után megállapítani a fizetendő adóját.

Az egyéni vállalkozó a törvényi feltételek megléte esetén átalányadózást választhat.

Ezt követően kerül sor az adózás utáni jövedelem után vállalkozói osztalékalap és az osztalékadó fizetési kötelezettség megállapítására.

Adó mértéke

A vállalkozói személyi jövedelemadó mértéke 9 százalék.

A vállalkozót az adózás utáni vállalkozói jövedelemből megállapított vállalkozói osztalékalap után további adófizetési kötelezettség terheli. Ennek mértéke 15 százalék.

Adóbevallási és adófizetési határidő

Az egyéni vállalkozó az adót adóévenként köteles megállapítani, és amennyiben az általános forgalmi adónak az alanya, az adóévet követő év február 25-ig, egyéb esetben az adóévet követő év május 31-ig bevallani, befizetni. Az adó alanya az adóelőleg-megállapítási, -bevallási és -fizetési kötelezettségét negyedévente köteles teljesíteni, a tárgynegyedévet követő hónap 20. napjáig.

Személyi jövedelemadó

A személyi jövedelemadó célja, hogy a magánszemélyek hozzájáruljanak a közterhekhez, valamint az adóbevételek biztosítása az állami és az önkormányzati költségvetés számára.

Adó alanya

A belföldi illetőségű adóalanyok adókötelezettsége az összes bevételükre, azaz a világjövedelmükre terjed ki. A külföldi illetőségű magánszemélyek adókötelezettsége kizárólag a Magyarországról származó, vagy egyébként nemzetközi szerződés, viszonosság alapján Magyarországon adóztatható bevételére terjed ki.

Belföldi illetőségű magánszemély többek között:

- a magyar állampolgár (kivéve, ha kettős állampolgár, és nem rendelkezik lakhellyel vagy tartózkodási hellyel Magyarországon),
- az EGT-tagállam állampolgára, ha 183 napnál többet tartózkodik Magyarországon,
- harmadik országbeli állampolgárok, ha letelepedési engedéllyel rendelkeznek,
- az olyan személyek, akiknek kizárólag Magyarországon van lakóhelyük.

Amennyiben a vonatkozó országok kötöttek kettős adóztatást elkerülő egyezményt, akkor elsődlegesen az egyezmény alkalmazandó.

Adó alapja

A belföldi illetőségű adóalanyok adókötelezettsége az összes bevételükre, azaz a világjövedelmükre terjed ki. A külföldi illetőségű magánszemélyek adókötelezettsége kizárólag a Magyarországról származó, vagy egyébként nemzetközi szerződés, viszonosság alapján Magyarországon adóztatható bevételére terjed ki.

Összevont adóalap

Az összevont adóalap részét képezi az önálló tevékenységből származó jövedelem, a nem önálló tevékenységből származó jövedelem és az egyéb jövedelem.

Az önálló tevékenységből származó jövedelem esetén az adóalapot az adózó döntése alapján két módszer alapján kalkulálhatja: tételes költségelszámolást vagy 10 százalékos költséghányadot alkalmaz.

Külön adózó jövedelmek

Külön adózó jövedelemnek minősül többek között az ingatlan értékesítéséből származó jövedelem, a kamatjövedelem, az osztalékból származó jövedelem és tartós befektetésből származó jövedelem.

A különadózó jövedelmek a természetbeni juttatások, valamint a kamatkedvezményből származó jövedelem is. Ez utóbbi két jövedelem után nem a magánszemély, hanem a jövedelmet juttató köteles az adó bevallására és megfizetésére.

Adó mértéke

Az adó mértéke az adóalap 15 százaléka.

Adókedvezmények

Az adókedvezményekkel kizárólag az összevont adó-alapba tartozó jövedelmekre számított adó csökkenthető, a külön adózó jövedelmekkel szemben azokat nem lehet érvényesíteni.

Családi adóalap-kedvezmény

Külföldi illetőségű magánszemély csak akkor érvényesíthet családi kedvezményt, ha ugyanarra az időszakra máshol nem illeti meg ugyanolyan vagy hasonló kedvezmény, és összes jövedelmének legalább 75 százaléka Magyarországon adóköteles.

Családi adóalap-kedvezményként havonta egy gyermek esetén 66 670 forint, két gyermek esetén gyermekenként 100 ezer forint, míg három és több gyermek esetén gyermekenként 220 ezer forint vehető figyelembe.

Első házasok kedvezménye

Minden olyan házaspár, ahol az egyik fél első házasságát köti, együttesen jogosultsági hónaponként, de legfeljebb 24 hónapon keresztül 33 335 forinttal csökkentheti adóalapját.

Adóbevallási és adófizetési határidő

A magánszemélyeknek naptári évenként kell a személyi jövedelemadó-bevallásukat benyújtaniuk. A bevallás benyújtásának határideje a tárgyévet követő év május 20. napja. A vállalkozási tevékenységet folytató magánszemélyek esetén ez a határidő a tárgyévet követő év február 25. napja.

Amennyiben a magánszemélynek nem önálló tevékenységből, különösen munkaviszonyból vagy munkaviszonyhoz hasonló egyéb jogviszonyból származik a jövedelme, a magánszemély munkáltatójának minden hónapban a tárgyhónapot követő hónap 12. napjáig kell adóbevallást benyújtania az általa levont adóelőlegekről, melyek összesített összegeiről a tárgyévet követően a munkáltatónak igazolást kell kiállítania a munkavállaló részére. A munkáltatónak elektronikus úton havi adatszolgáltatási kötelezettsége is van az adóhatóság felé.

A magánszemélynek, ha nem kifizetőtől származó jövedelmet szerzett, vagy ha az adóelőleg levonására a kifizető nem kötelezett, az egyéni vállalkozónak, valamint a mezőgazdasági őstermelőnek az adóelőleget negyedévenként, a negyedévet követő hó 12. napjáig kell megfizetnie, és az adóévről benyújtandó személyi jövedelemadó bevallásban kell bevallania.

A Magyarországra kiküldött munkavállalóknak negyedévente, a negyedévet követő hó 12. napjáig kell személyi jövedelemadót fizetniük.

Egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás (EKHO)

A művészeti alkotás szabadságának megvalósulását a testkultúra, különösen a sport fejlődésének előmozdítása céljából a törvényben meghatározott foglalkozású magánszemélyek alkalmazhatják az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulást.

Adó alanya

Az adó alanya az újságíró, az író, a képzőművész, a rendező, a színész, a zenész, a sportoló, az edző, a cirkuszi előadóművészi tevékenységet végző személy.

Az EKHO választásának feltétele, hogy a magánszemély éves jövedelme kevesebb, mint 60 millió forint (sportolók és edzők esetén 125 millió forint), és rendelkezik munkaviszonyból, vagy egyéb jogviszonyból származó jövedelemmel, amely után a közteherviselési kötelezettség teljesítése az általános szabályok szerint történik.

Adó mértéke

Az EKHO alkalmazása esetén a kifizetőt terhelő hozzájárulás 20 százalék, a magánszemély által fizetendő hozzájárulás 15 százalék (nyugdíjas magánszemély esetén 11,1 százalék).

EU-tagállamban biztosítási jogviszonnyal rendelkező magánszemély esetén az általa fizetendő EKHO összesen 9,5 százalék, a kifizetőt nem terheli EKHO-fizetési kötelezettség.

Adóbevallási és fizetési határidő

A magánszemély EKHO-s jövedelmét a személyijövede-lemadó-bevallásában kell bevallania az arra előírt határidőn belül.

3.3 Fogyasztáshoz kapcsolódó adók

3.3.1 Általános forgalmi adó

A magyar áfatörvény összhangban van az EU áfadirektí-vával, mely egyes esetekben választási lehetőséget ad a tagállamok számára az adott rendelkezés nemzeti jogba való átültetése kapcsán. Az áfatörvény hatálya a magyarországi termékértékesítésre és szolgáltatásnyújtásra, termék Európai Közösségen belüli beszerzésére valamint Európai Közösségen belülre történő értékesítésére, és a termék exportjára és importjára, valamint a szolgáltatásexportra és -importra terjed ki.

Adó alanya

Adóalanynak minősül az a jogképes személy vagy szervezet, amely gazdasági tevékenységet folytat, tekintet nélkül annak helyére, céljára és eredményére. Amennyiben a Magyarországon nem letelepedett adózó olyan tevékenységet végez, amely Magyarországon adóköteles, akkor regisztráltatnia kell magát, és adószámot kell kérnie. A regisztráció nincs minimális forgalomhoz kötve, akár már egy kisebb értékű ügylet miatt is kötelező adószámot regisztrálni Magyarországon.

Több esetben mentesülnek azonban a külföldi adóalanyok a magyarországi áfa regisztráció alól, például ha magyarországi termékimportot követően Közösségen belül értékesítik az árut háromszögügylet középső

szereplőjeként, vevői készlet egyszerűsítés esetén, áfaraktáron belüli belföldi értékesítés és áfaraktárból történő Közösségen belüli értékesítés esetén.

A gazdasági céllal belföldön nem telepedett regisztrált áfaalany az áfatörvényben szabályozott jogainak gyakorlására, kötelezettségeinek teljesítésére pénzügyi képviselőt bízhat meg.

Ha az adófizetésre kötelezett adóalany gazdasági céllal harmadik államban telepedett le, akkor számára pénzügyi képviselő megbízása kötelező.

Adó mértéke

Magyarországon az általános adókulcs 27 százalék. Az általános adókulcs mellett egy 5 százalékos és 18 százalékos kedvezményes adókulcs került meghatározásra.

A 18 százalékos adókulcsot kell alkalmazni például a tejre és tejtermékekre (kivéve az anyatejet, továbbá az 5 százalékos kulcs alá eső tejet), valamint a gabona, liszt, keményítő vagy tej felhasználásával készülő termékekre, a kereskedelmi szálláshely-szolgáltatás és az alkalmi szabadtéri rendezvényre történő kizárólag belépést biztosító szolgáltatások, valamint az internetszolgáltatás és az étkezőhelyi vendéglátás után.

Az 5 százalékos adókulcs alkalmazandó többek között a gyógyszerekre, gyógyászati segédeszközökre, könyvekre, e-könyvekre, folyóiratokra, a sertésre, a szarvasmarhára, a juhra, a kecskére, a baromfira, madártojásra, tejre (kivéve az anyatejet és az ultramagas hőmérsékleten hőkezelt tejet és az ESL tejet), a távhőszolgáltatásra, valamint az előadóművészek zártkörű rendezvényeken nyújtott hangszeres élőzenei szolgáltatásaira.

Adó alapja

A pénzben kifejezett ellenérték, amit a termék értékesítője, a szolgáltatás nyújtója kap. Ha az ellenérték nem pénzben kifejezett, az adó alapját a termék, szolgáltatás szokásos piaci árán, pénzben kifejezve kell megállapítani.

Elszámolandó adó, adó-visszaigénylés

Az adóalany a fizetendő adót csökkentheti az adó-megállapítási időszakban keletkezett és levonható, előzetesen felszámított adó összesített összegével. A fizetendő adó és a felszámított adó különbözete az elszámolandó adó. Abban az esetben, ha az elszámolandó adó pozitív, az adóalany köteles ezt a pozitív részre jutó összeget megfizetni a bevallás benyújtásával egyidejűleg.

Abban az esetben pedig, ha negatív az elszámolandó adó, erre a negatív részre jutó negatív összegre nyílik meg – további feltételek teljesítése esetén – az adózó adó-visszaigénylési joga.

Az adóalany a negatív elszámolandó adóját a következő esetekben igényelheti vissza az adóhatóságtól, amennyiben az adóalany visszaigénylendő adója abszolút értékben

- havi bevallásra kötelezett esetében az 1 millió forintot,
- negyedéves bevallásra kötelezett esetében a 250 ezer forintot,
- éves bevallásra kötelezett esetében az 50 ezer forintot eléri vagy meghaladja.

Magyarország meglehetősen szigorú mind z áfa megfizetése, mind a visszaigénylése terén. Például a számlakiállítónak akkor is minden esetben be kell fizetnie az áfát, ha a vevő nem egyenlítette ki a számlát.

Adó kiutalása

Abban az esetben, ha az adóalany adó-visszaigénylést kér, az adóhatóságnak az áfa kiutalására nyitva álló határideje – főszabály szerint – az adóbevallás benyújtásától, de legkorábban az adó esedékességétől számított 75 nap.

Amennyiben az adóalany a bevallás benyújtásának napjáig maradéktalanul, teljes mértékig megfizette azon számlák ellenértékét, amelyekkel kapcsolatban adólevonási jogot gyakorolt, és a visszaigényelhető adó összege az 1 millió forintot nem éri el, abban az esetben a kiutalásra nyitva álló határidő 30 nap, amennyiben pedig az 1 millió forintot meghaladja, 45 nap. Amennyiben az adóhatóság az adóalanyt ún. kockázatos adózónak minősíti, a kiutalási határidő – a fentiektől függetlenül – 75 nap. Amennyiben az adóhatóság az adóalanyt ún. megbízható adózónak minősíti, a kiutalási határidő – a fentiektől függetlenül – 45 nap, megbízható adózónak minősülő nyilvánosan működő részvénytársaság esetében pedig 30 nap.

Vevői készlettel kapcsolatos egyszerűsítés

Magyarország bevezette a vevői készlettel kapcsolatos egyszerűsítést. Ennek megfelelően a belföldi adóalanynak nem minősülő értékesítőnek nem kell bejelentkeznie az áfatörvény hatálya alá, amennyiben az árut bizonyos feltételek teljesülése mellett az EU-ból egy belföldi vevő raktárába tárolja be. Ebben az esetben az eladó Közösségen belüli termékértékesítést számlázhat a vevőjének.

Ingatlannal kapcsolatos szabályok

Adóköteles, és egyenes adózás alá esik az új épület, valamint az építési telek értékesítése. Új épület az az épület, amelynél az első rendeltetésszerű használatbavétel még nem történt meg, vagy az arra jogosító engedély jogerőre emelkedése, illetve a használatbavétel tudomásulvétele óta még nem telt el 2 év. Minden más ingatlan értékesítése, illetve valamennyi ingatlan bérbeadása, haszonbérbeadása mentes az áfa alól. A mentesség helyett eltérő adózási mód választása (adókötelessé tétel) azonban lehetséges. Ha az eladó adókötelessé tette az értékesítését, és egy másik adóalanynak adja el az ingatlant, a belföldi fordított adózás szabályai alkalmazandók.

Amennyiben nem adóalany magánszemély 2 éven belül 4 ingatlant értékesít, akkor a negyedik értékesítés adóalanyiságot eredményez.

Belföldi (Magyarországon belüli) fordított áfa

Bizonyos ügylettípusok és feltételek fennállása esetén, belföldi adózók közötti ügylet során, a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője lesz az adófizetésére kötelezett. Ilyen ügyletnek minősül többek között:

- a kivitelező által kulcsrakész ingatlan értékesítése,
- az olyan ingatlanhoz kapcsolódó szolgáltatások, amelyek építésiengedély-kötelesek, építési-szerelési és egyéb szerelési munkák, amelyek ingatlan bővítésére, bontására, átalakítására irányulnak,
- a termékértékesítéshez és a szolgáltatásnyújtáshoz munkaerő kölcsönzése, kirendelése, személyzet rendelkezésre bocsátása, iskolaszövetkezet szolgáltatása, hulladékértékesítés,
- ingatlanértékesítés, amely főszabály szerint adómentesnek minősül, azonban az értékesítő adókötelezettséget választott,
- dologi biztosíték értékesítése,
- gabonafélék és bizonyos termények értékesítése,
- egyes vas- és acélipari termékek értékesítése.

Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszert (EKAER)

Az adócsalás elleni küzdelem jegyében vezette be Magyarország az EKAER-rendszert. Cél a közúton fuvarozott áruk valós útjának nyomon követése, az árubeszerzések, értékesítések során keletkező közterhek megfizetésének biztosítása.

EKAER-regisztrációs és bejelentési kötelezettsége keletkezik mindenkinek, aki

- az Európai Unióból Magyarországra beszerzést vagy behozatalt valósít meg útdíjköteles gépjárművel,
- Magyarországról az Európai Unió területére értékesítést vagy kivitelt valósít meg útdíjköteles gépjárművel,
- Magyarországon nem fogyasztó felé első adóköteles értékesítést végez útdíjköteles gépjárművel.

A bejelentés elmaradása esetén a rakományt lefoglalhatják, a bírság elérheti az áru értékének 40 százalékát.

Összesítő nyilatkozat (VIES)

Az Európai Közösség területén belül történő közösségi termékértékesítésekről és szolgáltatásnyújtásokról, valamint az Európai Közösség területéről történő termékbeszerzésekről és szolgáltatás-igénybevételről is szükséges az adóalanyoknak Magyarországon összesítő nyilatkozatot benyújtaniuk havonta vagy negyedévente. Az összesítő nyilatkozatot általában az áfabevallással megegyező gyakorisággal kell benyújtani.

Összesítő jelentés

Az áfaalanyok termék beszerzése, szolgáltatás igénybevétele, valamint termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása esetén tételes nyilatkozat benyújtására kötelezettek az áfabevallásban azon számlákról, amelyekben az áthárított áfa összege legalább a törvényben meghatározott összeg (2017. január 1-jén 1 millió forint). A tételes jelentés mellett a levonási jogot gyakorló adózó összevont jelentésre is kötelezett, ha ugyanattól az adóalanytól befogadott több számla alapján ugyanazon bevallási időszakban a törvényben meghatározott összeget meghaladóan gyakorol áfalevonási jogot. Az adózó – önkéntes alapon – összeghatártól függetlenül teljesítheti összesítő jelentéstételi kötelezettségét.

Számlázóprogram bejelentése

Minden adóalany köteles az általa használt számlázóprogramot bejelenteni az adóhatóságnak. A számlázóprogramnak önálló, de a programba beépített, „adóhatósági ellenőrzési adatszolgáltatás" elnevezésű funkcióval kell rendelkeznie, amelynek elindításával adatexport végezhető a kibocsátott számlák adatairól, a NAV által megadott formátumban.

Adóbevallási és adófizetési határidő

Az adóalanyoknak az adófizetési kötelezettségük mértékétől függően havonta, negyedévente vagy évente kell adóbevallást benyújtaniuk a bevallási időszakot követő hónap 20. napjáig, éves bevalló esetén pedig a bevallással érintett évet követő február 25-ig, és ezzel egyidejűleg kell az adófizetési kötelezettségüket teljesíteniük. A bevallási kötelezettséggel összefüggésben összesítő nyilatkozat, illetve összesítőjelentés-benyújtási kötelezettség is megjelenhet. A magyar rendszerben tehát nincs „előzetes bevallás" és „végleges bevallás", hanem minden benyújtott bevallás jogerős nyilatkozatnak tekintendő.

Külföldiek áfa-visszatérítettése

Az EU más tagállamában letelepedett áfaalanyok 2010. január 1-jétől az országuk szerinti adóhatósághoz elektronikus úton előterjesztett kérelemmel jogosultak a rájuk áthárított áfa visszatérítettésére.

Az elismert harmadik államban (Svájc és Liechtenstein) letelepedett áfaalanyok azonban továbbra is közvetlenül a magyar adóhatósághoz nyújthatják be kérelmüket papíralapon vagy elektronikus üzenet formájában.

A Magyarországon székhellyel, illetve állandó telephellyel rendelkező áfaalanyok az Európai Közösség más tagállamában rájuk áthárított hozzáadottérték-adó (külföldi áfa) visszatérítettése iránt a Nemzeti Adó- és Vámhivatalhoz (NAV) fordulhatnak. A NAV az eljárásban csak előzetes szűrőfeladatokat lát el. Ha a kérelmezők megfelelnek a jogszabályi előírásoknak, a kérelmeket a hivatal az átvételük napjától számított 15 napon belül köteles továbbítani a külföldi adóhatóságokhoz. A kérelem beérkezésének határideje a tárgyévet követő év szeptember 30. napja.

3.3.2 Jövedéki adó

Az európai uniós adózási előírások kiterjednek a jövedéki adó harmonizációjára is. A jövedéki adó tekintetében nincs egységes Uniós szabályozás, azaz nincs egy egységes Uniós jövedéki kódex, mint a vámjogban, amely minden tagország egységesen alkalmaz. A jövedéki szabályozást minden tagország az uniós irányelvekkel összhangban maga alakítja ki. Az itthoni mind szerkezetileg, mind tartalmilag megújult jövedéki szabályozás 2017. július 1-jén lép hatályba (2016. évi VXVIII. törvény a jövedéki adóról).

Az új szabályozás értelmében az adó tárgya

Jövedéki termék az energiatermék, a sör, a csendes és habzóbor, az egyéb csendes és habzó erjesztett ital, a köztes alkoholtermék, az alkoholtermék és a dohánygyártmány.

Energiatermék:

- szén,
- villamosenergia,
- földgáz,
- ásványolajok:
  - kenőolaj,
  - fűtőolaj,
  - gázolaj,
  - üzemanyagként felhasznált ásványolaj termékek

Dohánygyártmány:

- cigaretta,
- szivar,
- szivarka,
- finomra vágott fogyasztási dohány,
- egyéb fogyasztási dohány,
- az új dohánytermék-kategóriák,
- elektronikus cigaretta
- töltőfolyadék

Adó alanya

A fent felsorolt, a jövedéki törvény hatálya alá tartozó valamennyi termékkel szabadforgalomban kereskedni, azokat exportálni és importálni, Közösségi forgalomban értékesíteni, vagy onnan beszerezni csak a jövedéki törvényben meghatározott engedéllyel és az ott megszabott feltételek mellett lehet.

Nem jövedéki engedélyes kereskedő jövedéki terméket csak adóraktárból, jövedéki engedéllyel rendelkező kereskedőtől, importálótól, és felhasználói engedélyestől szerezhet be.

Adókötelezettség a jövedékiadó-köteles termékek előállításával egyidejűleg, illetve ezen termékeknek harmadik országból történő importjakor, illetve az EU területéről történő Magyarországra történő beléptetésekor keletkezik. Fontos, hogy a jövedéki adó nemzeti adó, így az EU-ból való behozatal is adókötelezettséget keletkeztet. Ugyanakkor a Magyarországon adózott termék harmadik országba történő exportján felül az EU-ba történő kivitel is adó-visszaigénylésre jogosítja a jövedéki törvény alanyát.

Alkoholtermékeket, illetve dohánygyártmányokat – néhány kivételtől eltekintve – kizárólag zárjeggyel ellátva lehet szabadforgalomba bocsátani, importálni, illetve belföldön forgalmazni.

Adó alapja és mértéke

A 2017. július 1-jén hatályba lépő új jövedéki szabályozás alapján a jövedékiadó-mértékek a következők:

a benzinre

- ha a kőolaj (3) bekezdés szerinti világpiaci ára az 50 amerikai dollár (a továbbiakban: USD)/hordó értéket meghaladja, 120 ezer forint/ezer liter,
- ha a kőolaj (3) bekezdés szerinti világpiaci ára nem haladja meg az 50 USD/hordó értéket, 125 ezer forint/ezer liter,

a petróleumra

- ha a kőolaj (3) bekezdés szerinti világpiaci ára meghaladja az 50 USD/hordó értéket, 124 200 forint/ezer liter,
- ha a kőolaj (3) bekezdés szerinti világpiaci ára nem haladja meg az 50 USD/hordó értéket, 129 200 forint/ezer liter,

a gázolajra üzemanyagkénti vagy tüzelő-, fűtőanyagkénti kínálás, értékesítés vagy felhasználás esetén

- ha a kőolaj (3) bekezdés szerinti világpiaci ára meghaladja az 50 USD/hordó értéket, 110 350 forint/ezer liter,
- ha a kőolaj (3) bekezdés szerinti világpiaci ára nem haladja meg az 50 USD/hordó értéket, 120 350 forint/ezer liter,

a fűtőolajra tüzelő-, fűtőanyagkénti kínálás, értékesítés vagy felhasználás esetén 4 655 Ft/ezer kilogramm, üzemanyagkénti kínálás, értékesítés vagy felhasználás esetén 116 ezer forint/ezer kilogramm,

az LPG-re közúti járművek üzemanyagakénti kínálás, értékesítés vagy felhasználás esetén 95 800 Ft/ezer kilogramm, egyéb motorikus célú kínálás, értékesítés vagy felhasználás esetén 12 725 forint/ezer kilogramm, tüzelő-, fűtőanyagkénti kínálás, értékesítés vagy felhasználás esetén 0 forint/ezer kilogramm,

a földgázra közúti járművek üzemanyagkénti kínálás, értékesítés vagy felhasználás esetén 28 forint/nm3, egyébként 0,3038 Ft/kWh,

a villamos energiára 310,50 forint/megawattóra,

a szénre 2 516 forint/ezer kilogramm,

Sör esetében: Az adó alapja a sör mennyisége hektoliterben és a tényleges alkoholtartalom térfogatszázalékban meghatározott fokában kifejezve.

Az adó mértéke hektoliterenként és tényleges alkoholtartalom fokonként

- a kisüzemi sörfőzdében előállított sör esetében 810 forint,
- más sör esetében 1 620 forint.

Csendes bor esetében az adó mértéke hektoliterenként 0 forint

Habzóbor esetében az adó mértéke hektoliterenként 16 460 forint

Egyéb csendes erjesztett ital esetében az adó alapja az egyéb csendes erjesztett ital mennyisége hektoliterben kifejezve. Az adó mértéke hektoliterenként

- a csendes bor és hozzáadott ízesítés nélküli szénsavas víz 8,5 térfogatszázalékot meg nem haladó alkoholtartalmú, olyan kiszerelt keveréke esetében, amelyben a csendes bor aránya meghaladja az 50 százalékot, 0 forint,
- más egyéb csendes erjesztett ital esetében 9 870 forint.

Egyéb habzó erjesztett ital esetén az adó mértéke hektoliterenként 16 460 forint.

Köztes alkoholtermék az adó mértéke hektoliterenként 25 520 forint.

Alkoholtermék

a bérfőzött párlat esetében

- egy bérfőzető részére évente legfeljebb 50 liter mennyiségig – abban az esetben is, ha a bérfőzető adóraktárnak kívánja értékesíteni – hektoliterenként 167 ezer forint,
- egy bérfőzető részére évente az 50 litert meghaladó vagy a nem adóraktárnak értékesítésre szánt mennyiségre hektoliterenként 333 385 forint,

- az első pontban meg nem határozott esetben hektoliterenként 333 385 forint.

a cigarettára 16 200 forint ezer darabonként és a kiskereskedelmi eladási ár 25 százaléka, de legalább 28 800 forint ezer darabonként,

a szivarra, **a szivarkára** a kiskereskedelmi eladási ár 14 százaléka, de legalább 4 120 forint ezer darabonként,

a finomra vágott fogyasztási dohányra 16 200 forint kilogrammonként,

az egyéb fogyasztási dohányra 16 200 forint kilogrammonként,

a töltőfolyadékra 65 forint milliliterenként.

3.3.3 Környezetvédelmi termékdíj

A környezetvédelmi termékdíj bevezetésének célja, hogy ösztönzőleg hasson a szennyezőanyag kibocsátásának csökkentésére, elősegítse a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodást, illetve a hazai és nemzetközi előírásokon alapuló hulladékgazdálkodási célkitűzések megvalósulását.

Termékdíj-kötelezettség abban az esetben jöhet létre, ha egy termékdíjköteles termék belföldi forgalomba kerül, vagy a terméket saját célra használják fel, vagy a terméket a – készletre vételkori fizetést választó – kötelezett készletre veszi.

Környezetvédelmi termékdíjköteles termékek köre

A környezetvédelmi termékdíjtörvény a következő csoportokba sorolja a termékdíjköteles termékeket:

- akkumulátor,
- csomagolószer,
- egyéb kőolajtermék,
- elektromos, elektronikai berendezés,
- gumiabroncs,
- reklámhordozó papír,
- egyéb műanyag termék,
- egyéb vegyipari termék,
- irodai papír.

Környezetvédelmi termékdíj alanya

A termékdíj törvény alanya főszabály szerint lehet:

- az első belföldi forgalomba hozó,
- az első saját célú felhasználó,
- a készletre vételt végző.

Külön szabályok vonatkoznak a belföldi előállítású egyéb kőolajtermék esetében, mert akkor az első belföldi forgalomba hozó első vevőjét, vagy a saját célú felhasználót, illetve bérgyártás esetén a bérgyártatót terheli a kötelezettség. Továbbá külföldi csomagolás esetében a lebontott csomagolási hulladék első belföldi birtokosa válik termékdíjfizetési kötelezetté.

Környezetvédelmi termékdíj alapja

A környezetvédelmi termékdíj alapja a termékdíjköteles termék kilogrammban kifejezett nettó tömege.

Környezetvédelmi termékdíj mértéke

A környezetvédelmi termékdíjköteles termékek és az azokat terhelő termékdíjtételek a következők:

Megnevezés	Termékdíjtétel
Akkumulátor	57 forint/kg
Csomagolószer	19 – 1900 forint/kg
Egyéb kőolajtermék	114 forint/kg
Elektromos, elektronikai berendezés	57 – 304 forint/kg
Gumiabroncs	57 forint/kg
Reklámhordozó papír	85 forint/kg
Egyéb műanyagtermék	1900 forint/kg
Egyéb vegyipari termék	11 – 57 forint/kg
Irodai papír	19 forint/kg

Bizonyos feltételek teljesülése mellett a csekély mennyiségű kibocsátó, a mezőgazdasági termelő és a gépjármű alkotórészeként, tartozékaként termékdíjköteles terméket belföldi forgalomba hozó, saját célra felhasználó vagy készletre vevő kötelezett átalányfizetést is választhat.

Bejelentési kötelezettség

A termékdíjköteles tevékenység megkezdését követő 15 napon belül be kell jelentkezni a NAV felé az erre a célra rendszeresített elekronikus nyomtatványon. Továbbá a termékdíj-kötelezettségre kiható bármilyen változást be kell jelenteni a NAV részére a változás megtörténtét követő 15 napon belül.

Nyilvántartásvezetési kötelezettség

A jogszabály előírja a termékdíj-kötelezettek számára a valóságot tükröző nyilvántartás vezetését. A nyilvántartás minimális kötelező adattartalma a következő: megnevezés, tarifaszám, CsK vagy KT kód, mennyiség, termékdíjtétel, eredete (külföld vagy belföld), a kötelezettség keletkezésének napja és a megfizetés napja.

Átvállalás, visszaigénylés és egyéb speciális esetekben további adatok nyilvántartása is szükséges lehet.

Bevallási és fizetési határidő

Az adófizetésre kötelezett adózóknak negyedévente kell bevallást benyújtaniuk a tárgynegyedévet követő hónap 20. napjáig az erre a célra rendszeresített elektronikus nyomtatványon.

A kötelezettet a tárgyév negyedik negyedévére nézve termékdíjelőleg megállapítási-, bevallási- és fizetési kötelezettség terheli, amelyet a tárgyév december 20-ig szükséges teljesíteni. Ennek mértéke a tárgyév első három negyedéve után fizetett termékdíj egyharmadának a 80 százaléka.

Számlazáradékolási kötelezettség

A termékdíj-kötelezettség átvállalása, visszaigénylés, termékdíjátalány-fizetés esetén a termékdíj alanyának számlán történő termékdíj-feltüntetési kötelezettsége merül fel.

3.3.4 Vám

A vám az országhatáron áthaladó áruk után fizetendő adó, amelyet iránya (behozatali, kiviteli és átviteli vám), hatása (pénzügyi vagy közgazdasági vám), időbeli hatálya (állandó és időszaki vám), és számos más funkciója alapján tudunk különböző kategóriákba sorolni. Az Európai Unióban vámunió jött létre, mellyel megszűntek az Unió tagországai közötti határokon fizetendő vámok, és egységes uniós importvámrendszer lépett életbe a Közösségen kívüli országokból behozott termékekre vonatkozóan. Az egységes uniós importvámrendszer legfőbb célja egyrészt költségvetési bevételi forrás teremtése, másrészt külső kereskedelempolitikai funkciók ellátása.

A magyar vámszabályozás teljes mértékben harmonizál a Közösségi vámjogi szabályozással.

Vám alanya

A vámtartozás megfizetésére köteles bármely személy az adós. Vámadós lehet a nyilatkozattevő, illetve közvetett képviselet esetén a megbízó (akinek a nevében a vám-árunyilatkozatot tették) is.

Vám alapja

A vámérték a vám és az importáfa alapja. A vámérték meghatározása rendkívül komplex tudomány, tekintettel arra, hogy nagyon sok olyan tényező van, amely befolyásolja a vámérték meghatározását. A vámérték a Közösség területére importált áruknak a Közösség határán felmerülő értéke. Ennek meghatározására különféle módszerek állnak a rendelkezésünkre.

A vámértéket elsődlegesen az ügyletiérték-módszer alapján kell meghatározni, a következők szerint: a vámérték meghatározáshoz az ügyletiérték-módszer alkalmazása mellett szükség van magára az áru ügyleti értékére (a számlán szereplő összeg), a fuvarparitásra (az a földrajzi pont, ahol a szállítással kapcsolatos költségek átszállnak az eladóról a vevőre), valamint a kiigazító tényezőkre (vámérték-növelő és -csökkentő tényezők).

Az ügyletiérték-módszer során az importált áruért ténylegesen kifizetett árhoz – többek között – hozzá kell számítani az importált árunak a Közösség vámterületére történő beléptetési helyéig felmerülő szállítási és biztosítási költségét, valamint a szállítással kapcsolatos rakodási és anyagmozgatási költségeket is.

A vámértékbe ügyletiérték-módszer alapján nem számítható bele – többek között – az áruk szállítási költsége Közösség vámterületére történő beléptetésüket követően, illetve a behozatali vámok és az áru Közösségi értékesítése miatt felmerülő egyéb terhek.

Amennyiben a vámérték megállapításához nem alkalmazható az ügyletiérték-módszer, úgy az alábbi módszerek egyikével határozható meg:

- azonos áruk értékének figyelembe vételével,
- hasonló áruk értékének figyelembevételével,
- azonos vagy hasonló áruk egységára alapján,
- számított érték alapján,
- szabad módszerrel.

Fontos, hogy a fenti sorrendiségtől eltérni nem lehet.

Vám mértéke

A vámtartozás összegét a vámtartozás keletkezési időpontjában érvényes vámkivetési szabályok szerint kell meghatározni. A vámtartozás megállapításához ismerni kell a vám alapját és a vám mértékét.

A vám mértékét a Kombinált Nómenklatúra határozza meg. A Kombinált Nómenklatúra árubesorolási rendszere szigorú természetrajzi sorrendiség alapján sorolja fel az egyes termékköröket, amelyeket vámtarifaszámok alá kódol. Ezek alapján megállapítható az adott áru importjához kapcsolódó fizetendő vám mértéke. Különböző származási országok esetén azonban lehetőség van kedvezményes vámtétel alkalmazására.

Vámmentességek

A vámmentességi eljárás azt jelenti, hogy – bizonyos feltételek teljesülése mellett – a szabadforgalomba bocsátást az általánostól kedvezőbb, vagy 0 százalékos vámtétellel lehet kezdeményezni.

Az alábbiakban néhány gyakrabban előforduló vámmentességi jogcímet sorolunk fel:

- tértiáru vámmentessége,
- külföldről visszaérkező áruminta vámmentessége,
- külföldön bejegyzett és belföldi tartózkodása alatt megsérült szállítóeszköz kijavítására behozott alkatrész vámmentessége,
- csereáru, cserealkatrész vámmentessége,
- letelepülők vámmentessége – személyes vagyontárgyak, ingóságok,
- házasságkötés céljából a Közösség területére költözők vámmentessége – ingóságok, nászajándékok,
- hagyaték vámmentessége,
- elhanyagolható értékű küldemények vámmentessége.

Fontos, hogy a vámmentességi jogcímek alkalmazása szigorú feltételekhez kötött, amelyet a vámmentességek közösségi rendszeréről szóló 1186/2009 EK tanácsi rendelet részletez.

Vámfizetési határidő

A vámtartozás megfizetése azonnali vagy halasztott fizetési módszerekkel történhet.

Azonnali fizetés esetén a vámtartozás közlésétől számított 10 napon belül kell a vámtartozást megfizetni, annak érdekében, hogy az importált áru felszabadításra kerüljön a vámfelügyelet alól és az importőr rendelkezésére álljon.

A halasztott vámfizetésnek az alábbi három módja létezik:

- az adós minden vámtartozás vonatkozásában külön-külön, a közlést követő 30 napon belül fizeti meg a vámtartozást,
- egyhetes összevonási időszak esetén az adós az összevonás hetét követő negyedik hét péntekéig fizeti meg a vámtartozást,
- egyhónapos összevonás esetén az adós a naptári hónapot követő hónap 16. napjáig fizeti meg a vámtartozást.

A halasztott vámfizetés engedélyköteles eljárás, amelyet a NAV KAVIG-nál lehet kérelmezni.

3.4 Foglalkoztatással összefüggő közterhek

Magyarországon, az EU más tagállamaihoz hasonlóan hatályos a 883/2004/EK rendelet, illetve annak végrehajtásáról szóló 987/2009/EK rendelet, amelyek a migráns munkavállalók társadalombiztosítási helyzetét szabályozza.

Főszabály szerint a munkavállaló abban az államban biztosított, amelyikben dolgozik. Ez alól kivételt képez a rövid időtartamú kiküldetés (STA), amely esetében bizonyos feltételek mellett a munkavállaló főszabály szerint maximum 2 (5) évig a kiküldő országban maradhat biztosított.

A biztosítás nem terjed ki a nem bejegyzett külföldi munkáltató által Magyarország területén foglalkoztatott, harmadik állam állampolgárságával rendelkező és külföldinek minősülő munkavállalóra, ha a munkavégzésre kiküldetés, kirendelés vagy munkaerő-kölcsönzés keretében kerül sor, feltéve, hogy a munkavégzés a 2 évet nem haladja meg.

Magyarország szociálpolitikai, vagy szociális biztonsági egyezményt kötött néhány országgal a biztosítási kötelezettség meghatározása és a kettős járulékfizetés elkerülésének érdekében. Ilyen országok többek között a volt Szovjetunió kötött megállapodás tekintetében az egyes utódállamok (Oroszország), Szerbia, Horvátország, Bosznia és Hercegovina, Montenegró, Koreai Köztársaság, Kanada, Québec, Moldova, Japán, Mongólia, Ausztrália, India. A jelenleg hatályos egyezményeket a Függelék 2. pontja tartalmazza.

A fenti társadalombiztosítási járulékra vonatkozó rendelkezések érvényesek a munkáltató által korábban fizetett társadalombiztosítási járulékot felváltó szociális hozzájárulási adóra is.

3.4.1 Munkavállalót, biztosítottat terhelő nyugdíjbiztosítási, valamint egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék

Járulék alanya

Az a magánszemély, aki biztosítottnak minősül. Biztosított a munkaviszonyban, meghatározott havi jövedelmet meghaladó, díjazás ellenében munkavégzésre irányuló megbízási, vállalkozási viszonyban személyes munkát végző személy. Biztosítottnak minősül bármely vállalkozás természetes személy tulajdonosa, valamint az egyéni vállalkozó.

Járulék alapja

A járulék alapja a biztosítottat foglalkoztató személytől származó személyijövedelemadó-előleg megállapításánál figyelembe vett jövedelem. A vállalkozó esetében a mindenkori minimálbér meghatározott százaléka.

Járulék mértéke

Nyugdíjbiztosítási járulék: 10 százalék.

Egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék: 8,5 százalék

Járulékkedvezmény

Az egyéni egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékból leírható a személyi jövedelemadónál fel nem használt családi adókedvezmény 15 százaléka (családi járulékkedvezmény). Elsődlegesen a bruttó fizetésből levonandó egyéni egészségbiztosítási járulékkal szemben vehető igénybe az adókedvezmény. Amennyiben marad még fel nem használt adókedvezmény, úgy azt az egyéni nyugdíjjárulékkal szemben lehet érvényesíteni.

Adóbevallási és adófizetési határidő

A kifizető (munkáltató) a levont személyi jövedelemadó előleggel egyidejűleg a tárgyhónapot követő hó 12. napjáig köteles a járulékokkal kapcsolatos bevallást benyújtani és az adót megfizetni.

3.4.2 Munkáltatót, foglalkoztatót terhelő közterhek

Szociális hozzájárulási adó

Adó alanya

Minden olyan kifizető (munkáltató), amely/aki adófizetési kötelezettséget eredményező, biztosítotti jogviszonyban álló belföldi természetes személy (munkavállaló) részére nem önálló, vagy önálló tevékenységből származó jövedelmet fizet ki.

Az adó alanya a juttatás után megállapítja és megfizeti az őt terhelő szociális hozzájárulási adót, illetve megállapítja, levonja és megfizeti a magánszemélyt terhelő járulékokat.

Az adó alanya a juttatás után megállapítja és megfizeti az őt terhelő szociális hozzájárulási adót.

Adó alapja

A személyijövedelemadó-előleg megállapításánál figyelembe vett összeg. Abban az esetben, ha nincs ilyen jövedelem, a járulékalapja a munkaszerződésben meghatározott alapbér, illetve megbízási szerződés esetén a szerződésben rögzített díj. Ha a munkát külföldi jog hatálya alá tartozó munkaszerződés alapján végzik, az adó alapja a szerződéses díj havi összege.

Adó mértéke

A munkáltató által fizetendő adó 22 százalék.

Adókedvezmény

A munkáltató több jogcímen is csökkentheti az adófizetési kötelezettségét. A kedvezményekkel jellemzően a hátrányos helyzetben lévő munkavállalók, illetve munkavállalók hátrányos térségekben történő foglalkoztatását ösztönzik, de a magas hozzáadott értéket produkáló munkaerő foglalkoztatását is támogatják.

További kedvezmény igénybevételének alapját képezhetik többek között a szakképzettséget nem igénylő munkakörben foglalkoztatott személy, megváltozott munkaképességű munkavállaló, a gyermek nevelése során folyósított állami szociális támogatásban részesülő személyek, valamint kutatók foglalkoztatása.

Adóbevallási és adófizetési határidő

A kifizető (munkáltató) a levont személyijövedelemadó-előleggel egyidejűleg a tárgyhónapot követő hó 12. napjáig köteles a járulékokkal kapcsolatos bevallást benyújtani és az adót megfizetni.

Szakképzési hozzájárulás

Adó alanya

A belföldi székhelyű gazdasági társaságok, az egyéni vállalkozók és a belföldön telephellyel, fiókteleppel rendelkező külföldi jogi személyek, amennyiben Magyarországon vállalkozási tevékenységet folytatnak.

Adó alapja

A szakképzési hozzájárulás alapja, főszabály szerint, megegyezik a szociális hozzájárulási adó alapjával.

Adó mértéke

A szakképzési hozzájárulás mértéke az adó alapjának 1,5 százaléka.

A szakképzési hozzájárulás teljesíthető gyakorlati képzés szervezésével, illetőleg az adó megfizetésével. A kötelezettség teljesítésének módját a hozzájárulásra kötelezett választja meg. Gyakorlati képzés szervezése esetén a bruttó kötelezettség mértéke a mindenkori éves költségvetési törvényben meghatározott alapnormatíva (2017-ben 453 ezer forint/fő/év) alapján csökkenthető.

Adókedvezmény

Ha a csökkentő tételek összege meghaladja a kötelezettség mértékét, a különbözet visszaigényelhető.

Meghatározott ismérvekkel rendelkező munkavállalók foglalkoztatása esetén a szakképzési hozzájárulás alapja csökkenthető a foglalkoztatás első két évében a bruttó munkabér összegével, de legfeljebb munkavállalónként havi 100 ezer forinttal.

Adóbevallási és adófizetési határidő

A hozzájárulásra kötelezetteknek előleget kell fizetniük az adott év első 11 hónapjára. Az előleget havonta kell bevallani és megfizetni a tárgyhót követő hónap 12. napjáig. A befizetett előleg és az éves nettó kötelezettség különbözetét a tárgyévet követő év január 12. napjáig kell befizetni, illetve a többletbefizetést ettől az időponttól lehet visszaigényelni.

Rehabilitációs hozzájárulás

Adó alanya

A munkaadó rehabilitációs hozzájárulás fizetésére köteles a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatási rehabilitációjának elősegítése érdekében.

Adó alapja

Amennyiben a vállalkozásnál foglalkoztatottak létszáma a 25 főt meghaladja, és az általuk foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személyek száma nem éri el a létszám 5 százalékát, akkor megjelenik a hozzájárulásfizetési-kötelezettség.

Adó mértéke

A rehabilitációs hozzájárulás mértéke a tárgyév első napján a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló részére megállapított alapbér kötelező legkisebb összegének kilencszerese/fő/év, 2017-ben ez 1 147 500 forint/fő/év. Ezt az összeget az éves fizetendő rehabilitációs hozzájárulás megállapításához az egy tizedes jegyre kerekített átlagos statisztikai állományi létszámból megállapított 5 százalékos kötelező foglalkoztatási szintből hiányzó létszámmal kell megszorozni.

Adóbevallási és adófizetési határidő

A munkaadó a rehabilitációs hozzájárulást a NAV felé köteles megállapítani, illetve bevallani és megfizetni.

3.5 Önkormányzati adók

A települési önkormányzatok illetékességi területükön dönthetnek települési adók és helyi adók bevezetéséről. Helyi adók a helyi iparűzési adó, az építményadó, a telekadó, a magánszemélyek kommunális adója és az idegenforgalmi adó.

3.5.1 Települési adó

A települési adó lehet bármilyen adó, feltéve, hogy nem olyan adótárgyat terhel, amelyre már törvényben meghatározott közteher vonatkozik, ideértve a helyi adókat is.

Adó alanya

Kizárólag természetes személy lehet.

Adó alapja, mértéke, adóbevallás és fizetési határidő

Minden önkormányzat maga dönti el, nincs törvényi kötöttség.

3.5.2 Helyi iparűzési adó

A helyi iparűzési adó a legszélesebb körben elterjedt és alkalmazott helyi adó. Adóköteles az önkormányzat illetékességi területén állandó vagy ideiglenes jelleggel végzett vállalkozási tevékenység.

Adó alanya, alapja

Helyi iparűzési adót köteles fizetni az a vállalkozó, akinek a székhelye vagy a telephelye az adott önkormányzat területén található (állandó jelleg), vagy az önkormányzat területén ideiglenes jelleggel 30 napot meghaladóan vállalkozási tevékenységet végez.

Az adó alapja a nettó árbevétel, csökkentve az eladott áruk beszerzési értékével, a közvetített szolgáltatások értékével, az alvállalkozói teljesítések értékével, a kutatás, kísérleti fejlesztés közvetlen költségével, illetve az anyagköltséggel.

Adó mértéke

Az adó maximális mértéke az adóalap 2 százaléka. Ettől az önkormányzatok eltérhetnek, dönthetnek úgy is, hogy nem vezetik be.

Ideiglenes jelleggel végzett iparűzési tevékenység esetén az adó mértéke naptári naponként 5 000 forint.

Adómentesség, adókedvezmény

A vállalkozás jogosult az adóalapja csökkentésére, ha az adóévi működés hónapjai alapján számított adóévi átlagos statisztikai állományi létszáma az előző évhez képest bővül.

Az adókedvezmény összege a létszámnövekmény után 1 millió forint/fő.

Mentes az adó alól a szabályozott ingatlanbefektetési társaság, annak elővállalkozása, illetve ezek projekttársasága.

Mentes az adó alól a beszerző, értékesítő szövetkezet.

A fentieken túlmenően az önkormányzat is jogosult rendeletében adómentességet, adókedvezményt megállapítani a vállalkozó számára, amennyiben a vállalkozás adóalapja nem haladja meg a 2,5 millió forintot.

Adóbevallási és adófizetési határidő

Helyi iparűzésiadó-előleget évente kétszer, március 15-ig és szeptember 15-ig kell fizetni. Az előző évben 100 millió forint feletti árbevétellel rendelkező vállalkozóknak az adót december 20-ig ki kell egészítenie a várható éves adókötelezettségének megfelelő összegre, egyúttal erről bevallás benyújtására is kötelezett.

A helyi iparűzésiadó-bevallás benyújtásának és az adó megfizetésének határideje a tárgyévet követő év május 31. Az ideiglenes jelleggel végzett tevékenység utáni iparűzési adót legkésőbb a tevékenység befejezése napját követő hó 15. napjáig kell megfizetni. A bevallás az önkormányzati és az állami adóhatósághoz is benyújtható.

3.5.3 Építményadó

Lakás és nem lakás céljára szolgáló épületek valamennyi helyisége után kell megfizetni, függetlenül annak rendeltetésétől és hasznosításától.

Adó alanya

Az építmény tulajdonosa.

Adó mértéke

- maximum 1 852,1 forint/m², vagy
- a korrigált forgalmi érték maximum 3,6 százaléka.

Fizetési határidő

Az éves építményadó évente két részletben fizetendő, március 15-ig és szeptember 15-ig.

3.5.4 Telekadó

Adó alanya

A telek tárgyév január 1-jén regisztrált tulajdonosa.

Adó mértéke

- maximum 336,7 forint/m², vagy
- a korrigált forgalmi érték 3 százaléka.

Fizetési határidő

Az éves telekadó évente két részletben fizetendő, március 15-ig és szeptember 15-ig.

3.5.5 Magánszemély kommunális adója

Adó alanya

Az a magánszemély lehet, aki az év első napján építmény, valamint telek tulajdonjogával, továbbá nem magánszemély tulajdonában álló lakás bérleti jogával rendelkezik.

Adó mértéke

- építményenként, telkenként, lakásbérleti jogonként maximum 28 624,3 forint.

Fizetési határidő

Az éves adó évente két részletben fizetendő, március 15-ig és szeptember 15-ig.

3.5.6 Idegenforgalmi adó

Adó alanya

Az a magánszemély, aki nem állandó lakosként az önkormányzat illetékességi területén legalább egy vendégéjszakát eltölt.

Adó mértéke

- személyenként és vendégéjszakánként maximum 505,1 forint, vagy
- a szállásdíj maximum 4 százaléka

Adóbevallási és adófizetési határidő

Az idegenforgalmi adó beszedésére a szállásadó köteles. Az adó befizetésének határideje a beszedést követő hónap 15. napja.

3.6 Különadók

Különadó alatt az egyes iparágakat/gazdasági szektorokat terhelő adókat értjük (energiaellátók jövedelemadója, pénzügyi szervezetek, hitelintézetek különadója, hitelintézeti járadék, energiaadó, közműadó, távközlési adó, reklámadó, népegészségügyi termékadó, bányajáradék). Ezekkel az adókkal csak az adott gazdasági szektorban vállalkozóknak kell számolniuk.

3.6.1 Tranzakciós illeték

A tranzakciós illeték bevezetésének célja a pénzügyi szektor szereplőinek fokozottabb bevonása a társadalmi közös kiadások fedezete biztosításának folyamatába. A pénzügyi tranzakciós illeték a lakossági és vállalati banki, postai tranzakciókra, így egyebek között az átutalási megbízásra, beszedési megbízásra, bankkártyás vásárlásra, csekkbeváltásra, készpénzkifizetésre, készpénzátutalásra, továbbá kölcsöntörlesztésre, pénzváltási tevékenységre, valamint a banki díj és jutalék felszámítására terjed ki.

Illeték alanya, alapja

Az adó a Magyarországon székhellyel vagy fióknteleppel rendelkező pénzforgalmi szolgáltatóra, a pénzforgalmi szolgáltatóknak nem minősülő, hitelt és pénzkölcsönt nyújtó pénzügyi intézményre, a pénzváltási tevékenység végzésére jogosult hitelintézetre, pénzváltás közvetítésére jogosult kiemelt közvetítőre terjed ki. Az illetéket minden esetben a szolgáltatónak kell megfizetnie.

Alapja, főszabály szerint, az az összeg, amellyel a pénzforgalmi szolgáltató a fizető fél fizetési számláját megterheli, készpénzutalás esetén az átutalási megbízásban szereplő pénzösszeg, amit az ügyfél készpénzben megfizet. Meghatározott esetekben nem keletkezik illetékfizetési kötelezettség. Többek között a csoportfinanszírozási tevékenység (cash-pool) esetén sem, feltéve, hogy a csoport tagjainak számláit ugyanazon pénzforgalmi szolgáltató vezeti.

Illeték mértéke

Mértéke főszabály szerint az illeték alapjának 0,3 százaléka, de műveletenként legfeljebb 6 ezer forint. A készpénz-kifizetési tranzakciót magasabb, 0,6 százalékos illeték terheli, és az illetékfizetési kötelezettségnek nincs maximuma.

Illetékkedvezmény

A törvény kedvezményt biztosít azon pénzforgalmi szolgáltatóknak, amelyek az ügyfélállományukat (ideértve különösen a hitelállományt) 2017. év végéig jelentősen, 20 százalékot meghaladóan növelni tudják 2015. év végéhez képest. Mértéke az ügyfélállomány-növekedés 0,6 százaléka, összege azonban nem haladhatja meg az adóévi fizetendő tranzakciós illeték 80 százalékát, illetve a 300 millió forintot. A pénzforgalmi szolgáltató az adóévet követően megállapítja a tényleges ügyfélállomány-növekedés mértékét.

Bevallási és befizetési határidő

Az adófizetésre kötelezett adózóknak havonta, a teljesítési napot követő hónap 20. napjáig kell bevallaniuk és megfizetniük az illetéket.

3.6.2 Népegészségügyi termékadó

A népegészségügyi termékadó bevezetésére a népegészségügyileg nem hasznos élelmiszerek fogyasztásának visszaszorítása és az egészséges táplálkozás előmozdítása, valamint az egészségügyi szolgáltatások, különösen a népegészségügyi célú programok finanszírozásának javítása érdekében került sor.

Adó alanya, alapja

Azok a személyek, szervezetek, akik/amelyek termékadó-köteles termékeket első alkalommal Magyarországon értékesítenek, vagy külföldről szereznek be, és azt saját előállítású termék gyártásához használják fel alapanyagként, összetevőként és a terméket belföldön értékesítik, népegészségügyi termékadót kötelesek fizetni. Ilyen termékek az üdítőital, az energiaital, az előrecsomagolt cukrozott készítmény, a sós snack, az ételízesítő, az ízesített sör, az alkoholos frissítő, a gyümölcsíz, az alkoholos ital.

Az adó alapja az adóalany által értékesített, beszerzett adóköteles termék mennyisége kilogrammban vagy literben kifejezve. Az adóalap meghatározásánál figyelmen kívül kell hagyni a csomagolás tömegét.

Adó mértéke

Az adó mértéke termékenként változó

Termék megnevezése	Adó mértéke
Szörp	200 forint/liter
Üdítőital	7 forint/liter
Energiaital	250, illetve 40 forint/liter
Cukrozott kakaópor	70 forint/kilogramm
Más előrecsomagolt cukrozott készítmény	130 forint/kilogramm
Sós snack	250 forint/kilogramm
Ételízesítő	250 forint/kilogramm
Ízesített sör és alkoholos frissítő	20 forint/liter
Gyümölcsíz	500 forint/kilogramm
Alkoholos ital	20 – 900 forint/liter, az alkoholtartalom térfogatszázalékához igazodóan sávosan változó

Adómentességek

Mentesül a termékadó alól az adóköteles termék értékesítését végző adóalany, ha a tárgyévben az adóköteles termékből 50 kilogrammnál vagy 50 liternél kisebb mennyiséget értékesít.

Nem adóköteles a legalább 20 százaléknyi mézet tartalmazó előre csomagolt cukrozott készítmény, ha a cukortartalma legfeljebb 40 százalék.

Az általános forgalmi adóban alanyi mentességben részesülő adóalany vagy a bevallás benyújtására nem kötelezett áfaalany mentesül a termékadó megfizetése alól.

Továbbá a termékadó-fizetési kötelezettség alól mennyiséghez, értékesítéshez, beszerzéshez kötött mentességek kapcsolódhatnak.

Adóbevallási és adófizetési határidő

A bevallási kötelezettséget az adó alanya a rá irányadó áfabevallási időszakra (havi, negyedéves, éves), az általános forgalmi adóra előírt határidőig, a tárgyhót követő hónap 20. napjáig teljesíti. Az általános forgalmi adó alanyának nem minősülő adóalany bevallási kötelezettségét az adóévet követő év második hónapjának 25. napjáig teljesíti.

3.6.3 Energiaellátók jövedelemadója (Robin Hood-adó)

Az energiaellátók jövedelemadója bevezetésére a lakossági felhasználókat sújtó versenyhátrány csökkentése és megszüntetése, valamint az energiafelhasználás hatékonyabbá tétele, ezáltal az energiafelhasználás költségeinek csökkentése érdekében került sor.

Adó alanya, alapja

Az energiaellátó vállalatok, a közszolgáltatók, a külföldi vállalatok magyarországi telephelye is kötelezettek az energiaellátók jövedelemadójának megfizetésére.

Az adó alapja a módosított adózás előtti eredmény.

Adó mértéke

Az adó mértéke az adóalap 31 százaléka.

Adókedvezmény

A társasági adóban fejlesztési adókedvezményt, illetve energiahatékonysági célokat szolgáló beruházások kedvezményét érvényesíteni jogosult adóalany a számított adó 50 százalékáig vehet figyelembe adókedvezményt.

Adóbevallási és adófizetési határidő

Az energiaellátók jövedelemadójáról a bevallási, adófizetési kötelezettséget május 31-ig kell teljesíteni.

Az adó alanya kötelezett az adóelőleg fizetésére.
A jövedelemadó-előleg havonta vagy negyedévente, egyenlő részletben esedékes annak függvényében, hogy az előző évi fizetendő adó meghaladta-e a törvényben meghatározott összeget, vagy sem. Az adóelőleget az adóévi várható fizetendő adó összegére ki kell egészíteni, erről a bevallást a tárgyév utolsó hónapjának 20. napjáig kell bevallani és ugyanezen határidőig megfizetni.

3.6.4 Távközlési adó

A távközlési adó bevezetésével a jogalkotó a távközlési szektor szereplőit kívánta bevonni a társadalmi közös kiadások fedezete biztosításának folyamatába.

Adó alanya, alapja

A távközlési adó (telefon- vagy SMS-adó) a távközlési szolgáltatást terheli. Alanya a Magyarországon távközlési szolgáltatást nyújtó természetes személy, jogi személy vagy egyéb szervezet.

Az adó alapja a hívószámról indított hívások időtartama, illetve a küldött üzenetek száma.

Adó mértéke

Mértéke híváskezdeményezésnél magánszemély előfizető esetén percenként 2 forint, nem magánszemély előfizető esetén percenként 3 forint, SMS- és MMS-üzenetnél magánszemély esetén darabonként 2 forint, nem magánszemély esetén darabonként forint. A kiszabható adó mértékének azonban van maximuma, mely hívószámonként magánszemély esetében legfeljebb 700 forint havonta, nem magánszemély esetén pedig 5 000 forint havonta.

Adóbevallási és adófizetési határidő

A szolgáltató az adót a hívást, üzenetküldést követő második hónap 20. napjáig vallja be és fizeti meg külön erre a célra rendszeresített bevallási nyomtatványon.

3.6.5 Reklámadó

A magyar reklámadó egyike a legújabb adótörvényeknek. Az arányos közteherviselés jegyében Magyarországon adóköteles a reklámnak médiaszolgáltatásban, Magyarországon kiadott, vagy terjesztett magyar nyelvű sajtótermékben, szabadtéri reklámhordozón, ingatlanon, gépjárművön, nyomtatott anyagon, interneten magyar nyelven, vagy magyar nyelvű internetes oldalon történő közzététele, illetve annak megrendelése.

Adó alanya

Az adó alanya a reklám közzétevőjének minősülő médiatartalom-szolgáltató, lapkiadó, a meghatározott eszközt reklámozás céljára hasznosító, valamint a reklámot interneten közzétevő személy.

Az adóalanyt illetőségtől függetlenül terheli adókötelezettség. A Magyarországon nyilvántartásba nem vett külföldi vállalkozás köteles adószámot kérni a magyar adóhatóságtól. Amennyiben a külföldi vállalkozás ezt vagy egyéb, a reklámadóval összefüggő kötelezettségét nem teljesíti, az általános szabályoktól eltérő, emelt összegű szankciókkal kell számolnia.

A reklám közzétevője, meghatározott kivételektől eltekintve, köteles megrendelője részére a reklámadó-kötelezettségének fennállásáról nyilatkozatot adni. Amennyiben ezt elmulasztja, a megrendelő köteles reklámadót fizetni.

Adó alapja

A reklámközzétevők által fizetendő adó alapja az adóköteles tevékenységből származó módosított adóévi nettó árbevétel. Saját célú reklám közzététele esetén az adó alapja a közzététellel kapcsolatban felmerült közvetlen költség. Saját célú reklámról beszélünk, ha az adott reklám közzétevője és megrendelője ugyanaz a személy.

A reklámközzététel megrendelője esetén az adó alapja a havi reklámköltség.

Adó mértéke

A reklámközzétevő által fizetendő reklámadó mértéke

- az adóalap 100 millió forintot meg nem haladó része után 0 százalék,
- az adóalap 100 millió forintot meghaladó része után 5,3 százalék.

A reklámmegrendelő által fizetendő reklámadó mértéke a havi 2,5 millió forintot meghaladó reklámöltség 5 százaléka.

Adóbevallási és fizetési határidő

A reklámadót a reklámközzétevőnek évente kell bevallani és megfizetni az adóévet követő ötödik hónap utolsó napjáig. Adóelőleg fizetésére kötelezett adózók évente kétszer adóelőleget kötelesek fizetni, és az adóév utolsó hónapjának 20. napjáig feltöltési kötelezettség is terheli őket.

A reklámközzétevő legkésőbb a reklám közzétételről kiállított számlán köteles nyilatkozatot adni a megrendelője felé, kivéve, ha mentes a nyilatkozat kiadása alól. A kötelezően kiadandó nyilatkozat hiányában a reklám közzétételét megrendelő vállalkozás válik a reklámadó alanyává.
A megrendelő köteles a havi 2,5 millió forintot meghaladó reklámköltései után a tárgyhónapot követő hónap 20. napjáig az adót bevallani és megfizetni. A megrendelői adófizetési kötelezettség esetén az adó mértéke egységesen 5 százalék.

Mentesül a megrendelő az adókötelezettség alól, ha a nyilatkozatot kérte a reklám közzétevőtől, és az felszólítás ellenére sem adta, és a megrendelő e tényről tájékoztatja az adóhatóságot.

A Reklámadótörvény jelenleg módosítás alatt áll. Összefoglalónkat frissíteni fogjuk, amint a módosítások hatályba lépnek.

3.6.6 Pénzügyi szervezetek, a forgalmazó és a befektetési alap, hitelintézetek különadója

A köznyelvben csak bankadóként ismert, a pénzügyi szervezetek egy szélesebb körét érintő közterhek bevezetésének indoka a pénzügyi szektor szereplőinek fokozottabb bevonása a társadalmi közös kiadások fedezete biztosításának folyamatába.

Pénzügyi szervezetek, a forgalmazó és a befektetési alap különadója

Adó alanya, alapja

A különadóval érintett pénzügyi szervezetek a következők: bankok, szakosított hitelintézetek, pénzügyi vállalkozások, befektetési vállalkozások, a tőzsde, a befektetésialap-kezelők, kockázati tőkealap-kezelők.

Különadó fizetésére köteles továbbá a forgalmazó az általa Magyarországon forgalmazott, értékpapírszámlán nyilvántartott külföldi kollektív befektetési értékpapír után, illetve a befektetési alapkezelő által kezelt Magyarországon bejegyzett befektetési alap befektetési jegy.

A pénzügyi szervezetek különadóalapja az egyes pénzügyi szervek meghatározott éves beszámoló adataiból számított, módosított mérlegfőösszeg, korrigált árbevétel.

A forgalmazó és befektetési alap esetében a különadó alapja a törvényben meghatározott befektetési értékpapírok, befektetési jegyek forintban meghatározott törvény alapján számított értéke.

Adó mértéke

Hitelintézetenként eltérő a fizetendő különadó mértéke. Hitelintézetek esetében az adóalap 50 milliárd forintot meg nem haladó része után 0,15 százalék, az e feletti összegre 0,21 százalék.

Egyéb pénzügyi szervek esetén az adóalap 5,6 százaléka, illetőleg 6,5 százaléka.

A forgalmazó és befektetési alap esetében a különadó mértéke az adóalap 0,05 százaléka.

Adóbevallási és fizetési határidő

Az adó megállapításának módja (alapja és mértéke) az egyes kötelezetteknél eltérően került meghatározásra.

A pénzügyi szervezet a különadót 2017. március 10-ig megállapítja, és az esedékességének megfelelő részletezésben külön nyomtatványon bevallja, valamint negyedévenként, a negyedév utolsó hónapjának 10. napjáig négy egyenlő részletben megfizeti.

A forgalmazó, illetve a befektetési alapkezelő a befektetési alap különadó-kötelezettségét negyedévente, az éves adómérték egy negyedét figyelembe véve, a negyedévet követő hónap 20. napjáig állapítja meg, vallja be és fizeti meg.

Hitelintézetek különadója

Adó alanya, alapja, mértéke

A hitelintézetek a pénzügyi szervezetek különadóján kívül kötelesek a kizárólag hitelintézeteket terhelő 30 százalékos mértékkel megállapítandó különadó megfizetésére is. Az adó megállapításakor tekintettel kell lenni a pénzintézetek különadójaként fizetendő összegre.

3.6.7 Közműadó

A közműadó a közművezetékek tulajdonlását terheli. Közművezeték többek között a vízellátási, földgáz-, hő- és villamosenergia-ellátási, hírközlési igény kiszolgálását lehetővé tevő vezeték, amely közterületen vagy közterületnek nem minősülő földrészleten van.

Adó alanya

Aki a naptári év első napján a közművezeték tulajdonosa, illetve a közművezeték üzemeltetője az állam vagy helyi önkormányzat tulajdonában álló közművezeték esetén.

Adó alapja

A közművezeték nyomvonalának méterben kifejezett hossza.

Adó mértéke

A vezeték nyomvonalhosszának minden megkezdett métere után 125 forint.

A hírközlési vezeték tulajdonosa sávosan progresszív módon fizeti meg az adó összegét.

Adómentesség

Új nyomvonalon létesített közművezeték esetén már nem az üzembehelyezést követő év első napjától, hanem a tényleges használatbavételt követő 6. év 1. napjától áll fenn, vagyis az ilyen vezeték után a létesítéstől számított 5 évig nem kell adót fizetni.

Adóbevallási és adófizetési határidő

A közműadó-bevallást évente kell teljesíteni, a naptári év márciusának 20. napjáig. Az adott évre járó adót évi két egyenlő részletben, március 20-ig és szeptember 20-ig kell megfizetni.

3.6.8 Bányajáradék

Az ásványi nyersanyagok és a geotermikus energia természetes előfordulási helyükön állami tulajdonban vannak. A bányavállalkozó által kitermelt ásványi nyersanyag a kitermeléssel, az energetikai célra kinyert geotermikus energia a hasznosítással a bányavállalkozó tulajdonába megy át.

A kitermelt ásványi nyersanyag és geotermikus energia után az államot részesedés, bányajáradék illeti meg.

Bányajáradék alanya

Bányajáradékot fizet a bányavállalkozó, az ásványi anyagok bányászatára engedéllyel rendelkező, a bányafelügyelet engedélyétől eltérő, más hatósági engedély alapján ásványi anyagot kitermelő engedélyes, valamint a kitermelésre jogosult, és a geotermikus energiát kitermelő jogalany

Bányajáradék alapja

A bányajáradék alanya általa kitermelt ásványi nyersanyag és geotermikus energia, illetve földalatti szénelgázosítással történő kitermelés esetében az általa igénybevett ásványi nyersanyag.

Bányajáradék mértéke

Az adó mértéke a kitermelt, igénybevett, felhasznált ásványi nyersanyag mennyisége után keletkező értéknek, illetve a kitermelt geometrikus energia értékének meghatározott százaléka.

Adóbevallási és adófizetési határidő

A bányajáradékot önbevallás útján kell meghatározni. A bányajáradék-önbevallást akkor is be kell nyújtani, ha az adott időszakban bányajáradékfizetési-kötelezettség nem keletkezett. A bevallást kőolaj, földgáz és a széndioxid esetében havonta, a tárgyhót követő hónap 20. napjáig, egyéb ásványi nyersanyagok és a kinyert geotermikus energia után negyedévenként, a negyedévet követő hónap 20. napjáig kell megküldeni a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Járadékbevételi Osztályához és ezzel egyidejűleg megfizetni a bányajáradék összegét a központi költségvetés elkülönített számlájára.

3.7 Egyéb adók, illeték

3.7.1 Egészségügyi hozzájárulás (EHO)

Magyarországon az egészségügyi szolgáltatások finanszírozásával összefüggésben egészségügyi hozzájárulást kell fizetni egyes olyan adóköteles jövedelmek után, amelyek nem társadalombiztosításijárulék-kötelesek, valamint amelyek nem képezik a szociális hozzájárulási adó alapját. Az EHO fizetésére kötelezettek köre és az EHO mértéke jövedelemszerzési jogcímenként változó.

Adó alanya, alapja

Az egészségügyi hozzájárulás alanya az a vállalkozás, amely belföldi illetőségű magánszemélynek nem társadalombiztosításijárulék-köteles jövedelmet juttat.

Ha az egészségügyi hozzájárulás alapját képező jövedelem nem kifizetőtől származik, vagy a kifizetőt e jövedelem után nem terheli jövedelemadó-megállapítási kötelezettség, az egészségügyi hozzájárulás a jövedelmet szerző belföldi magánszemélyt terheli.

A magánszemély által megszerzett egyes tőkejövedelmek, illetve ingatlanbérbeadás után EHO-t kell fizetni, az EHO alanya a jövedelemszerző magánszemély.

Az EHO alapja a magánszemély által megszerzett jövedelem. Ha a magánszemély természetben szerez jövedelmet és az EHO-t nem lehet levonni, az EHO alapja a jövedelem 1,19 szerese.

Adó mértéke

A fizetendő egészségügyi hozzájárulás mértéke jövedelemszerzési jogcímenként változó.

22 százalékos mértékű EHO terheli:

- az összevont adóalapba tartozó jövedelemnél az adóalap-számításnál figyelembe vett azon jövedelmet, ami után társadalombiztosítási járulékot, szociális hozzájárulási adót nem kell fizetni,
- a béren kívüli juttatásnak nem minősülő egyes meghatározott juttatások adóalapként meghatározott összegét,
- a kamatkedvezményből származó jövedelem adóalapként meghatározott összegét.

14 százalékos mértékű EHO terheli:

- a munkáltató által adott a béren kívüli juttatás adóalapként meghatározott összegét,
- az adóévben megszerzett vállalkozásból kivont jövedelmet,
- az értékpapír-kölcsönzésből, osztalékból származó, árfolyamnyereségből származó jövedelmet,
- az ingatlan bérbeadásából származó, egymillió forintot meghaladó jövedelem egészét,
- a választása alapján a külföldi illetőségű előadóművész Magyarországon kifejtett tevékenységével összefüggésben megszerzett jövedelmét.

A 14 százalékos egészségügyi hozzájárulási fizetési kötelezettség maximuma éves szinten 450 ezer forint (amely bizonyos feltételek fennállása esetén csökkenthető).

Adóbevallási és adófizetési határidő

A kifizetőnek a magánszemély részére fizetett összegből le kell vonnia az egészségügyi hozzájárulást. Általános szabály szerint havonta a tárgyhónapot követő hó 12. napjáig kell a bevallást benyújtani és az adót megfizetni. Ha nem kifizetőtől származik a jövedelem, a magánszemélynek negyedévente kell az EHO-t megfizetnie, de csak az éves jövedelemadó-bevallásban kell bevallania.

3.7.2 Gépjárműadó

A gépjármű forgalomba helyezését követően gépjárműadó-kötelezettség keletkezik. A gépjárműadó célja a motorizációval járó közterhek arányosabb elosztása, az önkormányzatok bevételeinek növelése, a közúthálózat karbantartásához és fejlesztéséhez szükséges források bővítése.

Adó alanya, tárgya

A járműnyilvántartásban szereplő gépjármű üzembentartója vagy tulajdonosa.

Az adó mértéke

Az adó mértéke a személygépkocsi esetén annak gyártási évétől és teljesítményétől, teherautó és autóbusz esetén pedig annak súlyától függően változik. Az adó személygépkocsi esetén kilowattonként 140 és 345 forint között kerül megállapításra.

Busz, lakókocsi esetén az adó a nyilvántartásban feltüntetett saját tömeg, nyerges vontató esetén, a saját tömeg kétszerese növelve a vontatható össztömeg meghatározott részével, tehergépjármű esetén a saját tömeg plusz raksúly 50 százaléka alapján, minden megkezdett 100 kilogramm után kerül megállapításra, 850 vagy 1 380 forintos mértékkel kerül kiszabásra.

Adómentesség

Környezetkímélő gépkocsik után nem kell gépjárműadót fizetni.

Adóbevallási és adófizetési határidő

Az éves gépjárműadó évente két részletben fizetendő, a tárgyév március 15. napjáig, valamint a tárgyév szeptember 15. napjáig.

3.7.3 Cégautóadó

Cégautóadót kell fizetni a nem magánszemély tulajdonában lévő, vagy olyan személygépkocsik után, melyekkel kapcsolatban a magánszemély költséget, ráfordítást vagy értékcsökkenést számol el.

Adó alanya

Az adó a személygépkocsi tulajdonosát terheli. Pénzügyi lízing esetén a hatósági nyilvántartásba bejegyzett lízingbe vevő, illetve bérlő.

Az adó mértéke

A személygépkocsi teljesítménye és környezetvédelmi besorolása függvényében havi 7 700 és 44 ezer forint közé esik. A kétszeres adóztatás kizárása érdekében a cégautóból levonható a megállapított gépjárműadó.

Adómentesség

Környezetkímélő gépkocsik után nem kell cégautóadót fizetni.

Adóbevallási és adófizetési határidő

A bevallást benyújtani és az adót megfizetni negyedévente kell, a negyedévet követő hónap 20. napig.

3.7.4 Regisztrációs adó

A Magyarországon forgalomba hozott gépjárművek után regisztrációs adót kell fizetni, vagyis a forgalombahelyezés feltétele az adó megfizetése. Az adó import, Európai Közösségen belüli beszerzés és gépjármű-átalakítás esetén is fizetendő.

Adó alanya

Az adó alanya az a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet, akinek/amelynek a nevére a forgalombahelyezést kezdeményezik, vagyis az a személy, aki/amely a forgalombahelyezést követően a törzskönyvben is mint tulajdonos lesz feltüntetve. Import esetében – ha az importra kifejezetten azért kerül sor, mert a gépjárműveket forgalomba kívánják helyezni – az adó alanya az importőr lesz.

Az adó mértéke

A személygépkocsik után fizetendő adó 45 ezer és 4 800 ezer forint között kerül megállapításra a gépkocsi életkorának, környezetvédelmi besorolásának és műszaki tulajdonságának függvényében. A hibrid meghajtású személygépkocsik után a fizetendő regisztrációs adó egységesen 76 ezer forint.

Adómentesség

Az adófizetési kötelezettség alól mentesülnek az elektromos meghajtású, kizárólag elektromos úton tölthető személygépkocsik.

3.7.5 Biztosítási adó

Biztosítási adókötelezettség terheli a biztosítási szolgáltatást nyújtó biztosítót abban az esetben, ha a biztosítási kockázat felmerülésének helye Magyarország. Biztosítási szolgáltatás a casco, valamint a vagyon- és baleset-biztosítás nyújtása.

Adó alanya

Az adó alanya a biztosító. Adóalany az Európai Gazdasági Térség tagállamában székhellyel rendelkező vagy a harmadik országbeli biztosító magyarországi fióktelepe, továbbá a határon átnyúló biztosítási szolgáltatást nyújtó is, feltéve, hogy ezen külföldi székhelyű biztosítók Magyarországon adóköteles biztosítási szolgáltatást nyújtanak.

Adó alapja

Az adó alapja a biztosítási díj.

Az adó mértéke

Az adó mértéke casco esetén a bruttó biztosítási díj 15 százaléka, vagyon- és baleset-biztosítás esetén a bruttó biztosítási díj 10 százaléka.

Amennyiben a megelőző évben a biztosító casco, illetve vagyon- és baleset-biztosítási szolgáltatásból származó biztosításidíj-bevétele nem érte el a 8 milliárd forintot, abban az esetben kedvezményes adómértékek alkalmazandóak. Az adóévi összesített casco, valamint vagyon- és balesetbiztosításból származó díjbevétel 100 millió forintot meg nem haladó része után a normál adómérték 25 százaléka, míg a 100 millió forintot meghaladó, de 700 millió forintot meg nem haladó része után a normál adómérték 50 százaléka alapján kell a biztosítási adót meghatározni.

Adóbevallási és adófizetési határidő

A biztosító az adót a biztosítási díj, díjrészlet elszámolása hónapját követő hónap 20. napjáig állapítja meg, vallja be az állami adóhatóság által rendszeresített nyomtatványon és fizeti meg.

3.7.6 Illetékek

Magyarországon öröklés, ajándékozás és visszterhes vagyonátruházás esetén vagyonszerzési illetéket, a közigazgatási hatósági és bírósági eljárásért eljárási illetéket, a cégbíróságok törvényességi felügyeleti tevékenységéért felügyeleti illetéket kell fizetni.

Visszterhes vagyonátruházási illeték

Illeték tárgya

Az ingatlan, a törvényben meghatározott ingó és vagyoni értékű jog megszerzése visszterhes vagyonátruházási illeték alá esik. Az illetékfizetési kötelezettség a vagyonszerzőt terheli.

Az illetékfizetési kötelezettség a következő vagyoni értékű jogokra és ingókra terjed ki:

- az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog megszerzése, továbbá e jognak a megszüntetése folytán bekövetkező vagyonszerzés,
- az ingatlanon fennálló haszonélvezet gyakorlásának átengedése,
- ingónak hatósági árverésen történő megszerzése,
- gépjármű, illetőleg pótkocsi tulajdonjogának, vagyoni értékű jogának megszerzése,
- közterületen álló, ingatlannak nem minősülő felépítmény tulajdonjogának, vagyoni értékű jogának megszerzése,
- az önálló orvosi tevékenység praxisjogának megszerzése,
- értékpapír öröklési szerződéssel való megszerzésére, belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét (részvény, üzletrész, szövetkezeti részjegy, befektetői részjegy, átalakított befektetői részjegy) megszerzésére.

Illeték mértéke

A visszterhes vagyonátruházási illeték általános mértéke a megszerzett vagyon forgalmi értéke után 4 százalék, ingatlan, illetve belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét megszerzése esetén ingatlanonként 1 milliárd forintig 4 százalék, a forgalmi érték ezt meghaladó része után pedig 2 százalék, de ingatlanonként legfeljebb 200 millió forint.

Gépjármű tulajdonjogának megszerzése esetén az illeték mértéke a jármű hajtómotorának teljesítményétől és a jármű korától függően 300 Ft/kW és 850 Ft/kW között alakul.

Mentesség

Az illetékkötelezettség alól mentes többek közt:

- a vállalkozó által értékesítési célra újonnan épített lakás tulajdonjogának megvásárlása,
- a lakóház építésére alkalmas telektulajdonnak (tulajdoni hányadnak), valamint ilyen ingatlanon alapított vagyoni értékű jognak a megszerzése, ha a vagyonszerző az ingatlanon a szerződés illetékkiszabásra történő bemutatásától számított 4 éven belül lakóházat épít és a felépített lakóházban a lakás(ok) hasznos alapterülete eléri a településrendezési tervben meghatározott maximális beépíthetőség legalább 10%-át és lakóházépítési szándékáról legkésőbb az illetékfizetési meghagyás jogerőre emelkedéséig nyilatkozatott tesz,
- ingatlan, vagy belföldi ingatlannal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét kedvezményezett eszközátruházás keretében történő megszerzése,
- ingatlan, vagy belföldi ingatlannal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét kapcsolt vállalkozások közötti átruházása, ha a vagyonszerző főtevékenysége ingatlan bérbeadása, üzemeltetése, vagy ingatlan adásvétele,
- ingatlan visszlízing konstrukcióban történő megszerzése,
- egyenes ági rokonok, házastársak egymás közötti ügyletében megvalósuló vagyonátruházás,
- házastársi vagyonközösség megszüntetéséből származó vagyon megszerzése.

Öröklési és ajándékozási illeték

Illeték tárgya

Az öröklési és az ajándékozási illeték tárgya a haláleset folytán, illetve az ajándékozással történt vagyonszerzés.

Illeték alanya

Az örökös, illetve a megajándékozott személy.

Illeték mértéke

Az örökösödési és ajándékozási illeték általános mértéke 18 százalék, lakástulajdon és lakástulajdonhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog ingyenes szerzése esetében 9 százalék.

Mentesség

Mentes az örökösödési és ajándékozási illeték alól az egyenes ági rokonok és házastársak közötti öröklés és ajándékozás, továbbá a túlélő házastárs öröklés tekintetében.

Eljárási illeték

Illeték tárgya

Általában a közigazgatási hatósági eljárásért eljárási illetéket, vagy igazgatási szolgáltatási díjat, míg a bírósági eljárásért eljárási illetéket kell fizetni.

Illeték alanya

Az eljárás megindítását kérő személy, aki azt kérelmenként fizeti meg.

Illeték alapja, mértéke

Az illeték az eljárás tárgyának az értékének függvényében, vagy tételesen kerül meghatározásra.

3.8 Kettős adóztatást elkerülő egyezmények

Magyarország számos országgal kötött a kettős adóztatást elkerüléséről szóló egyezményt. A Függelék 1. pontja ezeket az országokat tartalmazza.

3.9 A transzferárakkal kapcsolatos szabályozás

A magyar transzferár-szabályozás összhangban áll az OECD transzferár-irányelvekben foglalt szabályozással.

A kapcsolt vállalkozásoknak az egymás közötti szerződéseik során olyan árat kell meghatározniuk, ami megegyezik a hasonló körülmények és független felek között alkalmazott árral. Amennyiben a kapcsolt vállalkozások egymás közötti szerződésükben, megállapodásukban magasabb vagy alacsonyabb ellenértéket alkalmaznak annál, mint amilyen ellenértéket független felek hasonló körülmények esetén egymás között alkalmaznának, a szokásos piaci ár és az alkalmazott ellenérték különbözetével az adóalapot módosítani kell, illetve lehet. Az adózónak a különbözettel növelnie kell az adózás előtti eredményét, amennyiben az eltérés következtében alacsonyabb adózás előtti eredményt ért el, mint a szokásos piaci ár mellett ért volna el.

Amennyiben magasabb adózás előtti eredményt ért el, mint a szokásos piaci ár alkalmazása mellett elért volna, meghatározott feltételek teljesülése esetén a különbözettel csökkentheti az adóalapot.

Transzferár-nyilvántartás készítésének kötelezettsége terheli általánosan az adóalanyt a kapcsolt vállalkozásával kötött hatályos szerződése, megállapodása alapján, amennyiben az adóévben teljesítés történt. Nem köteles transzferár-nyilvántartást készíteni az adóév utolsó napján a mikro- és kisvállalkozásnak minősülő adózó.

Nem terheli transzferár-nyilvántartás készítésének kötelezettsége a kapcsolt vállalkozásokat, ha a szerződés alapján történő teljesítések értéke az adóévben az általános forgalmi adó nélkül számított szokásos piaci áron nem haladja meg az 50 millió forintot. Az értékhatár megállapításánál az összevonható szerződések alapján történő teljesítések értékét együttesen kell figyelembe venni. Továbbá nem terheli transzferár-nyilvántartási kötelezettség szolgáltatás, termékértékesítés ellenértékének kapcsolt vállalkozás(ok) részére változatlan összegben, illetve értéken történő átterhelését, feltéve, hogy a szolgáltatást nyújtó, terméket értékesítő kapcsolt vállalkozási viszonyban nem áll az adózóval, a költséget viselő féllel.

A szokásos piaci árat a következő módszerek valamelyikével kell meghatározni:

- összehasonlító árak módszerével,
- viszonteladási árak módszerével,
- költség és jövedelem módszerrel,
- ügyleti nettó nyereségen alapuló módszerrel,
- nyereségmegosztásos módszerrel,
- egyéb módszer alapján, ha a szokásos piaci ár a fenti pontokban foglaltak alapján nem határozható meg.

Az adóhatóság kérelemre határozattal állapítja meg a kapcsolt vállalkozások közötti jövőbeni ügyletben érvényesíthető szokásos piaci árat. Az eljárás díja 500 ezer forinttól 10 millió forintig terjed, az ügylettől függően.

4

KÖNYVELÉS ÉS KÖNYVVIZSGÁLAT

4.1 Információk

A számvitelt és a könyvvitelt Magyarországon a Számviteli törvény és a Nemzetgazdasági Minisztérium által kiadott jogszabályok szabályozzák. A Számviteli törvény mellett speciális szabályok vonatkoznak a pénzügyi intézményekre, a biztosító társaságokra, a költségvetési szervekre és az önkormányzatokra. A magyar számviteli szabályozás harmonizált a nemzetközi számviteli elvekkel.

A törvény minden gazdasági társaságra vonatkozik, de nem vonatkozik az egyéni vállalkozókra, a polgári jogi társaságokra, az építőközösségekre és a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi kereskedelmi képviseletére.

4.2 Főbb könyvviteli szabályok

A számviteli nyilvántartásokat, a pénzügyi beszámolót magyar nyelven kell elkészíteni, a számviteli elvekkel összhangban.

A gazdasági társaságoknak minden üzleti évről beszámolót kell készíteniük, melynek formája az éves nettó árbevétel nagyságától, a mérleg főösszegétől, a foglalkoztatottak létszámától, és mindezek határértékeitől függ.

A beszámoló lehet:

- éves beszámoló,
- egyszerűsített éves beszámoló,
- összevont (konszolidált) éves beszámoló,
- egyszerűsített beszámoló.

A gazdálkodónak a beszámolót kettős könyvvitellel kell alátámasztania.

A kettős könyveléshez szükséges a könyvelési rendszer kialakítása, melynek összhangban kell lennie a számlakeretre vonatkozó hatályos előírásokkal.

A nemzetközi vállalatirányítási információs rendszerek Magyarországon is alkalmazhatóak, azonban a helyi szabályoknak való megfeleltetésük elkerülhetetlen.

A számlakeret előírt struktúrája

Az 1–4. számlaosztály tartalmazza a mérlegszámlákat, ezen belül az 1–3. számlaosztály az eszközszámlákat, a 4. számlaosztály pedig a forrásszámlákat. E számlaosztályok számlái biztosítják a mérleg elkészítéséhez szükséges adatokat.

Az eredménykimutatás elkészítéséhez, az adózott eredmény megállapításához szükséges adatokat az 5. és a 8–9. számlaosztály számlái tartalmazzák. Az 5–8. számlaosztály a költségeket és ráfordításokat tartalmazza, a 9. számlaosztályban kell kimutatni az értékesítés árbevételét, az egyéb bevételeket és a pénzügyi műveletek bevételeit.

A beszámoló elkészítésekor és a könyvvezetés során számviteli alapelveket kell érvényesíteni, a legfontosabbak a következők:

- a vállalkozás folytatásának elve,
- a teljesség elve,
- a valódiság elve,
- a világosság elve,
- a következetesség elve,
- a folytonosság elve,
- az összemérés elve,
- az óvatosság elve,
- a bruttó elszámolás elve,
- az egyedi értékelés elve,
- az időbeli elhatárolás elve,
- a tartalom elsődlegessége a formával szemben elve,
- a lényegesség elve,
- a költség–haszon összevetésének elve.

A gazdálkodó az üzleti évről készített beszámolót, az üzleti jelentést, valamint az azokat alátámasztó leltárt, értékelést, főkönyvi kivonatot, továbbá a naplófőkönyvet vagy más, a törvény követelményeinek megfelelő nyilvántartást olvasható formában legalább 8 évig köteles megőrizni.

A könyvviteli elszámolást közvetlenül és közvetetten alátámasztó számviteli bizonylatot (ideértve a főkönyvi számlákat, az analitikus, illetve részletező nyilvántartásokat is), legalább 8 évig kell olvasható formában, a könyvelési feljegyzések hivatkozása alapján visszakereshető módon megőrizni.

Az elektronikus formában kiállított bizonylatot elektronikus formában kell megőrizni, oly módon, hogy az alkalmazott módszer biztosítsa a bizonylat valamennyi adatának késedelem nélküli előállítását, és kizárja az utólagos módosítás lehetőségét.

Az iratokat a könyvelés, feldolgozás időtartamára más helyre lehet továbbítani, az adóhatóság felhívására azonban azokat 3 munkanapon belül be kell mutatni.

Amennyiben az ellenőrzés lefolytatásához szükséges bizonylat idegen nyelven – kivéve angol, német, francia nyelvű iratokat – áll rendelkezésre, és az adójogi tényállás tisztázása másként nem lehetséges, az adózó köteles felhívásra annak szakfordítását magyar nyelven az adóhatóság részére átadni.

A könyvelési bizonylat általános alaki kelléke a könyvelés módjára, az érintett könyvviteli számlákra történő hivatkozás, a könyvviteli nyilvántartásokban történt rögzítés időpontja, annak igazolása. Ezek az információk a könyvelési szoftverből is kinyomtathatóak.

Az üzleti év az az időtartam, amelyről a beszámolót kell készíteni. Az üzleti év időtartama általános esetben megegyezik a naptári évvel.

Az üzleti év a naptári évtől eltérhet:

- a hitelintézetek, a pénzügyi vállalkozások, a biztosítóintézetek kivételével a konszolidálásba bevont vállalkozás esetén,
- a nemzetközi jellegű felsőoktatási intézménynél.

Az üzleti év mérlegforduló napjának megváltoztatására három, beszámolóval lezárt üzleti év után, vagy az anyavállalat személyében bekövetkezett változás esetén van lehetőség, a létesítő okirat ennek megfelelő módosítása mellett.

A számviteli politika keretében írásban rögzíteni kell azokat a

- gazdálkodóra jellemző szabályokat,
- előírásokat,
- módszereket,

amelyekkel meghatározza, hogy mit tekint a számviteli elszámolás, az értékelés szempontjából

- lényegesnek, jelentősnek,
- nem lényegesnek, nem jelentősnek, továbbá

meghatározza azt, hogy a törvényben biztosított választási, minősítési lehetőségek közül melyeket, milyen feltételek fennállása esetén alkalmaz, az alkalmazott gyakorlatot milyen okok miatt kell megváltoztatni.

A számviteli politika keretében el kell készíteni:

- az eszközök és a források leltárkészítési és leltározási szabályzatát,
- az eszközök és a források értékelési szabályzatát,
- az önköltségszámítás rendjére vonatkozó belső szabályzatot,
- a pénzkezelési szabályzatot.

A számviteli politikát az alakulástól számított 90 napon belül el kell készíteni. Törvénymódosítás esetén a változásokat annak hatálybalépését követő 90 napon belül szintén keresztül kell vezetni a számviteli politikán.

4.3 Beszámolóval kapcsolatos előírások

A gazdasági társaságoknak minden üzleti évről magyar nyelven beszámolót kell készíteniük. A beszámolónak megbízható és valós összképet kell adnia a gazdálkodó vagyonáról, annak összetételéről (eszközeiről és forrásairól), pénzügyi helyzetéről és tevékenysége eredményéről.

A beszámoló formája az éves nettó árbevétel nagyságától, a mérleg főösszegétől, a foglalkoztatottak létszámától, mindezek határértékeitől függ.

A beszámoló lehet:

- éves beszámoló,
- egyszerűsített éves beszámoló,
- összevont (konszolidált) éves beszámoló,
- egyszerűsített beszámoló.

Egyszerűsített éves beszámolót készíthet a kettős könyvvitelt vezető vállalkozó, ha két egymást követő üzleti évben a mérleg fordulónapján a következő, a nagyságot jelző három mutatóérték közül bármelyik kettő nem haladja meg az alábbi határértéket:

- a mérlegfőösszeg az 1 200 millió forintot,
- az éves nettó árbevétel az 2 400 millió forintot,
- az üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma az 50 főt.

Összevont (konszolidált) éves beszámolót és összevont (konszolidált) üzleti jelentést is köteles készíteni az a vállalkozó, amely egy vagy több vállalkozóhoz fűződő viszonyában anyavállalatnak minősül, kivéve, ha az üzleti évet megelőző két – egymást követő – üzleti évben a mérleg fordulónapján a következő három mutatóérték közül bármelyik kettő nem haladja meg az alábbi határértéket:

- a mérlegfőösszeg 6 000 millió forintot,
- az éves nettó árbevétel 12 000 millió forintot,
- az üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma a 250 főt.

Anyavállalatnak minősül az a vállalkozó, amely egy másik vállalkozónál közvetlenül, vagy leányvállalatán keresztül közvetetten, meghatározó befolyást képes gyakorolni, mivel az alábbi feltételek közül legalább eggyel rendelkezik:

- a tulajdonosok (a részvényesek) szavazatának többségével (50 százalékot meghaladóval) tulajdoni hányada alapján egyedül rendelkezik, vagy
- más tulajdonosokkal (részvényesekkel) kötött megállapodás alapján a szavazatok többségét egyedül birtokolja, vagy
- a társaság tulajdonosaként (részvényeseként) jogosult arra, hogy a vezető tisztségviselők vagy a felügyelőbizottság tagjai többségét megválassza vagy visszahívja, vagy
- a tulajdonosokkal (a részvényesekkel) kötött szerződés (vagy a létesítő okirat rendelkezése) alapján – függetlenül a tulajdoni hányadtól, a szavazati aránytól, a megválasztási és visszahívási jogtól – döntő irányítást, ellenőrzést gyakorol.

Azon vállalkozó esetében, amely a nemzetközi számviteli standardok szerint állítja össze az összevont (konszolidált) éves beszámolóját, könyvvizsgálói feladatok ellátására csak akkor adható kamarai tag könyvvizsgáló részére megbízás, ha a kamarai tag könyvvizsgáló rendelkezik IFRS-minősítéssel.

Ebben az esetben a vállalkozó köteles gondoskodni arról, hogy a könyvviteli szolgáltatás körébe tartozó feladatok irányítását, vezetését, az éves beszámoló, az összevont (konszolidált) beszámoló elkészítését olyan személy végezze, aki IFRS-regisztrálási szakterületen szerepel a könyvviteli szolgáltatást végzők nyilvántartásában, vagy IFRS-minősítéssel rendelkező kamarai tag könyvvizsgáló.

A konszolidált beszámoló részletesebb adatokat tartalmaz mind a mérlegben, mind az eredmény-kimutatásban, mint az éves beszámoló. Az összevont (konszolidált) éves beszámoló az összevont (konszolidált) mérlegből, az összevont (konszolidált) eredménykimutatásból, az összevont (konszolidált) kiegészítő mellékletből áll. Az összevont (konszolidált) éves beszámolót úgy kell elkészíteni, hogy a konszolidálásba bevont vállalatok együttes vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről megbízható és valós képet adjon.

Nem kötelező konszolidált éves beszámolót és konszolidált üzleti jelentést készítenie annak a mentesíthető anyavállalatnak, amely maga is leányvállalata egy fölérendelt anyavállalatnak, ha a fölérendelt anyavállalat a Számviteli törvénnyel vagy a Tanács 1983. június 13-i 83/349/EGK irányelvével, illetve az Európai Parlament és a Tanács 2002. július 19-i 1606/2002/EK rendeletével összhangban készíti el a konszolidált éves beszámolóját (és konszolidált üzleti jelentését). Ebben az esetben azonban magyar nyelven a fölérendelt külföldi anyavállalat konszolidált éves beszámolóját és konszolidált üzleti jelentését, és az ezekről készült könyvvizsgálói jelentést kell közzétenni. E közzétételről a mentesített anyavállalat köteles gondoskodni a fölérendelt külföldi anyavállalat konszolidált éves beszámolójának elfogadásától számított 60 napon belül.

Éves beszámolóját az IFRS-ek szerint állítja össze:

- az a vállalkozó, amelynek értékpapírjait az Európai Gazdasági Térség bármely államának szabályozott piacán forgalmazzák,
- a hitelintézet, továbbá a hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozásnak megfelelő pénzügyi vállalkozás.

Éves beszámolóját az IFRS-ek szerint *állíthatja* össze:

- az a vállalkozó, amelynek közvetlen vagy közvetett anyavállalata az összevont (konszolidált) éves beszámolóját az IFRS-ek szerint készíti el,
- a biztosító,
- a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével kapcsolatos feladatkörében eljáró Magyar Nemzeti Bank felügyelete alá tartozó pénzügyi vállalkozás, pénzforgalmi intézmény, elektronikuspénz-kibocsátó intézmény, befektetési vállalkozás, a központi értéktár, a központi szerződő fél, a tőzsde, a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató, az IFRS-ek szerint készített konszolidált pénzügyi kimutatásokba anyavállalati döntés alapján bevont pénzpiaci közvetítő és biztosításközvetítő, valamint a kollektív befektetési formákról és kezelőikről, valamint egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló törvény hatálya alá tartozó alap és alapkezelő,
- a könyvvizsgálatra kötelezett gazdasági társaság,
- a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe.

4.4 A beszámoló közzététele

A beszámolójuk közzétételére kötelezett vállalkozók úgy tehetnek eleget a kötelezettségüknek, hogy az éves beszámolójukat, egyszerűsített éves beszámolójukat, az adózott eredmény felhasználására vonatkozó határozattal, a könyvvizsgálatra kötelezett vállalkozók esetében a független könyvvizsgálói jelentéssel együtt az Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat (továbbiakban: Céginformációs Szolgálat) honlapján az Online Beszámoló és Űrlapkitöltő Rendszeren (OBR) keresztül az adott üzleti év mérleg fordulónapját követő ötödik hónap utolsó napjáig megküldik a Céginformációs Szolgálat számára.

Az anyavállalat az összevont (konszolidált) éves beszámolót a független könyvvizsgálói jelentéssel együtt az összevont (konszolidált) éves beszámoló mérleg fordulónapját követő hatodik hónap utolsó napjáig köteles letétbe helyezni. Az elektronikus úton összeállított beszámolócsomagot a vállalkozó képviseletére jogosult, ügyfélkapu-regisztrációval rendelkező magánszemélyek jogosultak benyújtani a Céginformációs Szolgálat részére, ezért a vállalkozó törvényes képviselőjének a közzétételi határidő előtt kérelmeznie kell valamelyik okmányirodában az ügyfélkapu-regisztrációt, vagy pedig meghatalmazást kell adnia ügyfélkapu-regisztrációval rendelkező

- jogtanácsos, ügyvéd, ügyvédi iroda, európai közösségi jogász,
- adószakértő, okleveles adószakértő, adótanácsadó,
- könyvelő,
- számviteli, könyvviteli szolgáltatásra vagy adótanácsadásra jogosult gazdasági társaság, illetve egyéb szervezet alkalmazottja, tagja számára.

A beszámolócsomagot beküldő személynek igazolnia kell, hogy a csatolt dokumentumok megegyeznek a papíralapon elkészített dokumentumokkal, és kötelezettséget vállal arra, hogy 8 évig megőrzi a papíralapú dokumentumok egy-egy példányát.

A Céginformációs Szolgálat a hozzá benyújtott elektronikus űrlapot a hozzá csatolt mérleggel, eredménykimutatással és kiegészítő melléklettel együtt megküldi az állami adóhatóság számára. Az állami adóhatóság az elektronikus űrlap alapján ellenőrzi a beszámoló közzétételének tényét és időpontját, és ha egy vállalkozónál az elektronikus űrlapok alapján a közzétételi kötelezettség elmulasztását tapasztalja, akkor az állami adóhatóság maximum 500 ezer forint mulasztási bírság kiszabásával és 30 napos határidő kitűzésével felszólítja a vállalkozást a mulasztás pótlására. Az első felszólítás elmulasztása esetén maximum 1 millió forint mulasztási bírság és 60 napos határidő kitűzésével ismételten felszólítja a vállalkozót a beszámoló benyújtásra.. A határidő leteltével az állami adóhatóság köteles a vállalkozó adószámát felfüggesztés nélkül törölni, és kezdeményezni a vállalkozás megszűntnek nyilvánítását.

4.5 Könyvvizsgálati kötelezettség

4.5.1 Könyvvizsgálati kötelezettség

A könyvvizsgálati és egyéb bizonyosságot nyújtó szolgáltatásokra a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény előírásai vonatkoznak. Ezen jogszabályon túl, a gazdálkodók működéséről és beszámolási kötelezettségeiről szóló egyéb jogszabályok számos speciális előírást tartalmaznak a könyvvizsgálati tevékenységre vonatkozóan.

Könyvvizsgáló választása minden kettős könyvvitelt vezető vállalkozás számára kötelező. A Számviteli törvény általános szabályának értelmében ez alól mentesülnek azon társaságok, melyek esetében az alábbi két feltétel együttesen teljesül:

- az üzleti évet megelőző két üzleti év átlagában a vállalkozó (éves szintre átszámított) éves nettó árbevétele nem haladta meg a 300 millió forintot,
- az üzleti évet megelőző két üzleti év átlagában a vállalkozó által átlagosan foglalkoztatottak száma nem haladta meg az 50 főt.

A könyvvizsgálati kötelezettség alól nem mentesül a tárgyévi üzleti évet követő üzleti évben a vállalkozó, ha a tárgyévi üzleti év mérlegforduló napján 10 millió forintot meghaladó, 60 napnál régebben lejárt – az adózás rendjéről szóló törvény szerinti – köztartozása van.

A jogelőd nélkül alapított társaságok esetében várható adatok alapján, majd azt követően az első lezárt üzleti év éves, vagy éves szintre számított adatai alapján kell figyelembe venni a határértékeket.

Azonban a fenti határérték alapján történő mentesség nem vonatkozik azon társaságokra, melyek könyvvizsgálatát jogszabály írja elő, például hitelintézetek, takarékszövetkezetek, konszolidálásba bevont vállalkozások, külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepe, valamint azon társaságok, melyek a Számviteli törvényből eredő lehetőséggel élve, a valós és hű kép érdekében, eltérnek a Számviteli törvény előírásaitól.

Könyvvizsgálati kötelezettség egyéb esetekben is fennállhat, például bizonyos feltételek esetén Európai Uniós projektekben való részvétel, vagy európai uniós támogatások igénylése esetén.

A magyar jogszabályok bizonyos speciális esetekben a fentieken felül és az éves beszámoló könyvvizsgálatán túl is előírhatják a könyvvizsgáló alkalmazását (például nyilvános ajánlattétel véleményezése, bizonyos ágazatokban működni szándékozó cégek alapításakor benyújtandó üzleti terv véleményezése, átalakulás, stb.).

Attól függetlenül, hogy egy társaság sem a Számviteli törvény, sem más jogszabály alapján nem köteles könyvvizsgálót megbízni, dönthet a könyvvizsgáló megbízása mellett.

A könyvvizsgáló megválasztása a társaság legfőbb szervének a feladata. Az első könyvvizsgálót kötelező feltüntetni a társasági szerződésben. Ezt követően a könyvvizsgáló nevét a társasági szerződésnek nem kell tartalmaznia, azonban a cégbíróságon be kell jelenteni a változást.

4.5.2 Könyvvizsgálati Standardok

A könyvvizsgálati tevékenységet a magyar jogszabályok és Magyar Könyvvizsgálói Kamara által elfogadott és közzétett, 2016. december 15-től hatályos Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardok alapján kell végrehajtani, mely standardok a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardokkal (ISA) összhangban kerültek kialakításra.

4.5.3 Könyvvizsgáló személye és minősítése

Könyvvizsgálói tevékenységet Magyarország területén az végezhet, aki a Könyvvizsgálói Kamara aktív állományú tagja. Könyvvizsgálati tevékenységgel könyvvizsgáló társaságot és könyvvizsgáló engedéllyel rendelkező személyt is meg lehet bízni, de könyvvizsgáló cég választása esetén is meg kell választani és ki kell jelölni a személyében felelős könyvvizsgálót is.

Ezen felül a kamarai szabályok speciális minősítéseket írnak elő bizonyos tevékenységet folytató társaságok könyvvizsgálata esetén. A hitelintézeti és befektetési szolgáltatók, befektetési és kockázati tőkealapok, biztosítási és nyugdíjbiztosítási intézmények esetén a könyvvizsgálónak külön minősítéssel kell rendelkeznie.

A fentieken felül 2014. január 1-től az IFRS szerint készített pénzügyi beszámolókat csak IFRS-szakterületen regisztrált könyvviteli szolgáltatók, valamint IFRS-minősítéssel rendelkező könyvvizsgálók állíthatják össze, illetve csak IFRS-minősítéssel rendelkező könyvvizsgálók hitelesíthetik.

A könyvvizsgáló jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátására irányuló megbízása legfeljebb 5 üzleti évre szólhat, a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó tekintetében végzi e tevékenységét. Ugyanazon közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó tekintetében a megbízás lejáratát követő két üzleti éven belül a könyvvizsgáló nem vállalhat jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátására irányuló megbízást.

Az előzőeket a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátásáért személyében felelős könyvvizsgálóra kell alkalmazni, ha a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátására irányuló megbízást könyvvizsgáló cég kötötte a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó tekintetében.

4.5.4 Külső minőség-ellenőrzési rendszer

A jogszabályok alapján közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók esetében 2013. július 1-től a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálatát ellátó könyvvizsgáló minőség-ellenőrzését a Könyvvizsgálói Közfelügyeleti Hatóság látja el. Egyéb esetekben a Magyar Könyvvizsgálói Kamara belső szabályzatai szerint felállított minőség-ellenőrzési bizottság gyakorol kontrollt a könyvvizsgálók tevékenysége felett. A 2013. július 1-től hatályos törvényi módosítások értelmében az új közfelügyeleti hatóság látja el a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók könyvvizsgálóinak minőség-ellenőrzését és a Könyvvizsgálói Kamara törvényességi ellenőrzésének bizonyos részeit. Így a könyvvizsgáló-tevékenység felett kettős minőségbiztosítási rendszer, míg a Könyvvizsgáló Kamara felett kettős felügyeleti rendszer kerül kialakításra. A Könyvvizsgálói Közfelügyeleti Hatóság a minőség-ellenőrzési rendszert a Magyar Könyvvizsgálói Kamara közreműködésével működteti, tevékenysége kiterjed a kamarai könyvvizsgálókra és könyvvizsgáló cégekre. A Könyvvizsgálói Közfelügyeleti Hatóság működését a Nemzetgazdasági Minisztérium által kiadott rendelet szabályozza [28/2013. (VI.29.) NGM rendelet], mely alapján éves munkatervet készít, és annak alapján végzi ellenőrzési tevékenységét.

4.6 8-as EU-direktíva

25 EU-tagállam 2006-ban elfogadott kötelező lépéseket a könyvvizsgáló szerepének tisztázására és erősítésére. 2008. január 1-jén a 8. direktíva alapján egy új a könyvvizsgálatot szabályozó törvény került elfogadásra.

FÜGGELÉK

Országok, melyekkel Magyarországnak hatályos egyezménye van a kettős adóztatás elkerüléséről

Ország	Bevezetés dátuma	Osztalék (százalék)	Kamat bevétel (százalék)	Jogdíjak (százalék)
Albánia	1996. január 1.	5; 10	–	5
Ausztrália	1993. január 1.	15	10	10
Ausztria	1976. január 1.	10	–	–
Azerbajdzsán	2009. január 1.	8	8	8
Bahrein	2016. Január 1.	0; 5	–	–
Belgium	1985. január 1.	10	15	–
Belorusszia	2005. január 1.	5;15	5	5
Bosznia és Hercegovina	2003. január 1.	5;15	10	10
Brazília	1991. január 1.	15	10; 15	15; 25
Bulgária	1996. január 1.	10	10	10
Ciprus	1983. január 1.	5; 15	10	–
Csehország	1995. január 1.	5; 15	–	10
Dánia	2013. január 1. (1980. január 1.)	0; 15	–	–
Dél-Afrika	1997. január 1.	5; 15	–	–
Egyiptom	1995. január 1.	15; 20	15	15
Észtország	2005. január 1.	5; 15	10	5; 10
Egyesült Arab Emirátusok	2015. január 1.	–	–	–
Finnország	1982. január 1.	5; 15	–	5
Franciaország	1982. január 1.	5; 15	–	–
Fülöp-szigetek	1998. január 1.	5; 20	15	15
Grúzia (Georgia)	2013. január 1.	0; 5	–	–
Görögország	1986. január 1.	10; 45	10	10
Hollandia	1988. január 1.	5; 15	–	–
Hongkong	2011. január 1.	5;10	5	5
Horvátország	1999. január 1.	5; 10	–	–
India	2006. január 1.	15	15	18
Indonézia	1994. január 1.	15	15	15
Irán	2017. január 1.	–	5	5
Írország	1997. január 1.	5; 15	–	–
Izland	2007. január 1.	5; 10	–	10
Izrael	1993. január 1.	5; 15	–	–
Japán	1981. január 1.	10	10	10
Kanada	1995. január 1.	5; 10; 15	10	10
Katar	2013. január 1	0; 5	–	–
Kazahsztán	1997. január 1.	5; 15	10	10
Kína	1995. január 1.	10	10	10
Koreai Köztársaság	1991. január 1.	5; 10	–	–
Koszovó	2015. január 1.	5	–	–
Kuvait	1995. január 1.	–	–	10
Lengyelország	1996. január 1.	10	10	10
Lettország	2005. január 1.	5; 10	10	5; 10
Liechtenstein	2016. január 1.	0;10	–	–
Litvánia	2005. január 1.	5; 15	10	5; 10
Luxemburg	2017. január 26.	0;10	–	–
Macedónia	2003. január 1.	5, 15	–	10
Malajzia	1993. január 1.	10	15	15
Málta	1993. január 1.	5; 15	10	10
Marokkó	2000. január 1.	12	10	10
Mexikó	2012. január 1	5; 15	10	10
Moldova	1997. január 1.	5; 15	10	–
Mongólia	1999. január 1.	5; 15	10	5
Montenegró	2003. január 1.	5;15	10	10
Nagy-Britannia	2012. január 1.	10; 15	–	–
Németország	2012. január 1. (1980. január 1.)	5; 15	–	–
Norvégia	1982. január 1.	10	–	–
Olaszország	1981. január 1.	10	–	–
Oroszország	1998. január 1.	10	–	–
Örményország	2011. január 1.	5;10	10	5
Pakisztán	1995. január 1.	15; 20	15	15
Portugália	2000. január 1.	15	10	10
Románia	1996. január 1.	5;15	15	10
San Marino	2011. január 1.	0;5;15	–	–
Szaúd-Arábia	2016. január 1.	5	–	–
Spanyolország	1988. január 1.	5; 15	–	–
Svájc	2015. január 1. (1983. január 1.)	15 (10)	– (10)	– (–)
Svédország	1983. január 1.	5; 15	–	–
Szerbia	2003. január 1.	5;15	10	10
Szingapúr	1999. január 1.	5; 10	5	5
Szlovákia	1996. január 1.	5; 15	–	10
Szlovénia	2006. január 1.	5;15	5	5
Tajpej	2011. január 1.	10	10	10
Thaiföld	1990. január 1.	15; 20	10; 25	15
Törökország	1996. január 1.	10; 15	10	10
Tunézia	1998. január 1.	10; 12	12	12
Türkmenisztán	2017. január 1.	5;15	10	10
Ukrajna	1997. január 1.	5; 15	10	5
Uruguay	1996. január 1.	15	15	10; 15
USA	1980. január 1.	5; 15	–	–
Üzbegisztán	2009. január 1.	10	10	10
Vietnám	1996. január 1.	10	10	10

Országok, melyekkel Magyarországnak hatályos szociálpolitikai, szociális biztonsági egyezménye van

Ország	Bevezetés dátuma	Típus
Albánia	2016. július 1.	szociális biztonsági egyezmény
Ausztrália	2012. október 1.	szociális biztonsági egyezmény
Bosznia és Hercegovina	2009. augusztus 1.	szociális biztonsági egyezmény
India	2013. április 1.	szociális biztonsági egyezmény
Japán	2014. január 1.	szociális biztonsági egyezmény
Kanada	2003. október 1.	szociális biztonsági egyezmény
Koreai Köztársaság	2007. március 1.	szociális biztonsági egyezmény
Macedónia	2015. szeptember 1.	szociális biztonsági egyezmény
Moldova	2014. november 1.	szociális biztonsági egyezmény
Mongólia	2012. június 1.	szociális biztonsági egyezmény
Montenegró	2009. április 1.	szociális biztonsági egyezmény
Quebec	2006. július 1.	szociális biztonsági egyezmény
Szerbia	2014. december 1.	szociális biztonsági egyezmény
USA	2016. szeptember 1.	szociális biztonsági egyezmény
Jugoszlávia	1958. július 1.	szociálpolitikai egyezmény
Oroszország	1963. július 1.	szociálpolitikai egyezmény
Ukrajna	1963. július 1.	szociálpolitikai egyezmény

KAPCSOLAT

Kérdés esetén kérem forduljon bizalommal a Szűcs & Partnerei Ügyvédi Társulás és az RSM Hungary munkatársaihoz, az alábbi elérhetőségek egyikén:

RSM Hungary Zrt.

E: info@rsm.hu

T: +36 1 886 3700, +36 1 886 3701

www.rsm.hu

Kalocsai Zsolt

Elnök-vezérigazgató
Partner

E: zsolt.kalocsai@rsm.hu

Szűcs & Partnerei · ügyvédi társulás

E: office@szucsandpartners.hu

T: +36 1 886 3700

www.szucsandpartners.hu

dr. Szűcs Bálint

Ügyvéd,
Partner, Adótanácsadó

E: balint.szucs@taxandlegal.hu

Adótanácsadás

Hegedüs Sándor

Partner, Adóüzletág vezető

E: sandor.hegedus@rsm.hu

Számviteli tanácsadás

Héhn Miklós

Partner, Számviteli üzletág vezető

E: miklos.hehn@rsm.hu

Könyvvizsgálat

Kozma Attila

Partner, Bejegyzett könyvvizsgáló

E: attila.kozma@rsm.hu

RSM HUNGARY

2001. évi alapításunk óta elért sikereinket azon munkatársaink munkájának köszönhetjük, akik korábban és jelenleg is azonosulnak a magyar tulajdonosok által vallott értékekkel: kiváló szaktudás, folyamatos tudásfejlesztés, fegyelmezett és szorgalmas munka, precizitás, tisztességes üzleti magatartás, rend és rendszeresség. Ezen értékeknek köszönhető, hogy társaságunk komoly piaci versenyben is képes volt a szakma és az üzleti élet elismert szereplőjévé válni.

Közös értékeinknek, valamint az ügyfelekkel és munkatársakkal kialakított kölcsönös tiszteletnek köszönhető az, hogy szakértőink hűségesek a társasághoz és hosszú távon velünk tervezik karrierjüket. Értékeink fenntartása érdekében munkatársaink szakmai fejlődését belső és külső képzésekkel is támogatjuk, munkájukhoz a legmodernebb erőforrásokat biztosítjuk.

A tudás eszköz, és nem öncélúan felhalmozott ismeretek tömege. Fontosnak tartjuk, hogy a saját szakterületünkön felhalmozott tudás átadásával hozzásegítsük ügyfeleink döntéshozóit ahhoz, hogy jó időben jó döntéseket hozzanak, amelyek üzleti céljaik elérését támogatják.

Számvitel, adótanácsadás, bérszámfejtés, valamint a folyamatos innováció a legelőremutatóbb információtechnológiai megoldásokkal fűszerezve; ezek az RSM Hungary Zrt. alappillérei, emellett könyvvizsgálói társirodánk, az RSM Audit Hungary Zrt. is hozzájárul ahhoz, hogy teljes körű szolgáltatáscsomaggal támogathassuk ügyfeleink pénzügyeit.

RSM International bemutatása

A hálózatot 1964-ben alapították, 1993. január 1. óta használja az RSM nevet.

Társaságunk az RSM International hálózat kizárólagos magyar tagja. Az RSM International a világ 6. legnagyobb tanácsadó hálózata, tagjai egymástól független tanácsadó társaságok. RSM nemzetközi hálózata 120 országban van jelen 800 irodával, több mint 41 000 munkatárssal.

A hálózatról további információkat a www.rsmi.com oldaldalon olvashatnak.

Szűcs & Partnerei · Ügyvédi Társulás

A Szűcs & Partnerei Ügyvédi Társulást vezető ügyvédi iroda az egyik ismert nemzetközi ügyvédi irodából való kiválást követően 2005-ben alakult, majd 2011 decemberében csatlakozott a Law Europe International hálózatához.

A Társulás alapításával célunk az volt, hogy Ügyfeleink magasan képzett és specializált tudással bíró szakemberektől nívós, szükség esetén nemzetközi jogi ismereteket is igénylő jogi tanácsot kapjanak, emberközeli és stabil háttérrel, értékarányos díjazás mellett. Személyre szabott munkánkkal hosszú távú, bizalmi alapú ügyfélkapcsolatok felépítésére törekszünk, és bár a növekedést a fejlődésünk velejárójának tekintjük, munkánk elsődleges célja mindig a kiemelkedő minőségű szolgáltatás lesz.

Több mint tízéves, szerteágazó szakmai múltunk alapján a gazdasági jog területén rendelkezünk azzal a globális rálátással, amely a problémák lényegének felismeréséhez és a megoldásokhoz vezető helyes irány meghatározásához szükséges. Tevékenységünk kiterjed az általános társasági, polgári és szerződési jogra, pénzügyi jogra, munkajogra, ingatlanjogra, adójogra, versenyjogra. Munkatársaink tapasztalatai révén magas színvonalon, a magyaron kívül angol és német nyelven teljesítjük a jogi koordinációt, és összetett ismereteket igénylő tranzakciók végrehajtását is.

Az iparági szintű ismeretek birtokolása a munkatársainktól elvárt specializáció, és egy-egy meghatározott területen végzett kitartó munkánk egyik legfontosabb eredménye, amellyel megkülönböztetést kívánunk kivívni a versenytársaink között. A specializáció eredményeként az adott területen „félszavakból" értjük a problémákat, és a gyakorlati jogértelmezés ismeretében, vagy akár annak magabiztos alakításával irányt tudunk mutatni a legösszetettebb kérdésekben is. Társulásunk fő iparági specializációja az átalakulások és cégfelvásárlások, az energetika, ezen belül a földgáz- és kőolajkutatás, az adójog, a bank- és lízingügyletek, az ingatlanbefektetések és a szállítmányozás.

www.szucsandpartners.hu

Az RSM Hungary Zrt. a Doing Business in Hungary 2017 dokumentumának szerkesztését 2017. április 2-án zárta le, ezért előfordulhat, hogy a jogszabályi háttér, vagy a gazdasági körülmények megváltozása miatt, a kiadványban szerepló információk aktualitásukat vesztik.

Az RSM Hungary Zrt. honlapján és a Doing Business in Hungary dokumentumban közzétett információk, elemzések és következtetések tájékoztató jellegűek, és nincsenek tekintettel az olvasók egyéni igényeire és adójogi helyzetére. A közölt adatok teljességéért, pontosságáért valamint aktualitásáért az RSM Hungary Zrt. nem vállal felelősséget. A közzétett információk nem minősülnek továbbá tanácsadásnak (úgymint adó-, jogi- vagy egyéb tanácsadásnak), és ezáltal nem helyettesítik a társaságunk szakértőivel folytatott személyes megbeszélést. A honlapon és az ott feltüntetett linkeken keresztül elérhető weboldalakon található információk alapján hozott, illetve az azokra alapozott üzleti döntésekből eredő károkért az RSM Hungary Zrt. nem vállal felelősséget.

Az RSM Hungary az RSM-hálózat tagja. Az RSM International tagjai független könyvelő és tanácsadó cégek, melyek saját nevükben járnak el. Az RSM-hálózat maga semmilyen fogalommeghatározás szerint és semelyik állam joghatósága alatt sem tekinthető önálló jogi személynek. Az RSM hálózatot az RSM International Limited irányítja, a társaság székhelye 11 Old Jewry, London EC2R 8DU Wales, Anglia (cégjegyzékszám: 4040589). A hálózat tagjai által használt RSM márkanév és védjegy, illetve az egyéb szellemi tulajdon, az RSM International Associatiation tulajdona. Az RSM International Association Svájcban, a svájci Ptk. §60 alapján működik, székhelye Zugban található.

© RSM International Association, 2017